

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A bosnyákok királya.

Irta: Dr. Kmety Károly.

Szerajevóban egy népes értekezlet tanácskozik a közös pénzügyminiszter által kidolgozott bosnyák alkotmánytervezet felett. A tanácskozás nagyon érdekes és nagyon jellemző tüneteket hoz felszínre, részünkről különösen megszívlelésre méltó azonban Ademaga Mesics értekezleti tag azon indítványa, hogy Bosnyákország népe külön civillistát ajánljon fel az uralkodónak. Ezt az indítványt nagy lelkesedéssel, egyhangulag magáévá tette az értekezlet.

Tévednénk ennek a dolognak jelentőségére nézve, hogyha azt hinnők, hogy ezen indítvány pusztán hálás lojalitás akar lenni a török járom alól való felszabadító fejedelem irányában.

Ha tudniillik ezt az indítványt összevetjük ama kívánságokkal, amik az értekezleten egyebekben kifejezésre jutottak, hogy például a bosnyák országgyűlés az összes államügyekre kiterjeszkedő hatáskörrel ruháztassék fel, hogy azokra az ügyekre is törvényhozó hatósága legyen, melyek Ausztria és Magyarország között közös egyetértéssel intézettek, ha tekintjük, hogy mennyire hangsúlyoztatott az, hogy Bosnyákország egy „Corpus separatum” a monarchia keretében, egy „dominium Coronae” és hogy Bosnyákország sem az osztrák Reichsrathban, sem a magyar birodalom országgyűlésében,

éppen így sem az osztrák, sem a magyar delegációban, mint azok alkotórésze meg nem jelenhetik, akkor egész világosan meglátjuk, hogy Bosnyákország népe állam, harmadik állam akar lenni a magyar királyság és osztrák császárság mellett. Ez a külön harmadik habsburgi állam nem akar ismerni sem osztrák császárt, sem magyar királyt maga fölött, hanem mint külön bosnyák királyság, bosnyák királyt kíván és ezért I. Ferencz Józsefet mint bosnyák királyt akarja tisztelni és neki, mint ilyenek, külön bosnyák civillistával is kíván szolgálni, természetesen az ország erejéhez mért összeggel.

A szerajevói értekezlet tehát oly állást foglalt el a bosnyák alkotmány kérdésében, mely az annektált ország közjogi állásának nagyon is erősen praedjudikálna, mert egyenest magával hozná azt, hogy a magyar korona főuraságának teljes megtagadásával, a *trializmust* valósítja meg a Habsburgok jogára alatt és ezzel oly alakulatot hozzon létre, amely nemcsak az 1867. XII. törvénycikkekben meghatározott dualizmusal, de az annak kiindulási pontját képező pragmatika szankezióval is homlokegyenest ellentétben áll.

Hiába hangoztatják úgy nálunk is, mikép a Lajthán tul az illetékes kormányférfiak, hogy Bosnyákország közjogi hovatartozásának kérdését nem akarják jelenleg megoldani, ezt az azal a motiválással vesszük határozott

tagadásba, hogy magában a bosnyák alkotmányban egy közjogi felfogás fog kifejezésre jutni, amely tulajdonkép már döntés leendő az okkupált terület jövő közjogi helyzete felől.

Csak arra volnánk kíváncsiak, honnan származtatja a közös pénzügyminiszter azt a hatalmat, hogy ő maga csináljon és engedélyezzen alkotmányt Bosnyákországnak, hogy önhatalmi intézkedésekkel megbontsa a dualisztikus helyzetet. Az 1880. VI. törvénycikkből, mely az annexióval jogi hatályát veszítette, ily hatalmat nem származtathat, sőt a törvény hatályának meghosszabbítása nélkül a bosnyák kormányzat vezetésére vonatkozó hatalmat is veszítené.

Csodálatos az a nyugalom, melylyel ezt a bosnyák alkotmány-otkrojást a magyar országgyűlés szemléli. Mintha teljes izomerónket és idegzetünket kimerítené a bankkérdés és a koalíció jövő sorsa feletti aggodalom, nem tudjuk energikusan megfogni ezt a nagy problémát, nem tudjuk odáig vinni, hogy a magyar országgyűlés hivatott előzetes hozzájárulása nélkül a bosnyák alkotmány létre ne hozassék.

Bosnyákország a mienk, Bosnyákország felett a magyar királynak kell uralkodni. Bosnyákország felett a souverain rendelkezés joga mást, mint a magyar királyt és országgyűlést együttesen, nem illethet meg.

Sajnos, hogy megint el fogunk

A Bekk Pál ur házassága.

Irta: Móricz Pál.

(Utánnyomás tilos.)

Szabolcsvármegyében is megritkultak a nyirfaligetek. Falvakhosszant idegen kézre kerültek az ős-kuriák. Lakóikat, a büszke nemeseket világosra hajszolta a balsors. A nemzetsujtó balsors... Némelyik „család” emléket dűledező ezimeres kövek sem örökítik a kakukfüvirágos falusi temetőben, csupán a szájról-szájra adott mendemondákban élnek. Amde ezekben a gazdátlan történetekben ma is ragyognak, ma is fényesek ők. Örökifjan mosolyognak ráuk a régelmult, büszke urak, délceleg urasszonyok, kiknek hol vidám, hol szomorú történetei olyanok, mint romokon kapaszkodó repkény.

Ezen örökzöld bokrétaba a késő nemzedék is bele-beletűz egy szál színes, illatos képzeletvirágot. Nyári estén kiűnt a tornáczon üldögélnék. A falu alól behallatszik a párját hívogató fűj kiáltozása. Rozskalászok között bujóskaznak a fűrjek. Virágszagtól terhes az este, midőn a néni, a fehérhajú, de vidám kékszemű öreg nagynéni beszélni kezd a bökönyi Bekk Pál ur házasságáról, amely feltűnést keltő házasság volt jó száz esztendővel ezelőtt. De hadd beszéljen maga a néni.

Bekk Pál valahonnét Bécsből került le a rozskalásos nyiriföldre. Mérnök ember volt.

A király embere. „Földköstolónak” nevezték köznyelven. Addig méresgette, addig kóstolgatta az áldott magyar földet, mignem maga is itt ragadt és Ferencz király jóvoltából a magyar nemességgel együtt adományképen elnyerte a téglási koronauradalmat. Akkortájt leginkább erdőből, rétségből állott ez a birtok. A búgóhangu bölömbika volt itt a esz. A nádasból a farkas is elő-elődugta ocsmány fejét. Azonban az emberi zajtól mind beljebb, beljebb húzódtak a vadak; mert a gazdálkodást is jól megtanulta bökönyi Bekk Pál. Tanyákat építtetett a hallokra. Magának pedig az uradalom közepére gyönyörű kastélyt. Mondják, azért olyan erős ennek a kastélynak a fala, bökönyi Bekk Pál bívalytejjel oltatta hozzá a meszet és maga ügyelt fel az építkezésre is, ekkor bukott le a kastélypadlásról. Kitorpte a lábát. Debreczeni feleserek illesztették össze, de rosszul forradt a Bekk Pál lába. Biczékelt az egyik lábára és elszomorodott, mert jól tudta, hogy a sánta emberen nem igen kapkodnak a lányok. Már pedig Bekk Pál nem hiába épített kastélyt. Azért egy kalapáccsal kettétörte a görbén forradt lábát és most már nem hívott felesereket. Egy falusi vajákos öreg parasztra bízta magát:

— Ugy tudja meg kend Péter, hogy telket adok kendnek, ha helyreigazítja kend a lábamat.

— Megpróbálkozom vele, tekintetes uram.

— Ha pedig nem sikerül a kend kuruzslása, huszonötig vágatom kendet! — mon-

dotta Bekk Pál, miközben a fájdalomtól összeszorította fogát.

... Midőn talpraállott, nem is biczékelt többé Bekk Pál. Sőt háztűznéni is kedve kerelkedett.

Kassa mellett lakozott az özvegy Bárczyné nagyságos asszony. Hétvármegyére terjedt a gazdasága. Talán maga sem tudta tanyáinak, falujainak számát; de bizonyosan számított is rá, hogy egyetlen szép eladó lányát legalább is grófi urfinak adja. Pedig a lányuk tetszett a daliás „udvari földköstölő”, akivel névaapokon, bálokon többször is találkozott és kedves órákat töltött a nagyműveltségű lány.

Nem így vélekedett a nagyságos asszony, mivel kevély asszonyság volt Bárczyné, mint ez a következő szavából is kitétszik:

— Szép, hogy a mi szegény házunkra is gondolt, Bekk Pál uram, de hát —

Bekk Pál fészengve vágott közbe:

— Nekem vagyon nem kell! A magam emberségéből is urinódban eltartom a feleségemet.

— Kedves Bekk! Igazán sajnálom magát. De az én lányom magának nem eladó! Nőket még maga is...

Bekk Pál mindamellet módját lelte, hogy szép mátkájától megyszemközt bucsuzhatott el a lugasban. Keblére ölelte a pityergő lányt:

— Ne sirjon, hugomasszony! majd találkoznak szüretkor...

Találkoztak is. Bárczynének is nagy

késni országunk jogainak érvényesítésével; mert nélkülünk keletkezni fognak oly szervezetek, melyekben áthághatatlán nehézségek gördítenek a közjognak megfelelő megoldása elő.

A bosnyák külön civillista a külön bosnyák sonverainitás jele, ha a Habsburgok ezt a civillistát elfogadják, akkor következetes lesz az is, ha magukat Szerajevó székesegyházában és talán a muzulmán moséban is bosnyák királyokká megkoronáztatják.

Budapest, február 19.

A képviselőház holnap, délelőtt tíz óra körül ülést tart, amelyen folytatják az ujonczjavaslatok tárgyalását. Az ülés végén interpellációk lesznek.

A pártközi konfliktus elintézése. A függetlenségi párt és a néppárt között támadt, de azóta már elsimult háborúság holnap este véglegesen is elintéződik. Holnap este mind a két párt értekezletet fog tartani, amelyeken az elnöki székből fogják konstatálni, hogy a konfliktus tulajdonképpen csak félreértésből származott, mert azzal a hírlapi polemiciával, amelyből kifejlődött, egyik párt sem azonosítja magát. Ezzel aztán szent lesz a béke, — legalább egy ideig.

Gróf Zichy Aladár Abbáziában. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter ma reggel családi ügyben Abbáziába utazott, ahonnan holnapután tér vissza Budapestre.

Bejegyzett interpellációk. A képviselőház interpellációs könyvébe ma a következő interpellációkat jegyezték be: *Pető Sándor* a Népszava elárúsításának a pályaudvarokon történt eltűlése tárgyában, *Popovics Dusan* a szerb felségárulási perről, *Szentiványi Gábor* Hunyad vármegye főispánjának hivatali viselt dolgairól és a vármegye közigazgatási állapotáról és *Surmin György* az alkotmánybiztosítékoknak Horvátországban történő tiprása tárgyában. Az interpellációk a képviselőház holnapi ülésén kerülnek előterjesztésre.

Az oraviczai mandátum. Illésfalvi Papp György, a nemzetiségiek jelöltje vasárnap utazik le a kerületbe s csütörtökön tartja meg programmbeszédét. Ez alkalomból a román nemzetiségi képviselők valamennyien kíséretében lesznek.

A kereskedelemügyi miniszter jelentései. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter nevében *Wekerle* Sándor miniszterelnök a képviselő-

szőlőhegye volt Tokajban és üveges hintóban, társzekerekkel indultak a tokaji szüretre. Midőn azonban Tokajba érkeztek, aznap nemcsak szüret, de vásár is volt Tokajban, amely a hegyoldalba ékelve fekszik. Hozzá a Bárczyak háza meg nyár végén leégett és még mindig nem építették fel s azért valamelyik tokaji polgárháznál kellett „kvártélyt” keresni. A Bárczyné huszárja le is szállt a bakról és sorra vette a házakat.
— Hej, gazda! Adnak-e jó pénzért kvártélyt Bárczyné nagyságos asszonynak?
— Szívesen adnánk, de hát ez a ház a nagyságos Bekk Pál uré...
Ahány háznál beszélt a huszár, utcahosszat ezzel a válaszszal elégitették ki, mivel pedig Tokaj akkortájt is leginkább egy utcából állott, a kevély Bárczyné mindig dühösebben kiáltotta a kocsisnak:
— Hajts, tovább... Az egész Tokajon keresztül hajtottak és mivel közben a szomorú őszi eső is cseperegni kezdett, végre így fakadt ki a gazdagságára büszke Bárczyné: — Lám, hogy felvitte isten ennek a Bekk Pálnak a dolgát, úgy látom, hogy már az egész Tokaj az övé... Hej, jó ember! Mutassa meg kend, hol lakik Bekk Pál ur?

A felhívott ember emeletes uriházhoz vezette a Bárczyné hintóját. Tárva-nyitva terpeszkedett a nagy kőház kapuja és Bekk magyar barátságával fogadta a „váratlan” kedves vendégeket. Minden kényelemmel és jóval gazdagon ellátta Bárczyékat, de egyébként nem volt terhükre és midőn Bárczyné lányával elutazott, most már jobb vélemény-

ház mai ülésének elején három jelentést terjesztett be. Az egyik a magánvasúti alkalmazottak illetményeinek rendezéséről, a másik a budapest-budafoki villamosvasút második vágányának és a vasút folytatásaként Budafoktól Negyvtényig vezetendő vonalnak engedélyezéséről, a harmadik pedig a privigyé—németprónai helyi érdekű vasút engedélyezéséről szól.

A politika világából.

Budapest, február 19.

A házfelosztás hire.

— *Justh a bankkérdésről.* —

Ma három esztendeje verte szét a hirhelt *Fabriczius* vezetése alatt a magyar királyi honvédség a császári és királyi hadsereg asezisztálása mellett a magyar képviselőházat és éppen ennek az évfordulónak napján merült föl ismét a házfelosztás hire. A déli szünet alatt ugyanis a dunaparti folyosón több képviselő és hírlapíró vette körül *Justh* Gyulát, a képviselőház elnökét s csakhamar az aktuális politikai kérdésekre terelődött a beszélgetés. Legelső sorban természetesen *Kossuth* Ferenc keddi audienciáját és a bankkérdésről folyt a beszéd, amelynek során az elnök így nyilatkozott:

— Én csak azt tudom, hogy *Kossuth* Ferenc kezében jó helyen van az önálló bank ügye. *Kossuth* Ferenc akarja az önálló bankot és semmi szín alatt sem járul hozzá a közös bank szabadságának meghosszabbításához. Hogy *Kossuth* állásfoglalása elég biztosíték-e a bank kettéválasztásához, azt persze nem tudom. Azt sem tudom, hogy azután mi következik.

— Azt hisszük, hogy új választás lesz — szölt közbe az egyik képviselő.

— Nagyon kívánatos lenne — válaszolta *Justh* Gyula — különösen az én szempontomból. Nem köteleznék tovább a rezerváta és kiadhatnám magamból mindazt, ami három év alatt felgyülemlett bennem. Megmondtam én *Andrássynak* is, hogy *nem bánom, ha azonnal feloszlatják a képviselőházat.* Országos agitációt indítanék meg és minden képviselőnek kerteskednék, aki hiva az önálló banknak és

nyel volt Bekknek mind a vagyona, mind a gavallérsága felől, sőt annyira megpuhult a kevélye, hogy még meg is hívta Bekket.

— Hallja maga Bekk! Azért mi ne haragudjunk egymásra... Ha arra fordul az utja, látogasson meg.

Bekk Pál mosolyogva köszönte a meghívást és nem sajnálta azt a sok arany pénzt, melyet a tokaji gazdáknak fizetett az egyetlen mondatért:

— Mi nem adhatunk kvártélyt, mert ez a ház a Bekk Pál ur háza...
*

Szüret multával Bekk Pál is viszonzta a Bárczyné „kénytelen-kelletlen” látogatását. Legfutósabb négy paripáját fogatta a könnyű kocsi és mivel nem „kérő szándékkal” jött, most már Bárczyné is szívesen fogadta Bekk Pált. Kedélyesen töltötték az estét. Bekk Pál még gitározott is a hölgyeknek. Csokonai diák busongós dalait... Mert Bekk Pál ennek a poétának is barátja volt. Egész felmelegedtek a hölgyek, még Bárczyné is; úgy hogy midőn másnap Bekk Pál befogatta a négy lovát, már kedvében volt a nagyságos asszonynak.

— Nagyságos asszonyom, ugyebár megcogedi, hogy a kis hugomat megkocsikáz tassam?

Még Bárczyné fordította kötekvésre:

— Csak aztán le ne dűtse az én egyetlen galambomat.

— Nagyságos asszonyom, az életemre som ügyelek jobban! Most maga Bekk is fel-

az általános választói jognak. Azokat, akik nem állnának mellénk, akik opportunizmusból vagy egyéb okokból nem kívánnák az önálló magyar bankot és a választói jog általánosítását, azokat lehangoljuk.

A képviselőház elnökének ez a kijelentése igen nagy hatást tett és több függetlenségi képviselő mindjárt meg is hívta *Justh* Gyulát a kerületbe kerteskedni és az elnök sorra, valamennyinek megígérte, hogy okvetlenül elmegy.

Este *Justh* Gyula föllátogatott a függetlenségi pártkörbe is, ahol a tagok igen nagy számban gyűltek össze. A házelnök mintegy másfél órát töltött a képviselők között és a beszélgetés folyamán ismételtan rekapitulálta délelőtti nyilatkozatát, miközben nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az önálló jegybankot föltétlenül ki lehet vinni, csak a függetlenségi párt legyen kitartó és állhatatos. *Justh* szava igen nagy hatást tettek a képviselőkre.

Az ujonczjavaslatok tárgyalása.

— *A képviselőház farsangi szünete.* —

A képviselőház ma befejezte az ujonczjavaslatok általános vitáját s következtek a záróbeszédok. Ma *Farkasházy* Zsigmond és *Nagy* György éltek is ezzel a joggal, holnap még *Molnár* Jenő, *Bozóky* Árpád és *Pilis* István beszél s valószínű, hogy a miniszter válasza után megkezdik a részletes tárgyalást. Tegnap megígértük, hogy a képviselőház a farsang két utolsó napján — mint minden esztendőben — hétfőn és kedden nem tart ülést. Parlamenti körökben ez a hír még ma is erősen tartotta magát. A szünetnek azonban, mint értesülünk, egy föltétele volt, hogy a balpárt lehetővé teszi, hogy az ujonczjavaslatokat péntekig letárgyalhatja a Ház. De a balpárt ma ismét obstruálni kezdett s így — miután azt hitték, hogy alig van remény, hogy holnap részleteiben is elfogadhatják az ujonczjavaslatot, a kormány hétfőn és kedden is tárgyalatni kívánta a katonai javaslatokat. Erre azonban a balpárt inkább megígérte, hogy holnap befejeződik az ujonczvita s így hétfőn és kedden farsangi szünetet tart a Ház.

lépett a kocsi a kipirult arcú, izgatott Bárczy lányka mellé... Hajts, kocsis!

János kocsis kieresztette a „suhogót”, Nyihogva vágták le a fejüket a lovak.

— Gyih! Fecském!

Bárczyné a kastélylépcsőről nézte a szép jelenetet s csak akkor ütődött meg, midőn Bekk Pál hátrafordult a nekiindult kocsiából és egy peséses levelt lobogtatott feléje.

— Nagyságos asszonyom, bocsanat! Majd el is felejtettem, hogy mi most a paphoz megyünk a kis hugommal. Ime itt a kezében a „dispensációs-level”.

Messze robogott a kocsi, midőn Bárczyné meglepetéséből ocsudott és kurját kiáltott a kastély udvarán:

— Fegyverre! Lóra emberek... Fogjátok el élve-halva a lányrablót! De Bárczyné maga is kocsin indult utánuk. Nem kellett messzire menni. A szomszéd falu templomában találták a daliás szép ifjú párt, hanem már ekkor Bekk Pál ur és a szépséges Bárczy kisasszony férj-feleség voltak... Özvegy Bárczyné sem cselekedhetett mást: — megáldotta a hív szeretőket.

... Midőn pedig hosszú munkás — és boldog családi élet után meghalt Bekk Pál, Ferenc király legkedvesebb „földköstölője”, egy hiányával száz falut hagyott hátra „Paula” nevű lányának, akinek emlékéhez szüntén fűződik „regény”, hanem ezt majd máskor mondom el a fehérhaju, vidám kékszemű öreg nagynéni beszélgetései után.

A t. Házból.

I. Kossuth Ferencz utazása.

Legalább is két hét óta a képviselőház folyosóján mindennap azt kérdezik egymástól a szembejövő képviselők:

— Mikor megy Bécsbe Kossuth Ferencz?

Eppen úgy, mint amiképen a szegény emberek azt kérdezik:

— Mikor szünik meg már ez a rettenetesen hosszú tél?

A nyomorgó ember a téli fagy megszűnésétől várja az ő sorsának a jobbrafordulását, bajainak elmúlását. A politikus Kossuth Ferencz bécsi utazását olyan eseménynek tekintti, hogy attól kezdve tájékozódhatik a jövője felől s ez lesz a fordulat, melyhez az ügyek és az emberek igazodnak.

Az utazást többször elhalasztották. Egy sereg függetlenségi képviselő állandóan ostrom alatt tartotta Kossuth Ferencz lakását, hogy megtudja, mikor indul a vezér és hogy kellő időben felkapaszkodhassanak a bécsi vonatra. Az érdeklődés veszedelmes arányokat kezdett ölteni és Kossuth Ferencznek a nyugalma veszélyeztetve volt. Nem arra az időre volt veszélyeztetve, amikor Kossuth Ferencz tényleg utazik, hanem már előzetesen, most is, amikor csak készülődik az utra. Az érdeklődésből meg lehetett állapítani, hogy a függetlenségi párt Budapesten lévő tagjai majdnem mindnyájan el akarják kísérni Kossuth Ferenczet. Következik belőle, hogy arra az időre minden politikai tevékenység szünetelne, még képviselőházi ülést se tarthatnának, Bécsben pedig magyar inváziót idéznének elő.

Kossuth Ferencz tudomást szerezve a készülődésekről, kellő formában eljuttatta híveikhez azt az értesítést, hogy szeretné, ha bécsi útján nem kísérik tömegesen.

A kívánságot egyik képviselő közölte a másikkal s a másik a harmadikkal, s így tovább:

— A vezér azt akarja, hogy senki se menjen vele Bécsbe. Azt akarja a vezér, hogy ne legyen körülötte csoportosulás.

— Tehát te nem fogsz elmenni?

— Természetesen, hogy nem.

— Akkor én sem.

És e megbeszélések után mindegyik eképen gondolkodik:

— Sikerült lebeszelnem őt arról, hogy Bécsbe elkísérje Kossuth Ferenczet. Tehát ő nem megy. És ha így folytatjuk a lebeszélést tovább, akkor mindenki itthon marad és én egyedül megyek Kossuth Ferenczhez.

Eddig negyvenhatan vannak, akik abban a hitben készülnek Bécsbe, hogy egy se megy más, mint ő egyedül.

Most még az utazás napját is titkolják. Emiatt a fiakkereseknek jó keresetük van. Tudniillik mindegyik képviselő egy fiakkert tart készenlétben. A fiakkeren rajta van a koffer, s mihelyt megkapja a titkos értesítést, hogy Kossuth Ferencz megy, abban a pillanatban beugrik a fiakkerbe a képviselő és robog a vasúthoz. Negyvenhatan vannak eképen készenlétben és várják a titkos jeladást.

Külön őrszemeket állítottak fel a politikai hírlaptudósítók, akik azonban legalább nem csinálnak titkot belőle, hogy amikor Kossuth Ferencz Bécsbe megy, akkor mindnyájuknak ugyancsak Bécsbe kell menni.

Ezenkívül megcsinálták már az alkalmi verseteket is:

Vissz Kossuth bankót,
Hoz érte bankot.

A nyugtalanság olyan nagy mértékűvé lett, hogy már ma kéz alatt bizalmasan értesíteni kellett a képviselőket, hogy hétfőn, kedden és szerdán nem lesz ülés a t. Házban. Körülbelül ezekben a napokban fognak mindnyájan Bécsben tartózkodni és hamvazó szerdára várják a nyilatkozatokat, amelyekből megtudja az ország, hogy mi lesz a helyzettel.

Erőt, egészséget kívánunk Kossuth Ferencznek, aki erre a nehéz utra vállalkozik, ahová nemcsak hogy a képviselők kísérik, de ahol vele lesz az egész ország bizalma.

* * *

II. Menjünk a választók elé.

Eközben az ülésteremben az ujonczjavaslat vitája folyik, különböző változatban. Legtöbbször a nemzeti kérdésről, de megcsinálják az is, hogy más témákat is bevegítsenek a vitába, egyik a bankot, egyik a választói reformot. Van, akit a telepítés és parcellázás érdekel, de akad, aki egy merész fordulattal azt kérdezi, hogy mi lesz a kongruálval. Nem lehet tehát meglepő, ha egyszer csak belepotyant a Ház a legintimebb ügyekbe. A mikor például Farkasházy Zsigmond azt hangoztatta, hogy kevés az ujonczanyag, egy képviselőtársa közbeszólt:

— Miért nem házasodsz meg, Zsiga?

— Akkor majd gondoskodom!

Jekelfalussy Lajos, honvédelmi miniszter, helyeslően bólintott.

Egy másik azonban közbevetette:

— Zsiga nagy hozományra vár.

— Tiltakozom az ilyen gyanúsítás ellen — felelt vissza Farkasházy.

— De kérem, — csengetett szeliden az elnök, — ne méltóztassanak itt a legintimebb családi ügyeket feszegetni.

Erre aztán áttérnek a nemzeti követelésekre, ami ámbár szintén kényes téma, de legalább katonai és politikai.

Justh Gyula átadja az elnöklést Rakovszky Istvánnak s ő maga kimegy körülnézni a folyosón politikailag.

Rég járt erre Justh Gyula. Amaz ösztötés óta, amióta a nyílt ülésen szóváltatték az elnök folyosói politizálását, Justh Gyula körül még nem alakult csoport. Azóta ma délben kezdte először. A Dunára tekintő oldalnál megállott az elnök és amikor vagy hatan-heten gyűltek melléje, így kezdte:

— Mondott valakit Andrássy? Nos, hát erre én azt feleltem, hogy a magam álláspontjából én nem engedek. Én nem engedem a bankot...

Igen, de résen állott Wekerle az elnöki bejáró előtt és amikor észrevette, hogy Justh Gyula belemelegszik a kapacitálásba, nesztelenül odalépett hozzája és félrevonta:

— Kérlek csak, kedves Gyulám, egy pillanatra.

— Parancsolj.

Justh Gyula elment a miniszterelnökkel, aki mihelyt távolabbra mentek, így szólt:

— Azt akarom megbeszélni veled, hogy miképpen csináljuk a jövő heti programot, hogy mely napokon ne tartsunk üléseket.

Megbeszélük a dolgot, megegyezünk, Wekerle elváltik az elnöktől és Justh visszamegy arra a helyre, ahol imént a csoportosulás volt. Egy kevés ideig ott áll, amíg ismét

összegyülekeznek megfelelő számban a hallgatók s most megint mondja:

— Ne engedek a bankból. Inkább menjünk a választók elé!

— A választók elé! — rémüldöznek a hallgatók.

Hopp! Ebben a pillanatban ismét ott terem Wekerle:

— Kedves Gyulám, kérlek csak egy szóra!

— Parancsolj, kérlek.

A miniszterelnök távolabbra vonta és így szólt hozzája:

— Csak beszélj nekik arról, hogy menjünk a választók elé! Mert először ez nem tartozik a lehetetlenségek közé, másodszer ezzel az argumentummal szoktathatod el őket leginkább magadtól, harmadszor pedig arra szeretném felhívni becses figyelmedet, hogy most nem te fogsz Bécsbe menni, hanem Kossuth Ferencz megy Bécsbe.

Justh Gyula aztán nem próbált több csoportot csinálni, mert attól tartott, hogy megint odamegy Wekerle és félrehívja.

Utban vannak az ujonczok.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 19.

Az ujonczjavaslatot ma általánosságban megszavazták és nem lehetetlen, hogy holnap részletekben is elfogadják s így a honvédelmi miniszter nemsokára elrendelheti a sorozást Szent István birodalmában.

Az általános vita utolsó két szónoka Pilisgy István és Polónyi Géza volt. Mind a ketten gravameneket kerestek és találtak. Polónyi, persze, többet talált és a maga stílusában fölpiperázta őket. Pilisgy nem fogadta el a javaslatot, míg Polónyi mégis elfogadta. A zárószó jogán Farkasházy Zsigmond és Nagy György beszélt. Ujból felsorolták régi kifogásaikat, sőt megtették egy nevezetes dátum elmozdításával. Ma három esztendeje, hogy Fabriczius ezredes — ma már vezérőrnagy! — honvédek élén bevonult a képviselőházba és csak azért nem verte ki onnan a képviselőket, mert a képviselők akkor már nem voltak a teremben. Ezt az evolúziót érdeklődéssel hallgatták.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.
Jegyzők: Dudás Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Wekerle Sándor miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter helyett beterjesztette a magánvasúti alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. A Ház a javaslatot a pénzügyi bizottság elé utasította.

Naprend előtt Pilisgy István a házszabályokra való hivatkozással kifogásolja, hogy Rakovszky István alelnök a tegnapi ülésen nem olvastatta fel a Molnár Jenő által benyújtott határozati javaslatot.

Az elnök felvilágosító magyarázata után a Ház áttért az ujonczjavaslatok folytatódó tárgyalására.

Kifogások.

Pilisgy István kifogásolja a javaslat címét, amely haladás helyett visszacsúst jelent a magyar törvények közjogi szövegezése tekintetében. A katonatisztek nehéz szociális helyzetére hívja föl a honvédelmi miniszter figyelmét, a féláru vasúti jegyek kedvezményét kéri rájuk is kiterjeszteni. A tisztek szolgálaton kívül való kardviselését megtiltani kívánja. A házassági óvadék eltörlését és a katonai büntető perrendtartás reformját sürgeti. Nem fogadja el a javaslatot.

Polónyi Géza szükségesnek tartja a javaslat címének tárgyalásánál hangoztatni, hogy annak a magyar közjogi álláspontnak megfelelő kiigazítását a maga részéről is óhajtja, annál is inkább, mert a kiigazításnak tudomása szerint mi sem áll utjában. Alkotmányjogi szempontból is aggodalmi vannak az ujonczjavaslatok mostani beterjesztésével szemben. A javaslatok elfogadását Ausztria részéről csak egy átmeneti hivatalnok-minisztérium ígérete biztosítja s nem egy parlamentáris többség, ez pedig ellenkezik a hatvanhetedik törvényekben lefektetett elvekkel. A katonai iskolákban, minden törvényes rendelkezéssel ellentétben, a magyar ifjúságot osztrák szellemben, a közös hadügyminiszter főnöksége alá tartozó tisztek nevelik, ez türethetetlen állapot, amelyen végre igazán segíteni kell. A paktum nem kötelezi a kormányt és a többséget az idej ujonczlétszám megszavazására, erre legfőbb opportunista szempontok kötelezhetik, ilyen egyebek között az is, hogy a korona a többség lojális viselkedésével szemben szintén honorálni fogja a nemzetnek az önálló bankra vonatkozó követelését. (Helyeslés.) A Maniu-féle támadásokkal szemben elkerültnek látja az időt az összeférhetlenségi törvény olyan reformjára, amely lehetetlenné teszi jövőre az ilyen embereket s az ilyen támadásokat a magyar törvényhozásban. A javaslatot elfogadja.

Több szónok nem lévén, az elnök az általános vitát berekeszti.

A zárószó.

Farkasházy Zsigmond: a záró szónok szólni fog. A balpárt súlyos kötelezettségérzetből készletti az ujonczjavaslat megszavazását, mert a nemzet egész jövőjére döntő kérdések várnak megoldásra. Nyilatkozzék a kormány, akarja-e az önálló bankot vagy sem? Ha a kormány a nemzeti bank mellett kötelezettséget vállal, azonnal fölhangy küzdelmével a balpárt. Sőt ha a bank ellen foglal állást a kormány, akkor is, mert ez esetben a többségtől függ, hogy egy ilyen kormányt hajlandó-e megadni az ujonczokat. (Élénk helyeslés.) Csak a balpárt küzd a javaslat ellen, a nemzetiségiek és horvátok együtt hallgatnak a függetlenségi pártal. Egyformán aulikusok mind a hárman. (Tetszés.) Ezután a nemzetiségi támadásról beszél. A román intelligencia magának tekint a román köznépet.

Thaly László: Nem román az, oláh!

Fülkiáltások: Oláhok azok! Móczok!

Farkasházy Zsigmond: Én kenezedalom a román nevet.

Az elnök: Török közeledni a tárgyhoz!

Molnár Jenő: De ha a közbeszóló urak eltérnek a tárgytól! (Élénk derültség.)

Az elnök: A nemzetiségi kérdés most nincs napirenden.

Farkasházy Zsigmond: Maniu felajánlott azoknak, akik külföldön ugyanezt a magyarellenessé tendenciát szolgálják.

Nagy György: Bécsből megfizették a gazembert!

Az elnök: Rendreutasítja Nagy Györgyöt.

Farkasházy Zsigmond: A függetlenségi párt föladta a magyar vezényleti nyelv követelését.

Thaly László: Nem adta föl. Ma is követeljük! (Zaj.)

Csizmazia Endre: A balpárt adta föl az ezrednyelveket. Azért nem lehet megcsinálni!

Molnár Jenő: Azért nem lehet? Nos, akkor követeljük! Rendben van!

Farkasházy Zsigmond: Okolicsányi is furcsa kijelentést tett tegnap, mikor a nemzeti bank helyett hajlandó katonai eredményeket elfogadni. (Nagy zaj.)

Kállay Tamás: Nem igaz, nem mondta!

Farkasházy Zsigmond: Akkor hát ezafolja meg Okolicsányi nyíltan, itt a Ház színe előtt. (Élénk helyeslés.)

Zajos felkiáltások a függetlenségi pártan: Nyilatkozzék Okolicsányi! Ez helyes!

Farkasházy Zsigmond: Tehát csak szolgálatot tettem a függetlenségi pártnak. Mert hiszen vannak a többségben igen sokan, itt van az alkotmánypárt, miniszterei vannak, akik a gazdasági vívmányok helyett inkább akarnak katonai engedményeket. (Nagy zaj.) Nos, ezeket az urakat miért nem szólítják fel nyílt állásfoglalásra? (Élénk helyeslés a függetlenségi pártan.)

Kmetty Károly: Látod, Zsiga, ha okosan beszélsz, mi is helyeslünk!

Nagy György: Végre fölédret bennetek a lelkiismeret! (Nagy zaj a függetlenségi pártan.)

Fülkiáltások: Mindig bennünket támadtok! Gyamusítás!

Nagy György: Mert elárultatok mindent! (Folytonos zaj.)

Farkasházy Zsigmond: a bankkérdésben nagyon sokan keresik már a megalkuvást. (Zaj a függetlenségi pártan.)

Kmetty Károly: De mi nem játszunk!

Farkasházy Zsigmond: A delegáció felszólította a hadügyminisztert, hogy ne használja a Reichskriegsminister címet, mert ez ellenkezik a magyar közjoggal. Mégis használja. A jelvények eltörlését emlegetik. Ez nem volna vívmány.

Kmetty Károly: Legalább idegen jelvények alatt nem szolgálunk!

Szabó István: Az eltörlés tisztán taktikai szempontból történne!

Farkasházy Zsigmond: A harci dicsőség első feltétele az erős nemzeti politika, a nemzeti hatóság. Negyvennyolcban kincseket, drágaköveket vittek a köz oltárára.

Báró Thoroczkay Viktor: Ma a zálogházba viszik! (Derültség.)

Farkasházy Zsigmond: Ma három éve, hogy a császár parancsára Fabriczius ezredes szuronnal kergette szét a magyar parlamentet. Téved a kamarilla, ha azt hiszi, hogy ez a merénylet már el van fejtve. Ezért súlyos megtorlás vár. (Helyeslés.) Eddig csak az udvar harcolt ellenünk, hogy szolgálja a centralizmust. Néhány év óta azonban maguk az osztrákok is összefogtak, nemcsak Luegerék, hanem minden osztrák csoport küzd Magyarországgal szemben. A mai hadvezetőség nem gondolja eléggé a hadsereg harcképességét. Az a baj, hogy azok az urak tulságosan szakemberek, pedig a hadi tudományt többnyire laikusok vitték előre.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: (A fejevel tagadólag int.)

Farkasházy Zsigmond: Talán a puskaport is az osztrák generálisok találták föl? (Élénk derültség.)

Nagy György: A rückwaertskoncentrirungot találták fel az osztrákok, egyebet semmit! (Derültség.)

Molnár Jenő: Talán a nyolczéves tábornok-főhercegek is kitűnő katonák? (Élénk derültség.)

Farkasházy Zsigmond: A katonai anyag egyre gyengül. Nincs elég katona.

Hódy Gyula: Meg kell házasodni! (Derültség.)

Farkasházy Zsigmond: Igen, meg kell házasodni!

Baross János: Hát te miért nem nősülsz Zsiga? (Derültség.)

Csizmazia Endre: Hozományt vár.

Farkasházy Zsigmond: Ez ellen tiltakozom kell. (Élénk derültség. Zaj.)

Az elnök: Ne méltóztassék családi ügyeket firtatni. (Nagy derültség.) Meg kell őriznünk a tanácskozás komolyságát.

Farkasházy Zsigmond: Meg tudok én felelni komolyan is. De hát ez nem tartozik ide. Az egészségügyi intézkedések rosszak, azért gyengül a katonai anyag. Bizalmatlan a kormány iránt. Nem fogadja el a javaslatot. (Élénk éljenzés a balpárton.)

Kimagyarázatok.

Okolicsányi László: Farkasházy azt állította róla, hogy ő nem kívánja a magyar vezényleti nyelvet és a tárgyban állítólag a folyosón is nyilatkozott. Ez téves dolog. Ő ilyen kijelentést soha nem tett.

Farkasházy Zsigmond: Félreértett szavainak helyrengyarázása címén kijelenti, hogy a lapokban foglalt közleményekhez fűzte a feltevéseit. Miután Okolicsányi ezt a kijelentést nem tette, elesik a feltevés, hogy ő a magyar vezényszót nem kívánja.

Nagy György: Eppen ma három esztendeje, hogy Fabricziussal élén bevonult a Háza a honvédség s szétkergette a képviselőket. Már ezen az okon sem fogadja el a javaslatot. De sok oka van rá egyébként is, hogy a javaslatot el ne fogadja. A katonaiskolák német szelleméről szól.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Nem áll. Én is ott jártam. Mégsem csináltak belőlem német embert. (Helyeslés.)

Nagy György végül kérte, hogy határozati javaslatát fogadják el.

A legközelebbi ülés napirendjének megállapítása után az ülés 3 órakor véget ért.

Budapest, február 19.

Tiltakozás a hazaárulás ellen. A görög-keleti szerb püspöki gyűlés és kongresszusi választmány legutóbb tudvalevőleg több ízben tartott ülést, amelyen állást foglalt a nagy-szerb propaganda perben beterjesztett vádirat ellen, amelyben a szerb egyházat és az iskolákat több kifejezés úgy tünteti fel, mintha azok a nagy-szerb propaganda szolgálatában álló intézmények lennének. Ezt a tiltakozást felségfolyamodvány alakjában óhajtja a püspöki

gyűlés és a kongresszusi választmány a király elé terjeszteni, még pedig Wekerle Sándor miniszterelnök útján, akit ez ügyben ma Bogdanovics Luczián szerb patriárka metropolita vezetésével küldöttségben kerestek fel. A küldöttség tagjai voltak: Kraszojevics György és Musiczky Döme orsz. képviselők, Miladinovics Zsarkó, Manojlovics Márkus ügyvédek és Popovics Bozsó esperes, választmányi tagok.

A küldöttség kérelmét Bogdanovics Luczián patriárka tolmácsolta, aki arra kérte a miniszterelnököt, hogy a trón számlója elé juttatni kegyeskedjék a felségfolyamodványt, még pedig az ügy sürgősségére való tekintettel minél előbb. Röviden ismertette a felségfolyamodvány tartalmát és hangsúlyozta, hogy a püspöki kartól és az egyházi kongresszustól távol állott az a törekvés, mintha a bíróság ítéletének prejudikálni akarna, azonban a vádirat megokolásában oly részek vannak, amelyek az egyháznak és az egyházi autonómiának az állami törvényekben és rendeletekben biztosított intézményei ellen irányulnak és ezért kéri ő felségét, mint az egyház legfőbb védnökét, hogy az egyházat oltalmába venni kegyeskedjék.

Wekerle Sándor miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és válaszában kijelentette, hogy a felségfolyamodványt minél előbb ő felsége elé fogja juttatni. Természetes — mondotta tovább — hogy a per folyamára befolyást gyakorolni nem lehet, mert ez Horvátországnak autonóm ügye. Ha vannak olyanok, akik bünt követtek el, azoknak bünhődniök kell, azonban a királyi ügyésznek a helyzet megvilágítása végett beadott vádirata nem tekinthető a szerb nemzet vagy egyház ellen irányuló tendenciájúnak. A kormányznak és a bánoknak nincsen és nem is lehet a szerb nemzet és a szerb nemzeti egyház ellen irányuló tendenciája, sőt ellenkezőleg, legyenek meggyőződve, hogy mindent elkövetünk, hogy a szerb egyházat, mint nemzeti egyházat megillető jogok minden tekintetben megóvassanak és kellő tiszteletben részesüljenek. Különös súlyt kell fektetnünk erre jelenleg azért is, mert minél inkább megnehezül helyzetünk kifelé, annál inkább kell törekednünk arra, hogy szerb nemzetiségű polgártársainkkal a megértés és a békés viszony sértetlenül fentartassék.

A küldöttség lelkes éljenzéssel vette tudomásul a miniszterelnök választát.

A bosnyák alkotmány. A szerajevói magyar és osztrák honosok körében általános elkedvetlenedést kelt az alkotmány-ankétan és mozilimek és szerbek részéről kifejezésre juttatott azon kívánság, hogy a boszniai alkotmányban kimondassék, hogy a politikai jogok és a passzív választói jog csakis bosnyák-hercegovinai honosokat illetik. Ezzel kimondatnék az, hogy a magyar és osztrák honosági tisztviselők, iparosok és kereskedők a bosnyák tartománygyűlésben nem foglalhatnának helyet. Ily irányu törekvés már tavaly is nyilvánult a szerajevói községtanácsnak ismert határozatában, amely kimondotta, hogy községtanácsosi választói joggal csakis bosnyák bennszülött birhat. Ezen határozatot annak idején megsemmisítették. Hogy a felvetett eszmének foganatja ne lehessen, a magyar és az osztrák honosági polgárok körében mozgalom indult meg, hogy egyesült erővel visszaverjék az ellenük intézett támadást.

A függetlenségi törekvések és a szerbség. Az újvidéki függetlenségi és 48-as kör a napokban választmányi ülést tartott, amelyen dr. Márkus Demeter ügyvéd indítványt nyújtott be, hogy a függetlenségi törekvésekről szerb nyelven népszerű könyvecskét adjanak ki, amely röviden és népszerű modorban tájékoztatná a szerb ajku lakosságot, hogy miért küzd a függetlenségi és 48-as párt és minő helyet foglal el Magyarország történetében Kossuth Lajos. A választmány egyhanguan elfogadta az indítványt, amely annál figyelemreméltóbb, minthogy szerb származású embertől ered.

Szerbia megfenyítése.

— A balkáni fejlemények. —

Budapest, február 19.

Szerbia harcziás magatartása folytán az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a monarchia erélyes fellépésre készül és nem lehetetlen, hogy már a közeli napokban fegyveres intervenczióra szánja magát. E hírt ma hivatalosan megczáfolják ugyan, de igen jól értesült helyen következőkép jellemzik a helyzetet:

Ausztria-Magyarország a török megegyezés folytán ismét normális politikai viszonyok közé került, annál is inkább, mert a nagyhatalmak már kezdenek megbarátkozni Bosznia és Herzegovina annexiójával. A normális viszonyok teljes helyreállítását csak Szerbia magatartása akadályozza meg. A monarchia diplomáciája ily körülmények között bizonyosságot akar szerezni Szerbia szándékairól és a belgrádi kormányt nyílt színvallásra akarja kényszeríteni, mert Bécsben előnyösebbnek tartanak most fegyveres elintézetést, mint fegyveres békét, mely örökös bizonytalanságban tartja a helyzetet és amellyel rengeteg pénzbe kerül. Diplomáciai körökben már a közel jövőben várják a monarchia ultimátumát, mely Szerbiától magyarázatot fog kérni. Ha pedig a belgrádi kormány tagadná háborus szándékát, akkor a monarchia nemcsak azt fogja követelni, hogy Szerbia rögtön szereljen le, hanem, hogy biztosítékot nyújtson arra nézve is, hogy a jövőben nem fogja megzavarni a békét.

A ma érkezett hírek nagyjában megerősítik, hogy valamin török a fejüket a bécsi külügyminisztériumban. A hangulat ma Bécsben igen harcziás és így nem lehetetlen, hogy báró Aehrenthal kudarcokban gazdag balkáni politikáját háborúval tetőzi be. Idáig juttatta tehát a diplomáciai rövidlátás Ausztria-Magyarországot, alig öt hónappal az annexió után. Ahelyett, hogy Bécsben már megelőzőleg arra törekedtek volna, hogy békés megegyezésre jussanak Szerbiával, most nagy hangon kardjukra ütnek, holott nagyon jól tudják, hogy ebben a háborúban a vesztes fél csak Ausztria-Magyarország lesz. Mert bár bizonyos, hogy rövid idő alatt a szerb hadsereget pocékká verjük, de hasznunk belőle még sem lesz. A háború rengeteg pénzünkbe kerülne, amellyel, hogy reményünk lehetne bármily csekély kárpótlásra, mert Szerbia szegény ország, melyen hadi kiadásainkat nem hajthatjuk be. Azt pedig Bécsben is nagyon jól tudják, hogy a hatalmak nem egyeznének bele, akár egy talpalattnyi szerb föld megszállásába. De tudják ezt Belgrádban is és ebben rejlik a helyzet veszélye, mert a szerbek harciba mennek, mint az olyan ember, akinek nincsen mit vesztenie, s aki legfeljebb csak nyerhet valamit.

Mai híreink a következők:

Büntető expedíció Szerbia ellen.

Pétervárról jelentik, hogy az osztrák-magyar nagykövet csütörtökön bizalmasan értesítette az orosz kormányt, hogy ha Szerbia nem szerel le, akkor Ausztria-Magyarországnak el kell háritani a felelősséget a további eseményekért. A nagykövet kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország nem szándékozik szerb területet állandóan okkupálni, de büntető expedíció valószínűleg szükséges lesz. A „Daily Mail“ tudósítója ehhez még megjegyzi, hogy Oroszország Szerbia iránt való nyílt szimpátiája mellett is semleges fog maradni. Ezzel szemben a „Times“ tudósítója azt jelenti Pétervárról, hogy ott általánosan azt hiszik, hogy

Ausztria-Magyarországnak efféle lépése európai háborút elkerülhetetlenné tenné.

A monarchia erélyes fellépését helyezi kiállításba a „N. Fr. Pr.“ következő jelentése is:

A magyar és osztrák külügyi kormány bizonyosságot akar szerezni afelől, hogy mi a szándéka Szerbiának a hadi készülődéssel. Szerbiának ennél fogva rövid időn belül nyilatkoznia kell a szándék felől s Ausztria-Magyarország további magatartása a szerb kormány feleletétől függ. Ha a felelet kielégítő lesz, Magyarországon senki sem vállalja a felelősséget egy erőszakolt konfliktusért, ha azonban nem, akkor a további lépés elkerülhetetlen.

Pétervári illetékes helyen úgy tudják, hogy Ausztria-Magyarország ultimátumot készül küldeni Szerbiának, amelyben követeli, hogy a szerb kormány azonnal rendelje el a leszerelést és hagyjon fel Boszniában az izgatásokkal, mert különben kénytelen volna büntető expedíciót indítani Szerbia ellen, amely esetben egészen Nisig hatolna előre. Ha a szerb kormány azonnal nem teljesítene ezeket a követeléseket, akkor az osztrák-magyar monarchia nyomban elküldené az ultimátumot. Egyidejűleg a bécsi külügyi kormány értesítene a nagyhatalmakat, hogy Ausztria-Magyarországnak esze-ágyában sinces territoriális hódításra gondolni. Orosz illetékes körökben az a vélemény, hogy ilyen büntető expedíció esetén Oroszország semlegesen viselkednék. Mégis bizakodnak abban, hogy Szerbia még idejében észreter és büntető expedícióra nem kerül sor.

Noha egyre aggasztóbbak a Balkánról érkező hírek, mégis bizakodnak benne, hogy Németországnak és Olaszországnak sikerülni fog az osztrák-magyar monarchiát visszatartani minden elhamarkodott lépéstől, amelynek következményei beláthatatlanok lehetnének. Pétervárott nagy az aggodalom, de azért mégsem mutatkozik hajlandóság az intervenczióra. A mai orosz minisztertanács azzal az eshetőséggel foglalkozott, ha Ausztria-Magyarország ultimátumot küld Szerbiának. Hivatalos körökben nagy az izgatottság.

A szignatárius hatalmak kormányai között tárgyalások indultak meg avégből, hogy tegyenek kollektív lépéseket (Belgrádban a béke fenntartása céljából). A nagyhatalmak kormányai tisztában vannak vele, hogy a jelenlegi fézült helyzetben Ausztria-Magyarország tekintélyének sérelme nélkül nem tűrheti tovább Szerbia kihívó viselkedését és az osztrák-magyar monarchia kénytelen dülőre vinni a dögöt. A szignatárius hatalmak mindenesetre figyelmeztetni akarják a belgrádi kormányt, hogy külföldről nem számíthat támogatásra, ha kihívó magatartása következtében Ausztria-Magyarországgal háborúba keveredik. A hatalmak föl vannak háborúva a belgrádi hivatalos sajtóiroda hamis hírei miatt, amelyekkel elarástja a külföldet, mert köztudomású és nyilvánvaló, hogy a belgrádi sajtóiroda kiirtólte világgá Szerbia okkupációját, a bécsi külügyi kormány ultimátumáról és Ausztria-Magyarország háborus készülődéseiről koholt híreket. Tegnap este a konakban minisztertanács volt, melyen állítólag a bécsi szerb követésgöről érkezett fontos táviratokat vitatták meg. Érdekes eset játszódott le a belgrádi tisztikaszinóban is. A király adjutánsa 10 órakor este azt a hírt hozta, hogy Ausztria-Magyarország elhatározta a Szerbia ellen való erélyes fellépést. A jelenlévő tisztek zajosan tüntettek a monarchia ellen és a háború mellett. Később a tisztek egy csoportja a trónörökös palotája elé vonult, hogy hódolatuknak adjanak kifejezést. A trónörökös azonban nem mulatkozott.

A Reuter-ügynökség hírt kapott Pétervárról, hogy ott biztosra veszik a háborút elannyira, hogy a pétervári lapok tegnap éjjel már hárstéri tudósítókat küldtek a Balkánra.

A monarchia ultimátumáról elterjedt hírekre illetékes helyről a következő czáfolatot teszik közé:

„Ultimátum Szerbiának“ czimvel külföldi ujságok nyomán a budapesti esti lapok oly akcióztüntetnek fel küszöbön állónak, amely ezidőszent a valóságos tényeknek meg nem felel. Hogy Szerbia

kihívó készülődéseit és fenyegető magatartását összetett kézzel nem nézi a monarchia, az természetes, de ultimátumról nincs szó, mert a monarchia békés törekvéseit a lehetőség végső határáig főnn akarja tartani.

Péter király lemond?

Az ó-radikális klub tegnapi értekezletén Pasicz kijelentette, hogy a király hosszabb kihallgatáson arra kérte, hogy a két radikális párt békéjét igyekezzen helyreállítani, mert az ország mostani súlyos helyzetében a politikai pártok versengésének nem akar szemtanúja lenni s elhatározta, hogy a trónörökös javára lemond, mert reméli, hogy a trónörökösnek könnyebben fog sikerülni, hogy a pártok viszálykodásának véget vessen. Pasicznak ez a jelentése rendkívüli izgatottságot keltett az ó-radikálisok klubjában és csakhamar egész Belgrádban elterjedt az a hír, hogy Péter király le akar mondani.

Megegyezésünk Törökországgal.

Török forrásból eredő hírek szerint Ausztria-Magyarország és Törökország megegyezése immár megtörténtnek tekinthető. Azok a pontok, amelyekre nézve az utóbbi időben eltérések álltak fenn, kizárólag gazdasági kérdésekre vonatkoztak. A törököknek azt a követelését, hogy a kapitulációk revíziójára nézve változtassanak Ausztria-Magyarország javaslatán, a bécsi kabinet elutasította. Ausztria-Magyarország garanciáját Törökországnak a novibazári szandzsukban való helyzetére nézve a nagyvezér ögróf Pallavicini nagykövettel folytatott megbeszélés alapján szóba hozta ugyan, de a porta ezt a kérdést közben elejtette. Ezzel szemben beavatott körökben megerősítik azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarország a Bosznia annexiójáról szóló jegyzék átadása alkalmával állítólag már szóbeli biztosítékokat nyújtott a portának arra nézve, hogy a szandzsák minden tekintetben semleges terület maradjon.

Az új külügyminiszter, Rifát basa, csak három hét múlva foglalja el új hivatalát; előbb a porta kívánságára európai körulazást fog tenni és meg fogja látogatni London, Páris, Berlint, Rómát, Bécsét és Pétervárt, és ottani kabinetekkel személyes érintkezésbe lépjen és a kormányokat fölvilágosítsa a Kiamil basa bukása által teremtett helyzetéről.

Konstantinápolyi jelentések szerint az osztrák-magyar-török jegyzőkönyvet csak Rifát basa megérkezése után fogják aláírni, mert a porta súlyt helyez arra, hogy a felelős miniszter is aláírja a megegyezést.

Ujabb jelentés szerint a tegnapi török minisztertanács elfogadta az ögróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet és a kereskedelmi miniszter között az entente-jegyzőkönyvön megejtendő változásokra vonatkozó megállapodásokat. Most az osztrák-magyar közös külügyi kormány hozzájárulását várják úgy, hogy a jegyzőkönyv aláírása rövid idő múlva bekövetkezhetik.

A bolgár függetlenség elismerése.

Ferdinánd bolgár király külföldi utazásának az a célja, hogy a nagyhatalmaknál Bulgária függetlenségének elismerését kieszközölje. Diplomáciai körökből kiszivárgott hírek szerint a nagyhatalmaknál megvan a hajlandóság arra, hogy Bulgária függetlenségét elismerjék, de ennek előfeltételként azt követelik Bulgáriától, hogy intézze el Törökországgal való vitás kérdéseit. Ferdinánd király nem utazott el, mint ahogy híre járt, tegnap este Bécsből, hanem még ott van és csak ma utazik el Pétervárra, hogy résztvegyen Wladimir nagyherceg temetésén.

Szófia-i hír szerint a bolgár kormány arról értesült, hogy Oroszország, Franciaország és Anglia a bolgár királyságot immár elismerték, a többi hatalmak elismerése pedig küszöbön áll.

A Bulgária függetlenségének elismeréséről Szófiából érkező híre vonatkozólag bécsi illetékes helyről távirati uton a következőket közlik:

Az a hír, hogy Bulgária függetlenségét a hármas entente hatalmai elismerték, korai. Ez az elismerés magától értetődően ahhoz a feltételhez van kötve, hogy Törökországgal megállapodás jöj-

jön létre; csak ennek megtörténte után ismerhetik el a hatalmak Bulgária függetlenségét. Ami Ausztria-Magyarországot illeti, a közös külügyminiszter tudvalevőleg a delegációkban kijelentette, hogy mi a többi hatalmaknál Bulgária érdekében jártunk el és hogy a magunk részéről mindenkor készen leszünk Bulgária államjogi fejlődését előmozdítani.

Kiszivárgott, hogy Franciaország és Angolország barátságosan figyelmeztette a pétervári kormányt, hogy ne ragaszkodjék eredeti álláspontjához és ne követelje, hogy az ő javaslata alapján intéződjék el a török-bolgár konfliktus, mert a porta ellenjavaslata annyira komplikálta a helyzetet, hogy a békés elsimítást az orosz kormány álláspontja kizárja.

Revfik bej szófiai török ügyvivő ma a külügyminisztériumban informatív lépéseket tett azon bolgár lapokban újabb ismét felmerült hírek dolgában, amelyek szerint egy vagy több bolgár hadosztályt ismét mozgósítanak. Revfik bej egyáltalán panaszt emelt a félhivatalos lapokban az új török kabinettel szemben követett barátságatlan magatartása miatt. A külügyminiszter képviselője megnyugtató kijelentéseket tett a bolgár kormány szándékairól és a fentidézett lapjelentéseket alaplatanoknak mondotta.

Ferdinánd király pétervári utazásáról Bécsből még a következőket jelentik:

A bolgár királyság elismertetésének ügyéről idevaló beavatott körökből a következőket közlik: Már abból a tényből, hogy Ferdinánd király Pétervárra utazik, megállapítható, hogy evileg minden nagyhatalom kész elismerni Bulgária függetlenségét és uralkodójának királyságát. Ferdinánd király Pétervárról az illetékes tényezőkkel meg fogja értetni, hogy bármennyire halás is Oroszországnak Bulgáriával szemben tanúsított rokonszenvéért, az orosz javaslatot nem tartja alkalmas alapnak a Törökországgal való megegyezésre, mert a leghelyesebb mód az volna, ha a porta a szófiai kormánytól közvetlen tárgyalás útján kérsné a megoldást.

Szerb bandák a török határon.

A Lokalanzeigernek jelentik Konstantinápolyból, hogy a porta jelentést kapott szerb bandáknak a török határon való garázdálkodásáról és hogy a bandák puccsra készülnek Törökország ellen. Ezért a vezérkari főnök kiküldte a 3. hadtest vezérkari főnökét, hogy tartson szemlét a szerb határ mentén levő helyőrségek fölött és a csapatokat koncentrálja.

A belgrádi orosz követ Bécsben.

Jól értesült orosz forrásból közlik, hogy egyáltalában nem felel meg a valóságnak az a föltevés, hogy Szergejev belgrádi orosz követ bécsi utazása a függőben levő nemzetközi kérdésekkel áll összeköttetésben. A követ utazása tisztán magánjellegű; ugyanis Pétervárra utazó feleségét Bécsig elkísérte. Szergejev követ, aki tegnap érkezett Bécsbe, már ma reggel ismét visszatért Belgrádba. Bécsi tartózkodása alatt — leszámítva az orosz nagykövetség tagjaival való természetes találkozását, — semmi hivatalos személyiséggel nem találkozott.

A szkupstina bizalmatlansági szavazata.

A szkupstina mai ülésén nagyszámu képviselő, a karzatokon óriási közönség jelenlétében emelkedik szólásra Glavinics ifju-radikális közigazgatási miniszter, hogy három óras beszédben szembeszálljon azon támadásokkal, amelyeket tulnyomórészt ó-radikális képviselők intéztek ellene az erdőirtási munkálatok díjtételének részleges leszállítása miatt.

A miniszter izgalomtól remegő hangon jelenti ki, hogy pártpolitikai okokból nem állották meg politikai becsületét is meggyanusítani és fölötte anélkül, hogy védekezését meghallgatták volna, pálczát törni. Ha ma támadást intéznek ellene, ennek a szkupstina az oka, amely a jelen kormányt az országra nézve a legsúlyosabb pillanatokban helyén való megmaradásra kényszerítette. Nem menekül a felelősség elől, mert tudatában van annak, hogy legjobb tudása és lelkiismerete szerint az állam érdekében cselekedett. Ma nem azért beszél, hogy azokat, akik már előre elítélték, mielőtt meghallgatták volna, az ellenkezőre bírja, hanem, hogy a pártatlan közvélemény előtt kifejtse, mily igazságtalanul járnak el vele szemben.

A miniszter eme nyilatkozatai az összes jelenlévőkre nyilvánvaló, mély hatást tettek.

A miniszter ezután kimutatja, hogy nemcsak

szigoruan a törvénynek megfelelően járt el, hanem az állami érdekeket is teljes egészükben megőrizte. Felszólítja a szkupstinát, hogy anket kiküldésével győződjék meg ennek igazságáról. A miniszter végül kijelenti, hogy Draskovics ifju-radikális képviselőnek ebben az értelemben javasolt napirendjéhez járul hozzá.

A szavazás előtt Pecic (ifju-radikális) azt kérdezi, vajjon az összkormány szolidaritást vállalt-e Glavinics miniszter követelésével. Miután Velimirovics miniszterelnök nem nyilatkozik, Jovanovics elnök azt válaszolja, hogy első sorban Draskovics képviselő napirendjéről fog a ház szavazni, miután Glavinics miniszter, mint a kormány tagja, abhoz hozzájárult.

A napirendet erre 60 szavazattal 34 ellenében elvetik. Mellette szavazott Velimirovics miniszterelnök, Szavics építésügyi miniszter és az ifju-radikálisok, ellene a nacionalisták, az ó-radikálisok és a haladók.

Miközben a miniszterek elhagyják a termet, a Trifunovics óradikális által javasolt bizalmatlansági nyilatkozatot 61 szavazattal 33 ellenében elfogadják.

Élénk mozgás közepette erre berekesztik az ülést.

Belgrádi jelentés szerint Szerbiában a lakosság kedve határozottan békésre fordult, amit különösen annak kell tulajdonítani, hogy a montenegróiak szimpátiája az utóbbi napokban alábbhagyott. A helyzetre Ausztria-Magyarország katonai intézkedései is befolyással vannak és a belső pártvillongás is megbénítja az ország erejét. A nyugodtság abban is megnyilvánult, hogy a sovinstá ujságok megszüntették harczi lármájukat. Abban a mértékben, amelyben a harczi zaj elül, fokozódik a pártok veszekedése. A két legnagyobb párt, az új-radikális és az ó-radikális párt, amelyekből a mostani kormány megalakult, ádáz harcot folytatnak egymás ellen; szakításul elkerülhetetlennek látszik s ezzel az egész országban beláthatatlan bonyodalmak fognak kezdődni. A két párt konfliktusa miatt a miniszterek sem maradhatnak meg állásukban.

A kormányválságot a két radikális csoport úgy szeretné elintézni, hogy az ifjuradikális-párt a saját tagjai közül szemelje ki a kompromittált kereskedelmi és közmunkaminiszterek utódait, de az ifjuradikális-párt olyan elkeseredetten áll szemben Pasicsesal, hogy nem akar vele egy kormányban helyet foglalni. Viszont az óradikálisok nem érik be Glavinics eltávolításával, ők Velimirovicsot akarják megbuktatni, hogy Pasics kerüljön kormányra. A király siettetni a válság megoldását, a lapok is azt hangoztatják, hogy mindent el kell követni a krízis gyors megoldására, azonban a helyzet olyan, hogy a válság sokáig fog tartani.

Legújabb hírek.

Róma, február 19.

Pétervárról jelentik, hogy Oroszország arról értesíti a nagyhatalmakat, hogy Ferdinánd fejedelem pétervári látogatása alkalmával el fogja ismerni a bolgár királyságot. Az Oroszország részéről leendő elismerést nyomon követi a többi nagyhatalmak elismerése.

Páris, február 19.

A bolgár kormány jegyzéket adott át a francia kormánynak, amelyben kifejti, hogy attól tart, hogy a bolgár kérdés megoldását a törökországi belső válság halasztani fogja. E halasztás a bolgár kormány nézete szerint állandóan veszélyeztetné a béke fentartása körüli általános érdekeket. A nagyhatalmakhoz fordul tehát, arra kérve azokat, hogy Bulgária függetlenségének elismerése érdekében interveniáljanak, amely elismerést a bolgár nép szilárd és méltó magatartásával megérdemelte és amelyet február hó 27-én Ferdinánd király születésnapja alkalmából proklamálni lehetne. A bolgár kormány azt hiszi, hogy megérdemli Európától ezt az elismerést, annál is inkább, mert minden tekintetben engedelmességek a nagyhatalmak kívánságainak.

Belgrád, február 19.

Glavinics, Lascsics és Tmotevics, a három ifju radikális miniszter ma este beadták lemondásukat. Minthogy az ifju radikális párt ezzel egyidejűleg az ó-radikálisokkal az augusztusban kötött egyezményt, tekintettel arra, hogy az óradikálisok ma bizalmatlanságot szavaztak Glavinicsnek, megszüntnek tekintik, valószínű, hogy Velimirovics, Milovanovics és Miloszlavjevics, Popovics és Nikolics óradikális miniszterek is lemondanak.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában. A német neanzeti szövetkezet választmányára, továbbá gróf Nostitz, Eppinger és Baernreuther, az urakháza tagjai tegnap délután harmadfél óra hosszáig tanácskoztak Bienerth báróval és Schreiner német tárzanélküli miniszterrel. Báró Bienerth azt a kérdést intézte hozzájuk, hogy mily feltételek mellett lehetne a cseh tartománygyűlést husvét után összehívni. Majdnem valamennyien kijelentették, hogy első sorban az osztrák képviselőházat kellene összehívni és csak ezután lehetne szó a cseh tartománygyűlés összehívásáról. Egyébiránt csak a cseh képviselők-től függ, hogy a cseh tartománygyűlés német tagjai az obstrukciót abbahagyják. Baernreuther azt a meggyőződést fejezte ki, hogy a csehek és németek viszonyánál fogva most nem volna ajánlatos a cseh tartománygyűlés összehívása és újra azt a kérdést tette a miniszterelnökhöz, vajjon és mikor szándékozik a képviselőházat összehívni. Báró Bienerth erre azt felelte, hogy e kérdés megvitatása véget külön értekezletet fog összehívni.

A német császár üdvözlő távirata. Radolin herceg párisi német nagykövet tiltakozik az ellen a föltevés ellen, hogy Vilmos császár üdvözlő táviratát ő tette közzé a Matinban s hogy bármily tekintetben illojális viselkedést, tanúsított volna. A Tageblatt párisi tudósítója magánál a nagykövettől tudakozódott s a vele való beszélgetés alapján megállapítja, hogy Radolin herceg nem hozta nyilvánosságra a távirat szövegét. A Matin egyik munkatársa, aki régebben sürin érintkezett a monakói fejedelemmel s akinek így alkalma volt, hogy egyet-mást megtudjon a német császár nyilatkozatairól, megmutatta Radolin hercegnek a távirat szövegét. Hogy ez az ujságíró honnét vette a szöveget, nem tudják, de a Tageblatt tudósítója rámutat arra, hogy már a Matin közlése előtt a Journal és a Gaulois meglehetősen pontos adatokat közöltek a táviratról anélkül, hogy közvetett, vagy közvetlen érintkezésben lettek volna a német nagykövetséggel.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés a szociáldemokratáknak a mezőgazdasági munkások koalíziós jogára vonatkozó javaslatát tárgyalta. Egyidejűleg a centrumpart határozati javaslata is tárgyalás alá került, amely törvényesen kimondani kívánja, hogy Németország minden vidékén a mezőgazdaság érdekeinek kellő megóvása mellett a mezőgazdasági munkások részére biztosítottassék az a jog, mely szerint jobb munkafeltételek kivívására egyesületeket alapíthassanak. Ugy a javaslatot, mint a határozati javaslatot 209 szavazattal 106 ellenében 21 tagu bizottság elé utalták. Ezután a lengyeleknek következő javaslatát vették tárgyalásra: A birodalom egyetlen egy polgára sem korlátozható a birtokszerzés vagy eladás, ugyszintén a lakásépítés tekintetében vallására, politikai hitvallására, avagy nemzetiségére való tekintetektől. Ebből kifolyólag az ezzel ellentmondó összes országos rendelkezések felfüggesztetnek.

Ellentétek a francia kabinetben. A tervezett tengerészeti kiadások ügyében Picard és Caillaux között fönnálló nézeteltérésekről azt írja a Humanité, hogy a pénzügyminiszter ellenez minden ötven millió frankon tulmenő követelést. A kamara folyosóin Clemenceau hívei nyíltan agitálnak a pénzügyminiszter ellen. Lehetséges, hogy e miatt a kamara mai ülésén incidenss keletkezik.

Olaszország fegyverkezése. A „Messagero“ azt a kérdést veti föl, hogy még meddig tart a hadügyminiszter téli álma. Ausztria és Magyarország az Alpsek mentén folytonosan fegyverkezik és helyőrségeit annyira szaporította, hogy például a hetvenkét vártüzőrségi század közül nem kevesebb, mint negyvenkettő van az olasz határon és mintha

ez még nem volna elég, most újabb ötvennyolc századot képeznek ki. Nem volna okos dolog, folytatja az említett lap, hogy ebből következtetéseket akarnánk vonni, ha Ausztria és Magyarország fegyverkeznek, ez még nem jelenti azt, hogy a háború elkerülhetetlen és az ajtó előtt van, de mind amellettséggel megfoghatatlan, hogy az olasz hadügyi kormányzat még mindig nem tesz semmit. A lap közeli összeköttetésben áll a kormánnyal, amely az új katonai javaslatot már közelebb a kamara elé fogja terjeszteni.

A дума ülése. A дума tegnap esti ülésén folytatták a vitát a szélsőjobb és nácionalisták interpellációjáról, amelyet a kaukázusi folytonos terrorizmusok ügyében intéztek a miniszterelnökhöz. A balpártok képviselői, köztük kaukázusi képviselők azt fejtették, hogy büntető expedíciók és az adminisztratív önkény állandóan lehetetlenné teszi a Kaukázusban a tartózkodást. Örmény képviselők határozottan tagadták, hogy a Kaukázusban szeparatizmus törekvések volna. Végül elfogadták az októberisták rezolúcióját, mely a következő követeléseket állítja föl: A helyi igazgatás visszaéléseinek megvizsgálása, az igazgatásnak, főleg a rendőrségnek újjászervezése, az agrár viszonyok, a törvénykezés, a népoktatás és a telepítés pozitív reformjának keresztülvitele.

A perza forradalom. A tebrisi forradalmárok tárgyalást kezdtek *Ain-ed-Doule* rojalista vezérrel. Teherán is hajlandó kompromisszumra. Teheráni jelentés szerint *Szura es Szaltanek* herceget e hónap 16-án Resiben, amídon Európából jövet ott kikötött, forradalmárok foglyul ejtették. Szabadon bocsátásáért ezer font sterling váltságdíjat követelnek.

A fiatalok bírósága.

Budapest, február 19.

Kihívón, henegezve térülnek szét a fekete számoszlopok, amelyek a statisztika lapjain új Babilon és modern Ninivák szédületes fejlődését hirdetik világgá. Mindig szélesebbre húzódnak ki az oszlopa torlódott szánok, mindig több villamoscsillagokról és biborompárról mondanak fantasztikus mesét és a huszadik század világvárosainak mind rohamosabban emelkedő nagyságáról zengnek új eposzt. Százazernyi paloták fénye villan ki belőlük, milliányi emberélet küzdelme zakatol alattuk, mintha csupa gyönyör és csupa szépség települt volna a földre. És közvetlen a milliós számok mögött más számok sorakoznak, komoran, feketén, amelyekből gyerekzokogás, gyereknomor sir ki. És minél tovább vonulnak a milliók, annál sürűbb lesz mögöttük a tizezrekesz gyászoló sora. És — post equitem sedet atra cura — minél többet beszél a statisztika a modern nagyvárosok fejlődéséről, annál több pusztuló gyermekről, több gyermekbűntettől kell beszámolnia.

Nem véletlen, hanem a szerves fejlődés könnyörtelen logikája, hogy a nagyvárosi élet termi és növeli óriásira a fiatalok kriminalitását. A huszadik század nagyvárosait a gyáripari termelés érlelte és fejlesztette ki, a gyáripar szülte a proletariátust és a gyáripar hozta magával a fiatalok büntetésekre hatalmas tömegét. A gazdasági élet mai alakulása, ha nem is szülő oka a fiatalok kriminalitásának, de mindenesetre az a tényező, amely a büntetett gyermekek számát olyan magasra fűszékesztette. A munkácsaladot odavonszolta a maga napi nyolcz-tízórás munkájával a gyárakba, vagy az üzletekbe, vagy az utcára és tönkretette a családi együttélés folytonosságát. A gyerekek szülői napközben a munkájukkal vannak elfoglalva, amely legtöbbször messze esik a lakástól. Főlegvelet nélkül maradnak a kisbányák is, meg a nagyobbak is, aminek nem egyszer a gyerek erkölcsi züllése lesz a szomorú következménye.

Természetes, hogy a szülők elfoglaltságát vagy a gazdasági élet gyáripari alakulását nem lehet úgy odaállítani, mint a fiatalok kriminalitásának egyedüli okát. A motívumok mindig teljesen individuálisak és még a forrásokra nézve sem lehet társadalmi vagy antropológiai (Lombroso!) törvényeket megállapítani. A mélyen szántó kutatások azonban mindenesetre kifürkészésére vezet a logikai láncot, amelynek az elején a gyáripari termelés és a világvárosok keletkezése van,

a végén pedig a fiatalok nagyszámú kriminalitása.

Amint azonban új jelenség a világvárosi élet kialakulása, úgy újak azok a kriminalitások is, amelyek a modern szociális élet talajából kihajtottak. Megváltoztak a büntettek és megváltozott maga a büntetés is. Új milieuból kerülnek az emberek a fórum korlátjai elé, akiknek másforma az egyéniségük és másforma a bűnük és akiket a régi kódexek prokustesi paragrafusai nem lehet kezelni. Az a büntető jog, amelyet az „Assemblée Constituente” adott Európának, megdőlt, elkorhadott és kihullott alóla az új talaj, amelyből fönnállásának életerejét és jogosultságát szivta. A francia forradalom óta nagyot fordult az idő, új gazdasági alapok rakódtak le, új emberek jöttek új körülményekkel és új bűnökkel. Az elavult, merev tételek és új bűnökkel. Az elavult, merev tételek bántó könnyörtelenséggel szakadtak az emberekre, bűnösök és bírják vergődtek a dogmatikus büntetőjog kódexei alatt. A régi tételek nem bírták ki az új emberek támadásainak a súlyát: ma már egymásután hullanak szét a száraz rendszerek és a romjaik fölött kiemelkedik az új kriminológia.

A legelső lökést a régi dogmatikának éppen a fiatalok problémája adta meg. Amerikában megértették, hogy az eddigi eljárás a fiatalokkal szemben igazságtalan és abszurd, a tulajdonképeni célját pedig, a fiatalok kriminalitásának megszüntetését, nem tudja elérni. És ekkor a praktikus amerikaiak a múlt század utolsó éveiben megcsinálták a fiatalok bíróságát („Children's Court”), amely hatalmas csapat mér dogmatika alapjára. A gyermekbíróság már nem az a szigorúan bírói intézmény, amely egyedül az előtte fekvő eset törvényszerű elbírálására van hivatva, amely tényálladékokat állapít meg, büntetést mér ki és szakaszt alkalmaz, hanem gyámhatóság, amelynek az egyedüli célja, hogy az előtte álló fiatalok büntetése javulását előmozdítsa.

Ezt azonban a fiatalok bírója csak úgy teheti meg, ha függetlenítő van a törvény korlátozó betűjétől és fel van ruházva olyan hatalommal, hogy a züllésnek kitétt gyermeket megmenthesse. Az amerikai gyermekbíróságát nem is szabályozza a jog olyan szigorúan, mint az eddigi büntetőbíró működését, viszont kiterjed a hatalma arra is, hogy a gyermek szüleit megdorgálja, megbüntesse, sőt — ha kell — kivegye a kezéből a szülői hatalmat. A régi megtorlási eszmélet tehát teljesen át van törve és a tisztán ítélőbírói működés helyébe *szociálpolitikai* munkásság lép.

A szinte határtalanul széles területen a gyermekbíróság nem dolgozik a régi kaptafa szerint. A fiatalok javulását nem lehet sablonhoz kötni és formákban előírni. A bírónak individualizálni kell a legszélső határokat. Nem a büntetés mértéke a fontos immár, hanem a büntetés, akinek a megjavítása és a megmentése a cél és amit meg kell menteni a becsület és a dolgozó társadalom számára. Az egyéniesítést a társasbírói rendszer nagyon megnehezíti és kiteszi a bíróságot annak, hogy ismét visszaesik a formák utvesztőjébe, megbénítja a saját megfigyelőképességét és utját állja a vádlottakkal való igazán atyai bánásmódnak. A gyermekbíróság megőrzi tehát a bírói szervezet alapvető elvét is: még a legsúlyosabb eseteket is egy bíró dönti el.

De ha gátolják is a társasbírók az individualizálást, viszont éppen az individualizálás céljából a bírósárok helyett szüksége van a gyermekbírónak segédmunkásokra. Mielőtt egy ügy eldöntésre kerülne, egy segítő tisztviselő kikutatja a fiatal vádlott bünyezetét, életviszonyait és igyekszik úgy a büntetéskérdésről, mint magáról a tettekről lehetőleg tiszta képet alkotni. Fölkeresi azt a milieut, amelyben a terhelt gyermekéveit leélte, megvizsgálja a cselekményt és különös figyelmet fordít az enyhítő körülményekre. Ha mindezzel tisztában van, kihallgatja a vádlottat és behatol a gyerek egyéniségébe, megtudja, milyen lelki rugók dolgoznak benne és mi vitte bűnbe a volna, már teljesen tisztában van vele, a tettel és a büntetés rá szabása is meg van könnyítve. A földérintő munkát már elvégezte a felügyelő-tisztviselő, a *probation officer*.

Maga a bírósági tárgyalás korántsem az a hideg, szigorú eljárás, amely azelőtt volt. A fiatal vádlott nem a bírója, hanem apja, barátja előtt áll, aki barátságos, szolid szóval feddi vagy inti őt, bizalmas hangon beszél vele, mintha nem is büntetni, hanem jóságosan tanítani akarná őt. Az amerikai gyermekbíróság leszáll a maga bírói pulpitusáról, odamegy a gyerekekhez, vállára teszi a kezét és bátorítja, biztatja azt a gyermeket, akit alig ére még csak egy sugara is a szeretetnek: „Fiam, ne félj, nem lesz semmi bajod, beszéld csak el szépen, hogy is történt az az eset.” És amíg a gyerek beszél, az alatt az ő bírója, az ő barátja nyugodtan hallgatja, bizalmasan néz a szemébe és ahol a gyerek megakad, ott nem támadja meg őt a bírói fogások és keresztkérdések özönével, hanem jóságosan bátorítja őt, mintha az a gyerek aki előtte áll, nem is lopás vagy zsebmetszés miatt került volna az ő bírói fórum elé, hanem azért, hogy elbeszélgesse az idősebb, komoly araszivű barátjával.

Persze, ennek a hivatásnak a betöltésére egészen más kvalifikációk kellenek, mint ahhoz, hogy valaki jó vizsgálóbíró legyen. A theoretikus tudás csaknem teljesen háttérbe szorul és az emberi motívumok domborodnak ki. Meleg szívű, érző ember kell ahhoz, hogy valaki megállhassa a helyét, mint a gyermekek bírója, — de kell hozzá egy csomó élettapasztalat, egy csomó megfigyelési és meglátási képesség is. Mindenekfölött pedig szükséges az a ritka, megbecsülhetetlen képesség, hogy meglássa és megbeszélje a bíróságban az elzúllott, csavargó gyerekekben az embert.

Ilyen emberekre kontemplálta Amerika a gyermekbíróság intézményét. Ilyen emberek kezében kulturmisszió és beláthatatlan horderejű szociálpolitika a gyermekbíróság és akkora vívmánya az emberi gondolkodásnak és az emberi érzésnek, amilyent csak az a dogmától meg nem metelyezett, hagyományoktól el nem dohosított nép produkálhatott, ott tul az Óceánon. És nem lehet esodálni, hogy az 1905. évi büntetőjogi kongresszus egy üdvözölte ezt az intézményt, mint az újkor legnagyobb büntetőjogi vívmányát.

A büntetőnovella nálunk is életbelépteti a jövő év január elsejével a gyermekbíróság intézményét és azt az új büntetői rendszert, amely a „Children's Court” szükségszerű kiegészítője. Az eddigi kísérlet, amelyet a dunai kapitányságon és a büntetőtörvényszék egyik tanácsában most folytatnak, azt a reményt kelti fel bennünk, hogy ez az új büntetőjogi intézményünk meg fogja állítani a gyermekek elzüllésének terjedését. És el fogja esendesíteni a társadalom lelkiismeretét, amely most olyan sokszor szólal meg az elzúllott, elpusztult gyerekek zokogásában.

Déri Imre.

TÁVIRATOK.

A szent szinódus főprokurátora.

Pétervár, február 19. Lukjanov szenátort, a birodalmi tanács tagját a szent szinódus főprokurátorává nevezték ki.

A francia kulturharc.

Páris, február 19. Msgr. Gieure bajonnei püspök ellen a szétválasztási törvény alapján büntető följelentést tettek, mert egyik pástorlevelében elítélte az egyházi javak bevonására vonatkozó törvényt. A szökésegyház plebánosát is büntetőjogi uton fogják üldözni, mert a pástorlevelet a szöszéken felolvasta.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI. Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Strauss Richárd a kritikáról.

Drezda után Berlinben is színrehozták „Elektrát“, márcziusra pedig a bécsi bemutatóját tervezik. A zenekritikusok már eddig is tengernyi tintát fogyasztottak és a többé-kevésbé hegyes toltak csimborasszóját tompították el az új operáról és annak szerzőjéről írván. Érdekes hát, hogy az egyik párton agyonmagasztalt, a másikon tönkrepeséskolt Strauss Richard hogyan vélekedik a kritikáról és feladatairól.

Erre most jó alkalom kínálkozik, amennyiben a napokban egy „A jelenkor zenei élete“ című könyv jelent meg Berlinben, melynek előszavát a „Salome“ és „Elektra“ szerzője írta. Ez az előjáró cikk élénken megvilágítja az ünnepektől mástól a kritikáról táplált véleményét.

Nem bocsátkozunk Strauss okoskodásának boncolásába, de érdekesnek tartjuk, abból bő kivonatban izelítőt adni.

... Mi mindent nem kívánunk a kritikától! írja Strauss. — Nem habozom beismerni, hogy a tudósító eleget tesz kötelességének, ha — természetesen általános tudományos műveltséggel, művészi szakismerettel és átérzéssel felfegyverkezve — parlamentáris alakban közli pillanatnyi benyomásait az olvasókkal. Hogy az efféle pillanatnyi benyomások mennyiben igényelhetnek maradé érvényt, ezt éppen úgy a történelem dönti el, mint a megkritizált zenemű értékét is.

Ezek után arra a veszélyre, hogy alaposan félre fognak érteni, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy nem ezek a kötelességtudó kritikusok a legérdekesebbek a művészre nézve. Én legalább nem ismerem tanulságosabbat a halálos ellenségeim kritikájánál, akik már eleve azzal a szándékkal ülnek helyükre, hogy lehetőleg szétszedik a művet. Minél élesebb az intelligenciájuk, annál kevésbé fogják a zenemű legrejtettebb gyöngéit is kikerülni a figyelmüket. Minthogy pedig az önkritika tudvalevőleg a legnehezebb, a halálos ellenség kritikájának a haszna kézenfekvő.

Nagyon érdekes a szerzőnek a kritikushoz való viszonya. Utóbbi alaposan téved, ha azt hiszi, hogy kritikai függetlenségét úgy óvja meg leginkább, ha az alkotó művésztől teljesen elszigeteli magát. Hogyan képes megítélni, hogy a művész mit volt képes alkotni, ha nem tudja, hogy mit akart alkotni? Nem minden mű annyira érett, hogy alkotójának szándékát tökéletes alakban kifejezhesse. Hány költői lelkületű, álmodozó művésznek nem sikerült ez az utolsó, erélyes csiszolás. Szeretnénk ezért olyan mestereket, amint Schumann, Brahms, Berlioz és sok más, nélkülözni? Az ő alkotásai nem bájosak és nincs rájuk, mint a fejlődés építőköveire, szükség?

Gyakran nincs nagyobb szakismeretre szükség, hogy ezek műveiben, felsőes tulajdonságok mellett, olyan gyöngöket is meglássunk, melyeket a felületen figyelő könnyebben észrevesz a szépségeinél. Sajnos, a felszínes kritika éppen ezeknél gyakorolja legbuzgóbban a tudását. A kritikának pedig éppen az lenne a feladata, hogy azokat a szépségeket a közönségnek feltárja és a kevésbé sikerült részeket szeretettel elhallgassák. A tömeget ily módon lehetne finomabb műérzéshez vezetni.

Mindenekelőtt szükséges lenne a régebben elismert műveket revidálni s lelkiismeretesen megvizsgálni, mennyiben állhatnak meg a mai kultúrában, hogy ne engedjünk át kritika nélkül olyan operákat, mint egy „Martha“, vagy „Ördög Róbert“, míg a jelenkori művekre a legszigorúbb kritikát alkalmazzák, meg nem gondolva, milyen hasznos lenne a kultúrának nézve, ha az értékek másod-, vagy harmadsorban álló művek elfoglalhatnák a teljesen értéktelen művek helyét. Menynyit használna színházi kultúránknak, ha Götz Hermann, Cornelius, Spehr, Berlioz, Ritter művei állandó helyet nyernének a műsorban.

Ami pedig a kritikához való személyes viszonyomat illeti, röviden ezentul vallom és érzem: Ha műveim jók és bármely tekintetben jelentőség a mi szeretett művészetünk továbbfejlesztésére, úgy azok meg fogják állni helyüket a zene történetében,

bármilyen gyűlöletesen gyanúsítsák is művészi szándékaimat. De ha semmit sem érnek, a legörvendetesebb napisiker és az augurok leglelkesebb elismerése se fogják azokat életben tartani.

A berlini szörnyeteg.

— Eredménytelen nyomozás. —

Budapest, február 19.

A porosz főváros réme még egyre kísért. Mozgósították az egész rendőrséget, de a merénylőnek nyoma sincs, sőt szinte zavartalanul folytatja véres garázdálkodását. Tegnap letartóztattak egy gyanús embert és egész Berlin fellelegzett egy pillanatra. De csak egy pillanatra. Ma kisért, hogy a letartóztatott egyén ártatlan, akit szabadon kellett bocsátani. Berlin tehát ismét retteg. A megtámadottak oly nagyfokú ijedelmet áruznak el, mely miatt képtelenek a rendőrséget helyes nyomra vezetni.

Egy kis leány, akit a belvárosban támadtak meg, ijedtében még csak nem is kiáltott. És érdekes, hogy ugyanazon házban, amely előtt ez a merénylet történt, van a kerületi rendőrkapitányság és egy élénk forgalmu vendéglő. Ha a leányka segítségért kiáltott volna, feltétlenül hallották volna, vagy a rendőrségen, vagy a vendéglőben. A leányka előadta, hogy a merénylő kezében látta a kést, mely körülbelül huszonöt centiméter hosszú lehetett. A merénylőt mintegy huszonkétéves fiatalembernek mondja, fekete bajuszsal, sapkában; tehát leírása nagyjában egyezik az eddig megtámadottak előadásával.

Egy másik eset Reinickendorfban történt. Itt egy utcaszögletnél hirtelen egy férfi előugrott, egy kis leányra vetette magát e szavakkal:

— Ne siessen, kisasszony!

A következő pillanatban megvillant a kés. Szerencsére csak az alsó kart sebezte meg. A leány eleinte nem érezte a sebet és futni engedte a merénylőt. Csak később, a hirtelen fellépő heves fájdalom tette figyelmeztetővé, amikor észrevette, hogy a kabátja ujját van vágva és hogy a karjából ömlik a vér. Erre a rendőrségre futott, ahol jelentést tett az esetről. A nyomozás itt is azonnal megindult, de szintén eredménytelenül.

A rendőrség bünyügyi osztályainak főnöke, Hoppe tanácsos hirdetményben hívja fel Berlin női lakosságát, hogy az utcára egy kis táskában lisztet vigyenek magukkal avégből, hogy esetleges támadás alkalmával liszttel leöntsék a merénylőt, hogy az akként könnyebben fölimerhető, illetve üldözhető legyen.

Este megint megisméltődött a merénylet. Egy tizenöt éves leánykát szurttak meg a térde alatt. Egy újabb távirat jelenti nekünk, hogy azt a fiatal leányt, akit tegnap a Magdeburger-Straßén megszurttak, Blaschke Lottinak hívják. A fiatal leány éppen az iskolából jött, francia nevelőnője kíséretében, amikor a merénylő megtámadta. Schönbergben egy Paraski nevű leányt támadott meg egy körülbelül tizenöt évesnek látszó fiatalember. A leány térde táján ütést érzett, és csak odahaza, az átszurt ruháról tudta meg, hogy az ő támadója is a késelő merénylők egyike volt. A merénylő ebben az esetben is elmenekült.

Ma reggel már azt hitte a rendőrség, hogy a vakmerő merénylők egyike hurokra került. Az Invalidenstrassen egy házból rémes sikoltozás hallatszott s a járőrelők beharantak az udvarra. Ott találtak egy fiatal asszonyt, aki egész testében remegve, elmondta, hogy egy szilancz kössel megrohanta. Felkutatták az egész házat és megtalálták a kérdéses ifjút. Kés volt nála, de azzal védekezett, hogy csak tréfát akart üzni. Az összecsendült tömegben egy fiatalember megismerte a támadóban egy nyugalmazott rendőr fiát. Letartóztatták és a rendőrségre kísérték. Annyi bizonyos, hogy eddig ez a fiatalember nem követett el merényletet.

UJDONSÁGOK.

106 perc.

Egy rövid távirat jelenti New-Yorkból, hogy a „Mauretania“ nevű óceánjáró négy nap, tizenhét óra és ötven perc alatt tette meg az utat Európa és Amerika között.

Nem tudom hány újságolvasónak ötlött a szemébe ez a rövid hírcske most, amikor tele vannak a lapok háborus szenzációkkal és tárogatók honfibuval. Pedig érdemes megállni egy pillanatra és elgondolkozni azon, hogy mit is jelent az, mikor egy lomha, idomtalan vasóriás nem egészen százötven négy óra alatt megfutja a tengerek végtelenségét a két leghatalmasabb világűrész között. Ha jól emlékszem, Kolumbusz Kristóf ellen utazásának hatvanadik napján lázadt fel a Santa-Maria legénysége, hogy a zavarosan hánykódó vizekből nem akart fölbukni a megigért szárazföld silhuettje s csak a hetvenedik nap táján lengette meg a szél Amerika legszélső csúcán a katolikus Izabella lobogóját.

Hetven nap...!

Azóta négyszázegynéhány esztendő telt el. Négy századnak kellett az idők végtelenségébe lepereregnie, verejétkkel, vérrel teljeseen, hogy ebből a kolumbuszi hetven napokból négy nap, tizenhét óra és ötven perc legyen. Ennek a négy évszázadnak másodpercenként kellett ezt a hetven hosszú teljes napot megvívnia. A pillanatok ezredrészeért folyt a küzdelem s a gigászi küzdelmeket nem ágyudörgés, hanem a gőzkalapács bömbölő szimfóniája kísérte. És amikor egy-egy megvívott órának utolsó vitatott másodperce is elszakadt a hajózás történelmének ókorától, az újkor szénporos verejétkező gigászi munkája diadalmas apotheózisát ülték.

Röviddel ezelőtt még négy nap, tizenkilenc óra volt az amerikai átkelés világrekordja. A „Lusitania“ nevű páncélos monstrum szabta az új rekordot, valamelyik óriástestvére elől ragadva el a pálmát; s ma már a tizennyolcadik óra is ki van kezdve. A „Mauretania“ százhat perccel javította meg a világrekordot. Ez a százhat perc pedig, amelylyel a „Mauretania“ hamarabb tette meg az utat Európa és Amerika között a Lusitaniánál, nagyobb dicsősége az ember géniuszának a világtörténelem legvéresebb heroszaimál, a Napoleonokat és Szavojai Jenőket is beleértve.

Nem tudom, mi következik a százhat perc után. Nem tudom elérte-e ezzel a náutika a maga végső fejlődését a gyorsaság fokozásában. Nem tudom, eljutunk-e vizen haladó alkalmatossággal három-két-egy nap alatt is Amerikába. Nem tudom, van-e még a „Mauretania“ százhat perccen túl is lehetőség, vagy itt szab határt maga a természet. Nem tudom... De zuhogva száll és dübörgve sujt le a gőzkalapács, a gigászok szénporos arezán mindennap végig pereg a nehéz veriték és hiszem, hogy ott ahol a természet örök törvénye szab határt a hajógép mindenhatóságának, ott az az a hullámverésen az ember egetostromló isteni géniusza a vizek hátáról diadalmasan szökken fel a levegőbe...

... És jönnek új négyszázadok diadalmas új küzdelmekkel...!

Garvay Andor.

NAPIREND. Naptár. Szombat, február 20. — Róm. kath.: Eleuter, pk. vt. — Prot.: Aladár. — Görög-ország: febr. 7. ifj. Lukács. — Görög-ország: Sab. 29. S. Mispatin. — A nap két reggel 7 órakor, nyugszik d. u. 5 óra 28 perckor. — A hold két reggel 7 óra 27 perckor, nyugszik d. u. 4 óra 25 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Boemum Ritta kiállítása a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3. sz. alatt) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri Szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítása az Iparművészeti Muzumban nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A N. Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 3-7-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Ipar. múzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— **Frigyes schauburg-lippei herceg eljegyzése.** Frigyes schauburg-lippei herceg eljegyzett Anna Antonia anhalti hercegnőt, Frigyes, anhalti herceg unokahugát. Anna Antonia hercegnő az elhunyt Lipót anhalti herceg és neje Erzsébet hesseni hercegnő egyetlen leánya. Frigyes herceg negyvenegy éves, első neje Lujza, a dán király lánya volt, akivel eddig Sopronban lakott, ahol huszár-örnag volt. Anna Antonia hercegnő most huszonegyedik életévében van.

— **Az özvegy olasz királyné Japánban.** A Vossische Zeitung közli: A japán kormány hivatalos értesítést kapott, hogy Margit anyakirályné Tokióban meg fogja látogatni a japán császári párt. Már most készülnek Tokióban az olasz özvegy királyné ünnepies fogadására és az uralkodó pár a vasutállomáson fogja üdvözölni királyi vendégét. Ez lesz az első eset, hogy a japán császárné külföldi vendég elébe megy a vasutig.

— **Az abruzzói herceg expedíciója.** Az abruzzói herceg néhány nap előtt Rómába érkezett, hogy a királyi pártól bucsut vegyen és elutazása előtt néhány napot töltsön körükben. Március elején kel utra az expedíció, amely a herceget kíséri. Mintegy tíz neves tudós vállalkozott arra, hogy elkíséri a herceget a Himalaja-expedícióra, természetesen egész sereg benszülöttet fognak majd felfogadni a karaván kiegészítésére. A herceg Brindisiben fog hajóra szállani és ezt az utat kíséretével együtt egy angol hajón teszi meg. Az utirány a Ganges-völgy és a végállomás a Himalája. Ember nem járta legmagasabb csúcsának: a 8840 méter magas Mont-Everestnek megmászását tűzte ki végső céljául az expedíció.

— **Kegyvesztett nagyherceg.** Nikolajevics Miklós nagyherceg, a testőrség és a pétervári hadtest parancsnoka elvesztette a császár kegyét. A császár kétszer megtagadta a nagyherceg fogadását. A nagyherceg valószínűleg külföldön fog megtelepedni.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter a vizügyi műszaki tisztá szomszédos létszámában Neugebauer Sándor, Azary Kornél, Schmid Ödön, Cserno Teofil, Molnár Lajos, Wóhli Károly, Fitz Gyula, Nyárády László, Forgó Ignác, Mátéfy Sándor, Nemes József, Filep Károly és Pártos Samu királyi főmérnököket, továbbá Steingassner Imre műszaki tanácsosi címmel felruházott királyi főmérnököt, valamint Khorndl György, Bartus Adolf és Hajagos Imre királyi főmérnököket műszaki tanácsosokká, Pálffy Tihamér, Nendwitz Jenő, Palasorszky Sándor, Jármy Tamás, Jankó Miklós, Brutsi László, Hoffmann Károly, Muraközy Endre, Fábry Frigyes, András Lajos, Kuttner Kálmán, Czító Ferencz, Gillyén József, Maurer Gyula, Szabó Nándor, László Domokos, Károlyi Sándor, Vicsián Ede és Soodnik Rezső királyi mérnököket királyi főmérnökökké, Meszlény Géza, Ráskai Béla, Károssy Jenő, Bloch Mór, Reinhardt László, Schranz János, Czwardely Andor, Grosch Dezső, ifj. Szinnyei Endre, Düllnberger Béla, Pohl Béla, Török Gábor, Weszely Béla, Beliczay Endre és Félégházy Pál királyi segédmérnököket királyi mérnökökké, végül Kovács István, Klauschek Rezső és Trummer Árpád fizetéstelen kir. segédmérnököket királyi segédmérnökökké nevezte ki.

A kinevezéseket a hivatalos lap holnapi száma közli.

— **Tittoni beteg.** Tittoni olasz külügyminiszter, mint Rómából jelentik, influenzában veszedelmesen megbetegedett.

— **A közös hadsereg köréből.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, elrendelte, hogy ns. Belnay János vezérőrnagy saját kérelmére a nyugállományba átvessék és neki ez alkalomból a Lipót-rend lovagkeresztjét a díj elengedésével adományozta; Voge Simon 38. sz. gyalogezredbeli ezredes a nyugállományba átvessék és neki ez alkalomból a katonai érdemkeresztet adományozta; Czibulka Kolozs vezérőrnagy testületbeli ezredes, a 6. hadtest vezérőrnagy főnöke egészségügyi okokból ettől a szolgálati alkalmaztatásától, Pail Griessler András vezérőrnagy, a 12. hegyi dandár parancsnoka, egészségügyi okokból ettől a parancsnokságtól felmentenek; Fialka Venczel várakozási illetékekkel szabadságot 3. sz. vonatezredbeli ezredes és Rukavina János várakozási illetékekkel szabadságot 10. sz. gyalogezredbeli ezredes a nyugállományba átvessék; elrendelte továbbá, hogy Brandtner Károly, a hadmérnöki főosztály vezényelt ezredes, a 14. hadtest katonai építészeti igazgatója és hartmannsböhi Nentvich Emil, a hadmérnöki főosztály vezényelt alezredes, a 3. hadtest katonai építészeti igazgatója kölcsönösen áthelyeztessenek; Pollak János nyugállománybeli alezredesnek, az 5. hadtestparancsnokságnál teljesített kitérő szolgálatá elismerésül és dr. Schuster János 11. sz. h. ezredbeli számfelveti ezredorvosnak, a konstantinápolyi osztrák-magyar kórház igazgatójának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Chorust Venczel 17. sz. gyalogezredbeli századoszámivivőnek, sok évi, kitérő szolgálatá elismerésül, Kleiber János nyugállománybeli századoszámivivőnek, sok évi, igen jó szolgálatá elismerésül a koronás arany érdemkeresztet, Augé Ferencz nyugalmazott ezredesnek pedig a vezérőrnagy címet és jellegét adományozta. Kinevezte továbbá Schönburg-Hartenstein Alajos herceg tartalékos vezérőrnagy testületbeli ezredes, az osztrák vörös-kereszt társaság szövetségi elnökét szolgálaton kívüli viszonybeli vezérőrnaggyá, dr. forsburgi lovag Kratschmer Flórián tanár, vezértörzsorvost, a katonai egészségügyi bizottság elnökét és a katonai orvosgyakorló-iskola parancsnokát, ezen állásában való meghagyása mellett, a katonai orvosi tisztok főnökévé: Kohout Károly ezredes, az 59. sz. gyalogezredbeli parancsnokát a 12. hegyi dandár parancsnokává; Herzberg Emil 73. sz. gyalogezredbeli ezredes az 59. sz. gyalogezred parancsnokává; Treidler János tábornok-hadbíró, a hadbírói tisztok főnökét és a közös hadügyminisztérium 4. ügyosztályának főnökét, ebben a minisztériumban osztályfőnékké, egyelőre eddigi rendfokozatában való meghagyása mellett.

— **A francia államtanács tagja Budapest.** Pierre Caillaux, a francia államtanács tagja, a múlt év őszén Budapesten járt francia pénzügyminiszter unokafivére Konstantinápolyba átutaztatva tegnap este Budapestre érkezett, ahol utazását megszakítva, néhány napot a magyar főváros megtekintésére szán. A mai napon Fontenay vicomte francia főkonzulnál volt ebéden. Utazásának, amely tisztán üdülésnek van szánva, sem politikai, sem pénzügyi célja nincsen, ami már abból is következik, hogy mint a francia államtanács tagja, a politikától teljesen távol áll.

— **Muley Hafid testvéri szeretete.** Muley Hafid marokkói szultán testvéri szeretetéről van szó. Példás testvéri szeretet ez; oly óriási, amely óriási csak koronás fők testvéri szeretete lehet. Ha egy ilyen fejedelem azt mondja valakinek, hogy úgy szoret, mintha testvére volna, akkor az illetőt ez a kijelentés bizonyára büszkévé teszi. Fezben fogadta a mostani marokkói szultán kihallgatáson a „Matin“ egyik munkatársát. Az audiencián a szultán tüntető nyájjassággal fogadta az újságíró. Keblére ölelte s kifejezést adott annak, hogy mindig kedvelte a francziákat. Regnault francia követre pedig azt jegyezte meg, hogy úgy szoret, mintha édes testvére lett volna. Ez a francia követet eleintén igen büszkévé tette. De később gondolkozni kezdett és tisztában volt a szeretet értékével. Muley Hafidnak ugyanis két testvére volt. Az egyiket a trónról letaszította, a másikat nemesak börtönbe vettette, de ott annak rendje-módja szerint meg is fojtotta.

— **Jubileum.** Jakab János, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank belvárosi fiókjának igazgatója e napokban ünnepelte szolgálatának negyvenéves jubileumát. A jubileum alkalmából az ünnepelt kartársai a jubiláns tiszteletére a Hungária-szállóban lakomát rendeztek, ahol úgy az igazgatóság, mint a jubiláns kartársai meleg ovációban részesítették az igazgatót.

— **Kigyludt vaggongyár.** Az éjjel az aradi vaggongyár asztalosműhelye kigyuladt, azonban a tűzoltóság három órai erős munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A vaggongyárat megmentették.

— **A suffragetták s az angol kormányelnök.** Eppen lapunk legutóbbi számában adtunk hírt azokról a botrányokról, amelyeket az angol suffragettek okoztak s már újabb botrányokról érkezik híradás Londonból. Tegnap este behatoltak a parlament épületbe, hogy Asquith miniszterelnöknek kérvényt adjanak át. A rendőrök ez alkalommal elfogtak tíz nőt, köztük Despaddinget is, French tábornok testvérét.

— **A Borovska-pör Krakóban.** Krakóban a Borovska-pör mai tárgyalásán a legérdekesebb volt Dasynski képviselő kihallgatása. Elmondta, hogy 1905-ben Borovska Janinával Krakóban az utcán találkozott s az asszony őt megkérte, hogy adjon alkalmat egy fontos beszélgetésre. Kávéházba mentek, ahol Borovska Janina nagyon izgatottan viselkedett és titkolódzva elmondta neki, hogy gyermekét megölte és most öngyilkosságot akar elkövetni. Ő iparkodott az asszonyt megnyugtítani, följajánlotta neki támogatását, mert sorsa meghatotta és rokonszenves benyomást tett rá. Mikor a Napzdó vádat emelt Borovska Janina ellen, ő a szerkesztőségben nagy lármát csapott, nem hitte el az asszonyról a vádat, de egy idő múlva Borovska Janina meglátogatta és akkor nagyon gyanusnak tűnt fel előtte és már elhitt róla minden rosszat.

Elnök: Volt önnek már akkor bizonyítéka ellene?

Dasynski: A szó szoros értelmében véve nem volt bizonyítékom, de erős volt a meggyőződésem, hogy nem ok nélkül vádolták meg. Tudtam róla, hogy nagyon sanyaru körülmények közé jutott és több tizkoronás bankjegyet láttam nála.

Borovska Janina izgatottan tiltakozik a gyanúsítás ellen. Azt mondja, hogy nem ő szölyította meg Dasynskit Krakóban, sőt ellenkezőleg Dasynski üdvözölte őt nagyon barátságosan s azt mondta neki, hogy még tartozik egy bokrotával.

Dasynski: Igaz mondtam, hogy még tartozom egy bokrotával azért a cikkkért, amelyet diktáltam.

Eskü alatt ismétli ezután Dasynski, hogy a felperesnél szölyította meg őt nyílt utcán Krakóban. Tudomása van arról, hogy Krakóban helyszerező és közvetítő iroda van orosz kékem toborzására. Néhány héttel ezelőtt a központi fogadóban megszállott egy Anenkow nevű kém, aki azt írta be a vendégekönyvbe, hogy berni kereskedő. Ugyanakkor az Ochrának egy alkalmazottja is tartózkodott Krakóban feleségével együtt s mikor ő több párthívével ezt megtudta és utána járt a dolognak, a titokzatos idegenek hirtelen kerekelt oldottak.

A következő tanu Grodzinski Dániel Varsóból, akinek neve szintén előfordult a feketelistán, de aztán bebizonyította, hogy a vád alaptalan. Ugy Grodzinski, mint a következő tanukat, köztük egy varsói fogorvos nejét is főleg arra a kérdésre hallgatta ki a törvényszék, hogy mikor járt Borovska Janina Varsóban s végül az elnök kijelentette, hogy az időpont kéllőleg tisztázva van, tehát a védőnek sem engedi meg, hogy tovább is foglalozzék a varsói tartózkodás körülményeinek kérdésével. Mivel azonban egy esküdt felszóllalt, hogy feltétlenül szükségesnek tartja az időpont teljes tisztázását, tehát ma nem lehetett befejezni a bizonyító eljárást és az elnök a tárgyalás folytatását holnap reggelre halasztotta.

— **A Petőfi-Ház.** A Petőfi-Ház ereklyetárgyainak elrendezését néhány nap múlva elkészül a Petőfi-Társaság. Az új muzeumot március havában nyitják meg ünnepiesen a nagy közönség számára. A megnyitást megelőzőleg ejti meg a Társaság a Petőfi-sorsjáték húzását, mely március hó 6-án okvetlenül megtartatik. Kisorsolásra kerül a 25.000 koronás főnyeremény, két 5000-5000 koronás nyeremény, továbbá még 2010 igen értékes nyeremény 75.000 korona értékben. A Petőfi-Társaság ajándékalbuma, melyet azoknak küldenek meg, akik legalább is 40 egykoronás sorsjegyet vesznek vagy adnak, általános nagy tetszésre talál s napról-napra óriási arányban növekszik azoknak a száma, akik erre a díszkiadásra igényt tartanak. Sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegyirodában, Budapest, IX., Boráros-tér 2. és kaphatók minden hazai bankban és tőzsdében.

— **Öngyilkos városi tanácsos.** Varga Lajos 63 éves békéscsabai városi tanácsos Gyulán, lakásán ma revolverrel mellbe lötte magát. Varga, ki azonnal meghalt, tettét buskomorságban követte el.

— **Steinheilné.** Nemsokára megtartják Steinheilné hümpörében a végtárgyalást. A napot még nem tüzték ki ugyan, de mindenki feszült kíváncsisággal várja már most a szenzációsnak ígérkező végtárgyalást. Tegnap újra kihallgatta a vizsgálóbíró. Méltatlankodva fürmedt a vizsgálóbíróra:

— Ha nincs ellenem elegendő bizonyíték. — mondta — aminthogy nem is lehet, miért nem engednek már szabadon? Ha pedig bűnösnek tartanak, miért nem állítanak már az esküdtbírók elé?

A vizsgálóbíró figyelmeztette Steinheilné, hogy az igazság érdekében mindenki megteszi a maga kötelességét és ebben a tekintetben megjegyzéseket senkitől sem fogad el. Attért a kihallgatásra, amelynek során főleg Steinheilnének anyjához és férjéhez való viszonyát igyekezett világításba hozni, nevezetesen abból a tudott szempontból, hogy velük feszült, ellenséges viszonyban állt. Steinheilné megjegyezte, hogy ő érti ezeknek a kérdéseknek célzatosságát, de azért minden kérdésre választ adott. Arra a kérdésre, hogy van-e valami észrevétele, a következőleg válaszolt:

— Feldúltak az egész életemet, ismerik minden körülményeit; nincs semmi megjegyezni valóm.

— **Kibékülés huszonöt év után.** Regényíró tollára méltó eseményről beszélnek most Róma előkelő köreiben. *Colonna* hercegnőnek férjével való kibéküléséről van szó. A hercegnő huszonöt évvel ezelőtt hagyta el az urát, mert örült féltékenységgel halálba kergetett egy fiatal embert. Ez az esemény akkor annyira fölizgatta a hercegnét, hogy az elméje megzavarodott s csak évek múlva nyerte ismét vissza elméje épségét. Ez 1883-ban történt. A hercegné akkor már nyolcz éve élt az urával együtt. Az asszony szépségét egész Olaszországban dicsőítették s a fiatal emberek rajongó imádatlaltal hódoltak neki. Legfőbb imádója Napoleon de Roccagiovine márkí, I. Napoleon öccsének dédunokája volt. A fiatal ember annyira belebolondult a ragyogó szépségű asszonyba, akinek akkor már két kis leánya volt, hogy nem tudta érzelmeit titkolni. A szenvedelmét azonban senki sem vette komolyan, legkevésbé a hercegné. Másképpen gondolkodott a szép asszony férje, aki örült féltékenységre gerjedt; megkérte a feleséget, hogy kerülje a házat. A fiatal embert, akinek ereiben ősei forró és lobbanékony vére keringett, nagyon leverte ez a kérés s kétségbeesett arra a gondolatra, hogy nem lehet többé imádotlja közelében. Hosszu szerelmes levelet írt a hercegnének, amelyben forró szavakkal bucsuzott el tőle. A levél mellé a nyakkendőjét csatolta, amely egy gyémántból kirakott pillangót ábrázolt, amelynek szívet egy rubinhegyű tü szurja keresztül, azután agyonlőtte magát. A tragédia akkor nagy szenzációt keltett az előkelő világban. A hercegné, aki mindent ártatlannak tudta magát, elvesztette az eszét, de voltak világos percei s akkor undorral fordult el az urától. Mikor pedig meggyógyult, elhagyta s lemondott a nevével is. Angolországba költözött és ott élt egyedül csak édesanyja társaságában. Az elhagyott herceg, noha felesége gyűlölte, meleg szeretettel gondoskodott róla. Angolországban nagy birtokot vásárolt neki s a legnagyobb kényelemmel és pompával vétele körül. A leánykák az apjuknál maradtak, de állandóan leveleztek az anyjukkal. Lassan-lassan behagodtak a hercegné lelki sebei s abban a mértékben, ahogyan gyógyult, megismerte a férje gyöngéd gondoskodását és ragaszkodó szeretetét. Tavaly meglátogatta két leánya s a gyermekek rábirták, hogy béküljön ki az apjukkal. Az ötvennégy éves asszony hajlott a gyermekei szavára: megbékült az urával. Néhány héttel ezelőtt Rómába utazott, fölvette ismét az ura nevét és visszaköltözött az elhagyott otthonba.

— **Családi dráma.** A Boroszlóval szomszédos Heinanban egy sörgyáros felesége késsel elvágta hat- és négyéves gyermekeinek torkát s mikor a szerencsétlen teremtségek elvéreztek, ugyanazzal a késsel átmeteszte a saját nyakát is. A véres családi drámának az volt az oka, hogy a sörgyáros főnkrement és azóta családja éhezett.

— **Felsőértő szerb.** A horvátországi kormány lapja közli, hogy boszniai Gradiskában elfogtak egy Bilbja Risto nevű szerb könyvelőt, akit több horvát felsőértés miatt feljelentett. Bilbja Ristot a banjalukai országos törvényszékhez kísérték át. A horvát tanuk azt állítják, hogy Bilbja szidalmazta az uralkodót és egy vendéglőben fenyegetőzött, hogy mielőtt megkezdődik Zágrábban a hazaárulási pör, a szerbek bombával fogják elpusztítani a bánt, Bilbja lakásán motozást tartottak, de semmi gyanusát sem találtak. A horvát kormány lapja megjegyzi, hogy a boszniai Gradiska főfészeke a forradalmi mozgalomnak és a lakosságot elárasztották nemcsak forradalmi röpiratokkal, hanem puskákkal és löszerekkel is. Egy Knezevics nevű szerb kereskedő horvát szolgája azt vallotta, hogy hajón titokban bombákat hoztak.

— **Kiirtotta a családját.** Vértagyasztó családi tragédia játszódott le — mint egy berlini távirat jelenti — Johannstalbun. Egy *Muschat* nevű lakatosmester megölte a feleségét, két gyermekét, azután öngyilkos lett. A harmincznyolcz éves embert nagyon elkésértette, hogy az utolsó időben nagyon rosszul ment az üzlet; hozzájárult ehhez, hogy betegség is sújtotta családját: tüdőgyuladást kapott a felesége meg is, míg a kisleánya skarlátban betegedett meg. Az anyagi és lelki bajok nagyon lesújtották Muschatot. Betegségén egyre azt hajtogatta, hogy megfélekedeztet róla még az Isten is s mikor az egyik hitelezője szorongatni kezdte, végképpen kétségbeesett. Tegnap délelőtt fölkel, odavánszorgott beteg feleségéhez, fölívta az ütőreit; ugyanezt tette skarlátos gyermekével is, három éves fiának pedig átmeteszte a gégéjét; mind a három elvérzett. Amikor Muschat meggyőződött róla, hogy felesége s gyermekei meghaltak, szíven lötte magát és meghalt.

— **Szélhámos áltronörökös.** A kanadai osztrák és magyar kivándorlók közt egy szédelő garázdálkodik, aki *Rudolf* trónörökösnek mondja magát és azt állítja, hogy Ferencz József felhatalmazta őt arra, hogy az osztrák és magyar alattvalókat pártfogásába vegye. Sok galicziai és északmagyarországi kivándorló felült a szédelő beszédjének és védőjükül fogadták őt, amiért évi 30—60 korona jutalmat kért. A szédelőről kitűnt, hogy egy *Czerkovszky* nevű büntetett előéletű galicziai ember.

— **A szicíliai segélyakció.** A délolaszországi földrengés károsultjai javára a mai napon a következő adományok folytak be:

A Magyar Államok Takarékpénztárhoz: A Széchenyi-bál bizottsága 350 K, Komárom város 200 K, Heuffel Adolf gyűjtése 5 K, Preuszner Ferencz gyűjtése 24 K 30 fill., Apatini járási általános takarékpénztár 29 K, Temesvár gyárvárosi gör. kel. szerb hitközség 18 K, Magyarigéni főszolgabíró 38 K 70 fill., Balogh Sándor ref. lelkes Meződobon 28 K 62 fill., kolozsvári üzletvezetőség gyűjtése 5 K 30 fill.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bankhoz: Berzerédj Jenő főispán gyűjtése Szombathely 2135 K 11. számú huszázred gyűjtése Szombathely 24 K 50 fill., Adamovich István Újvidék 10 K, izr. hitközség Baja 10 K, dr. Fuhrmann Ferencz min. tanácsos gyűjtése Fiume 707 K 40 fill., evang. egyház Nagyikinda 2 K, Pápa város 200 K, dr. Rezuha István polgármester gyűjtése Versecz 201 K 18 fill., orth. izr. hitközség Sopron 30 K, Csikvármegye közönsége 58 K 08 fill., ág. ev. egyház Lesd 15 K, Nagyszombat város 50 K, Nagyszombat város közönsége 443 K 44 fill., Beniczky Árpád 50 K, Töttösy Béla 200 K, Simonyi Béla főispán és Mailáth István alispán gyűjtése Barsvármegyében 3089 K 72 fill.

A Magyar Államok Hitelbankhoz: Kapotsfy Jenő főispán somogy megyei gyűjtése 1062 K 11 fill., Kunhegyesi takarékpénztár 20 K.

A Magyar Leszámloló- és Pénzváltó Bankhoz: Ucsnay Ernő trencsénai polgármester gyűjtése 751 K 70 fill., Uhlig Leó orsz. képviselő 50 K, Bárczay Sándor Daróc 100 K, Méhkas budai takarékpénztár és hitelszövetkezet 50 K.

A gyűjtés mai végeredménye 394.012 korona 42 fillér.

— **Gyilkos erdősz.** Szabó Lukács jánoshalmi napszámos a Dzsida-féle erdőben fát eszedett, azonban Jaeger Péter erdőőr rajta érte. Szabó menekülni kezdett, mire az erdőőr agyonlőtte. Szabó nyolcz árva hagyott hátra. Az erdőört letartóztatták.

— **Patronázs-kongresszus.** Ez év szeptember havában tartják meg Budapesten a második országos patronázs-kongresszust, amelynek napirendjére a Patronázs-egyesületek Országos Szövetségének bizottsági ülése a következő kérdéseket tüzte ki:

1. Mikép kellene a jelenlegi rabsegélyző egyesületeknek címét és alapszabályait megfelelően átalakítani abból a célból, hogy ezek az egyesületek a patronázs-munkásság teendőit kiszélesített hatáskörben is végezhesék? Mily eszközökkel volna legezészerűbben kiterjeszthető az ujrászervező patronázs-egyesületek munkássága az erkölcsi romlás veszélyének kitett vagy züllőnek indult gyermekek és fiatalok megmentésére?

2. Melyek a patronázs-munkásság vezérével a züllés veszedelmének kitett, vagy erkölcsi romlásnak indult fiatalok leányok, illetőleg a nő-rabok érdekében?

3. Melyek a legalkalmasabb eszközök arra, hogy a szabaduló rabok elhelyezése még büntetésük kitöltése előtt biztosították és számukra a tisztességes munka szerzése megkönnyítessék? Mily eszközökkel lehetne a patronázs-tevékenységre szoruló fiatalok elhelyezését megkönnyíteni?

— **Öngyilkos tengerészhadnagy.** Az Atlantica hajóstársaság „Moravec” gőzösének tengerészhadnagya, Kubányi Árpád ma délben a városi népkert egyik félreeső helyén öngyilkosságot követett el, azonban a golyó a mellkasban megakadt s a szívet nem sebesítette meg. Kubányit a kórházba szállították. Rendőrségi kihallgatásakor tettének okát nem vallotta be, de azt hiszik, hogy adósságai adták kezébe a revolvért. Állapota életveszélyes.

— **Örületben.** Rettenetes tragédia játszódott le egy iglói kertész házában. Hónapokkal ezelőtt dr. *Horka* Antal ügyvédjelölt, egy iglói kertész fia, megtévelyodott s családja kénytelen volt egy budapesti elmeorvosintézetbe szállítani a szerencsétlen fiatalembert. Dr. *Horka* édesanyja azonban nem tudott beleenyogni fia sorsába s levélben megkérdezte az intézet igazgatóját, vajjon beteg-e még a fia? Az igazgató az azt felelte, hogy dr. *Horka* Antal nem gyógyult ugyan még meg teljesen, de állapota nem közveszélyes és így bátran hazá lehet vinni. Hétfőn este érkezett meg Iglóra családja körébe dr. *Horka* Antal. Két napig teljesen normálisan viselkedett. Vidám és nyugodt volt, úgy, hogy családja egészen megnyugodott. Tegnap ebéd után a beteg kimeant a konyhába, ahol édesanyja foglalatokodott. Ott hirtelen kitört rajta a téboly, becsukta az ajtót és egy vasfázékkal szétzúzta anyja koponyáját. A borzalmas tett után kiugrott az ablakon s csak nehezen sikerült az utána megfékezni a dühöngő embert. Az örültet most ismét egy budapesti tébolydába fogják vinni.

— **Rabbiavatás.** A pesti izraelita szeminarium templomában ma délután négy fiatal papot avattak rabbivá. A fiatal papokhoz dr. Drechsler Miksához, dr. Goldberger Andorhoz, dr. Junger Mózeshez és dr. Schwartz Benjaminhoz dr. Keoskeméti nagyváradai főrabbi intézett magas szárnyalású beszédet, amelyre a fölavatottak közül dr. Junger Mózes mondott meghatóttan köszönetet. A fölavatást dr. Bacher Vilmos szeminariumi rektor végezte héber és magyar nyelven. Az ünnepélyes alkalomra zsufolásig megtelt a hatalmas templom. A közönség soraiban ott voltak: Hatvany-Deutsch József, Szatmári Mór országgyűlési képviselő, Hevesi Simon dr. és Fischer Gyula dr. hitközségek, Winterberg, a Chevra Kadisa elnöke, Weiszbürg Gyula főtitkár, a pesti hitközség tisztviselői kara, több vidéki rabbi és sokan mások.

— **Házassági Dr. Somlyai Rezső** orvos eljegyezte *Násza* Szidikét Kolozsvárt.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műírás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerzethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Négy nap, 17 óra és 50 perc** alatt Amerikába. Newyorkból jelentik, hogy a Cunard Line *Mauretania* nevű hajója négy nap, 17 óra és 50 perc alatt megtett utjával új rekordot ért el az Európa és Amerika közti utban és ezzel az eredményével 106 percczel javította meg a *Lusitania* rekordját. A legnagyobb napi ut 671 mérföld volt.

— **Kutba zuhant gyermek.** Katuska Mihály hernádpusztai gazdasági család négy éves leánykája az udvason játszott és egy észrevétlen pillanathban a kuthoz került, hol megcsuszott és a kutba zuhant. Mire észrevették, megfulladt.

— **Madary Gábor halálhíre.** Tragikomikus eset hőse kereskedelmi, iparosvilágunk és közéletünk egyik kitünő alakja, *Madary Gábor*. Amikor otthon a boldog családi körben talán gyermekeivel évdött, vagy gondtalanul és boldog meglepődéssel csevegett nemcsak a közeli, de a messzi jövőről is, ugyanakkor a városháza díszes homlokzatára kitűzik a fekete lobogót, hogy szomorúan hirdesse az érdemekben gazdag törvényhatósági bizottsági tagnak gyászos elhunytát. A főváros ma nagyon készséges, sietett is az állítólag elhunyt érdemeinek első részlethonoráriumát a gyászlobogó kitűzésével leróni, meg sem várva a hivatalos bejelentést. Hitt annak a közéleti nagyságot, aki kevésbé ismerő ember kijelentésének, aki lélekszakadva futott portás kollegájához és nagy fontossággal mondta — összetévesztve *Madarassy Beck* nevét *Madary*-éval, — hogy *Madary* meghalt. A portás utána nézett, ki is az a *Madary* és miután meggyőződött arról, hogy törvényhatósági bizottsági tag, hát igaz kötelességtudásból felhuzta a gyászlobogót a városháza homlokzatára. *Madary* ezalatt piros pozsgás, egészségtől duzzadó arccal mulatott, nevetgált, élt a legt nagyobb vidámsággal. Sőt a vacsora előtt a kávéházba is beült, hogy elolvassa az esti lapokat és tudomást szerezzen a világ folyásáról. És ekkor olvasta a legnagyobb rémülettel, hogy ő meghalt! Mit tehetett mást, hogy az újságolvasók előtt is éljen, mint hogy kiadta az alábbi kis hírt: *Madary Gábor* nagyiparos haláláról elterjedt hírek teljesen alaptalanok. *Madary Gábor* a legjobb egészségnek örvend.

— **Részeg katonák garázdálkodása.** Az éjszaka két óra tájban *Likics Száva* és *Fusztrics Pauló* hatodik gyalogezredbeli közlegények a *Ráday-utca* és *Kálmán-tér* sarkán nagy botrányt csaptak. Kibájtak, énekeltek, döngözték az üzletek vasröndjeit, majd a késői járőrközpontot támadták meg. *Katona Mihály* rendőr csendre intette a részeg katonákat. Erre a garázda katonák előrántották oldalfegyverüket.

— **Mi szerbek vagyunk — kiáltották — nem magyarok! Majd adunk neked! — s ezzel a rendőrré támadtak.**

A rendőr a védelmére kardot rántott s a két hűsködő szerb katona kezéből kiverte a bajonettet, mire a támadók futva elmenekültek. A rendőrség a harcstéren maradt bajonetteket átadta a téparancsnokságnak, amely a szerb vitézek ellen megindította a szigorú vizsgálatot.

— **A kecskebékák védelme.** Már Németországban is megsokaltak, hogy a rovarpusztító kecskebékákat izletes csomójukért milliószámra irtják a ennek megakadályozására kormányrendeletet foglalt kiadni. Belgiumban ezt már 1893-ban megtiltották, de nem sok eredménnyel, mert a békavadász ruhanczokot nehéz szemmel tartani s legfőképpen akkor csíphetik meg őket a kalauzok, mikor harmincz-negyven kiló(!) békacombot tartalmazó tarisznyájukkal vonatra akarnak ülni. Békával csak a békatenyésztő tavak tulajdonosai s néhány község pénzeltethetnek, a többi békavadásznak elkobzott zsákmányát pedig kórházaknak adják.

— **Körözött kereskedők.** A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki *Weiner Dávid* becskői születésű 62 éves és *Weiner Miksa* vágyóczi születésű 34 éves kereskedők ellen, akiknek a Rákóczi-ut 75. száma alatt volt az üzletük. Hitelezőiknek nem fizettek, mire azok csődöt kértek a kereskedők ellen. Ekkor derült ki, hogy a két ölelmes ember már jóval előbb lefoglaltatta az üzletét, lakását *Weiner Dávid* feleségével 20.430 korona erejéig, sőt üzleti könyveiket is meghamisították. Ezek után a két kereskedő ellen család bukás címén bünvádi eljárás indult, amelynek során megszöktek. A rendőrség most nyomozza a két *Weinert*.

— **Munkások ostroma egy gyár ellen.** A franciaországi *Somme* megyében *Pieffort* lakatosrúgyárában hallatlan erőszakosságra vetemedtek a szocialista munkások. Társaspénztáruk számára nagyobb összeget kértek a gyárostól, aki azonban nem teljesítette kérésüket. Erre a munkások kimondták a sztrájkot, azután megostromolták a gyárat. Rövid idő alatt teljesen lerombolták nemcsak a műhelyeket, hanem még a hozzájuk tartozó lakóházakat is. A *Pieffort*-család csak nagy ügyvel-bajjal tudott megmenekülni.

— **Felfüggesztett szakegyletek.** A fuvarosmunkások szakegyletének működését a hatóság ma este felfüggesztette. A felfüggesztés gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszternek sajátkezűleg aláírt 123149/908. számú rendelete alapján történt, amelyet a polgármesterhez intézett. A polgármester nevében a VIII. kerületi előljárásági tanácsjegyző ma este megjelent a fuvarosmunkások *Fecske-utczában* levő szakegyletében s annak működését felfüggesztve, rögtön megkezdte a vizsgálatot. A felfüggesztés oly indokolással történt, hogy az ellentámasztási alapra rendszeresen szedték díjakat s a járulékok fizetésére kényszerítették a munkásokat. — Ugyancsak ma este dr. *Szente Miklós* fővárosi tanácsjegyző egy január 7-én kelt miniszteri rendelet alapján felfüggesztette a kávészedések szakegyletének működését is. A felfüggesztés itt is azért történt, mert magasabb járulékokat szedtek volna, mint az alapszabályok megengedik.

— **Letartóztatás a házrombolás ügyében.** Az utóbbi napokban történt házrombolások ügyében a rendőrség vizsgálatot indított, amelynek során ma már letartóztatás is történt. Tegnapelőtt ugyanis a *Cserhát-utca* 23. számú ház kistajgerolt lakói nagy rombolást vittek véghez a házban. Elpusztították a vízvezetékot, a gázcsöveket, a lépcsőház korlátait, bezúzták az ablakokat, darabokra vágták a kaput, az ajtókat s azzal több ezer korona kárt okoztak. A ház bérője, dr. *Apor Albert* ügyvéd magánvagyon rongálása czímen feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a vizsgálatot. Kiderült, hogy a lakókat gyűlésre *Schreiber József* husz éves bádgossegéd hitta össze a *Cserhát-utczában* levő „Jagszágához“ czimzett vendéglőbe. A lakók hangulata nagyon izgatott volt, *Schreiber* szónokait is hozzájuk s indítványára hat tagból álló küldöttséget menesztettek a bérőhöz és háztulajdonoshoz. E deputáció kedvezőtlen válaszzal érkezett vissza, ami fokozta a lakásbérők izalmát és többen kiadták a jelszót:

— Pusztítsuk el a házat!

Schreiber József erre — amint két tanu állítja — a következőket mondotta:

— A lakók ne csináljanak semmit. Mindenki menjen csendesen a lakásába, majd az elvtársak rendet csinálnak.

A tanu vallomásból a rendőrség azt állapította meg, hogy *Schreiber József* az utcáról vitt tömeget a romboláshoz. Mára beidézték *Schreiber Józsefet*, aki a következőket adta elő: Ő nem lakik a lerombolt házban. A Szövetség-utca 41. szám alatt van a lakása, de a bátyja, *Schreiber Gyula* a *Cserhát-utca* 23. számú házban lakik. Ennek dr. *Apor* egyszerre 260 koronával emelte a házbéretét. Ez nagyon felháborította, miután megtudta, hogy dr. *Apor Albert* ügyvéd a fővárosban, még négy házat bérel, nevezetesen a *Nagyfuvaros-utca* 15, 17, a *Veres Pálné-utca* 6 és a *Teleky-tér* 9. szám alatt s mindent 40—50 százalékkal emelte a házbéret. Nagy elkeseredésében gyűlésre hitta össze a lakókat, de nem izgatott a rombolásra, hanem a ház bojkottálását indítványozta. Tagadja, hogy az elvtársakra hivatkozott volna. Éppen ellenkezőleg, nyugalomra intette őket s csak annyit mondott, hogy az elvtársak már mozgalmat indítottak s valószínű, hogy eredménytelen. A gyűlés után ő haza ment, nem tudta, hogy azután mi történt a házban s csak másnap értesült róla. Határozottan kijelenti, hogy semmiféle romboló tömeget nem vezetett. A rendőrség *Schreibert* a két tanu vallomása alapján letartóztatta.

— **Megbüntetett vendéglős.** A *Dohány-utca* és az *Akácfa-utca* sarkán van a *Hungaria*-buffet, hirdeti éjjeli mulatóhely, amelynek *Kanczler Gyula*, az *Ámor-kávéház* tulajdonosa a gazdája. A rendőrség mostanában ezeket az éjjeli mulatóhelyeket sorra járja és ha valami rendellenességre akad, megbünteti a tulajdonosokat. Csak a legutóbb itéltek el tilalmas dolgok miatt öt kávést. A nevezett vendéglőben tegnap éjszaka váratlanul jelent meg a rendőrség. A szeparékban, sőt magában az étteremben is szemérmetlen módon folyt a vendégek fosztogatása és itatása. A kiszolgáló lányok erősen nekiláttak a vendégek kifosztásához. A rendőrség ma négy leányt előállított, *Kanczler* vendéglőst pedig 50 korona pénzbírságra ítélte és egyben megvonta tőle az éjjeli nyitvatartás jogát.

— **Fölrobbant bomba.** *Krakóban* a köruton ma este egy ház folyosóján iszonyu dörrenéssel fölrobbant egy bomba. Az explozió bezúzta a *Fehérsas-gyógyszertár* tükörablakait, a ház lépcsőjét rombadöntötte és a körülfekvő házak ablakait betörte. Letartóztattak egy embert, akit a bombavetésével gyanúsítanak. A merénylet indító okai teljesen ismeretlenek. Nagy az izgatottság a városban, mert azt hiszik, hogy a bombabarobbanás összefüggésben van a most folyó bűnpör tárgyalásával, amelyek az orosz titkosrendőrség üzemeltetik.

— **Tűz egy „moziban“.** A főváros tele van tűzveszélyes mozgófénykép-színházakkal, amelyek folytonos veszélyben tartják az ember életét és vagyoni biztonságát. Ezeknek a mozgóképszínházaknak leghüségesebb látogatói a kis iskolás gyerekek, akik egy-egy katasztrófa bekövetkeztével el lehet képzelni, mily szomorú sorsra jutnának. Ma is egy sereg gyerek esett volna áldozatul, ha a szerencsés véletlen meg nem menti őket. A *Práter-utca* 54. sz. alatti mozgófénykép-színházban az egyik előadás végén, amikor már jobbra gyerekekből álló nézőközönség kifelé tódult, a gépből kipattant szikra a körülötte lévő könnyen gyúlékony anyagot lángra lobbantotta és rövid pár perc alatt a gépet és a mellette levő anyagokat, szereket teljesen elpusztította. Mikor a tűzoltóság megérkezett, már nagy és veszélyes mérvben kezdett a tűz a már üres nézőtéren is tovaterjedni, amit a tűzoltóknak rövid fáradozással sikerült elfojtani. A kár a tulajdonos bevallása szerint körülbelül tízezer korona.

— **Életunt csendőr.** *Bácsmonostoron* izgalmas öngyilkosság történt. *Dajbokad Lukács* ottani csendőrvezető szolgálati fegyverével szíven lötte magát és szörnyethalt. Hogy miért, nem tudják.

— **Halálozás.** *Latinovich János* főrendházi tag holttestét ma délután szentelték be a *Mária Valéria-utcai* gyászházban, ahol pazar díszű ravatalra tette az *Entreprise*. Délután félnyolc órára, amikor *Bakács János* belvárosi plébános nagy segédlettel szentelte be a halottat, nagyszámu gyászolóközönség gyűlt egybe. Gróf *Dessouffy Aurél* elnökkel élén eljött a főrendház soktagu küldöttsége. A magyar vöröskereszt-egylet küldöttségileg képviseltette magát. A beszéltetés után estefelé az *Entreprise* díszfargonján a vonathoz vitték a holttestet és onnan *Katymár*ra szállították. Ott holnap újra beszéltetik és ezután a családi sírboltban örök nyugalomra teszik.

Scabó József volt negyvennyolczas honvéd, az eszenyi református egyház lelkesze, február 9-én, életének 79-ik évében meghalt Eszény községben.

Dohos Gábor volt negyvennyolczas honvédörmszter, aki *Damjanich* tábornok seregében végigküzdötte a szabadságharcot, február 18-án 70 éves korában meghalt *Miskolcon*.

Beregi Bereghy Endréné, szül. *bilkei Carró Popovits* *Mária* február 18-án életének 73-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt *Pécsen*.

Bogsch Lajosné, szül. *Schneller Vilma* meghalt életének 49-ik évében *Budapesten*. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz az ág. evang. szertartás szerint az új köztemető halottasházából. Az elhunytban *Schneller István* kolozsvári egyetemi tanár nővérét, dr. *Manning Vilmos* egyetemi magántanár nagynénjét gyászolja.

Mácsay Lajos, gróf *Károlyi Imre* uralmának főszámvevője életének 62-ik és boldog házasságának 31-ik évében, f. hó 17-én elhunyt *Nagyágoston*.

x **Igyék** naponta ebéd előtt dr. *Hommel-féle* *Haematogént*. Etvágya fokozódik, idegrendszer erősdik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. *Hommel-féle* *Haematogént* és utasítson vissza minden utánzatot.

x **Fodor-féle** *vivóterem* a *Koronaherceg-utca* 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**
x **Szerencsétlen** egyén, ki lábát vagy kezét elvesztette, de szerencse a szerencsétlenségben, hogy iparunk már a legnagyobb művészetet pótolja e hiányokat. A „Magyar Orvosi Múszertár“ (*Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.*) jótállás mellett készít oly műlabákat és műkezeket, melyek az előtagokhoz teljesen hasonlóak. Sok szerencsétlent tett már boldoggá e jeles magyar czég, ki legutóbb a pécsi kiállításon is ezüst éremmel lett kitüntetve. Ugyanott műfizik, támgépek stb. stb. a legjobban készítettnek. Részletes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld a czég.

x **Egy indiscretio**, amelynek eredménye az olvasók s még inkább az olvasónők érdekében fekszik, felvilágosítást nyújt egy modern hölgy toalett-asztalának titkairól. Ott található elsősorban a világhírű *Czerny-féle* készítmények: a pompás *roszetej*, a bőr ifjúkori üdéségének fentartására; a nagyszorú *tanvingéno* a legjobb hajfestőszert és az *oson*, a legkitünőbb szájjvíz. Prospektust ugy ezekeről, mint a többi készítményről készséggel küld a czég: *J. Czerny*, *Wien, Waehring, Karl-Ludwigstrasse 6.*

Színes kavicsok.

Konkluzió. Schopenhauer gyűlölte, Nietzsche megvetette, Kant nem vette komolyan az asszonyokat. Mindezekért: az asszonyok Schopenhauer nem veszik komolyan, Nietzsche gyűlölik, Kantot megvetik. Ellenben: Nettesheimi Agrippa imádtá, Stuart Mill szerette, Comte komolyan vette az asszonyokat. Nettesheimi Agrippa magyarázta őket, Stuart Mill a társaságokban szeretett lenni, Comte flirtelt velük. Mindezekért: az asszonyok komolyan vették Nettesheimi Agrippát, ezért flirtáltak vele; szerették Stuart Millt, ezért a társaságukba vonták és imádták Comtet, ezért nem volt szükségük a flirtelésre. Konkluzió: A férfiaknak szükségük van a flirtelésre, hogy komolyan vegyék az asszonyokat, az asszonyoknak pedig komolyan kell venniük a férfiakat, nehogy szükségük legyen a flirtelésre. L'art pour l'art.

Apró pikantériák. Ignotus tréfás szarkazmussal írja jegyzeteiben: Vörösmartyról rögtön észreveszi az ember, hogy dunántúli ember volt: a hely szót nyilván helynek ejtette, mert a Szózat-ban így rimel:

Nincsen számokra hely . . .
Itt éléd, halnod kell . . .

Arany és Petőfi meg alkalmasint pöszén beszéltek. Arany az sz-et f-nek ejtette, így rimelvén:

Immár fedi vállát biborszínű kaftán . . .
Odakünn hideg éj szieszeg után . . .

Petőfi pedig az r-et v-nek, mert így rimel:

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra,
Lovagolok fűzfásipót fájva.

Hasonló megfigyeléseket tettem a német litteratura jelesinek munkáiban és a következő tapasztalatokra jutottam:

Goethe a hosszú ó-t, hosszú é-nek ejtette, mert így rimel a Das Blümlein Wunderschönenben:

Ich kenn' ein Blümlein wunderschön . . .
Ihc möcht's gerne zu suchen gehn . . .

Schiller pedig az u-t ejtette i-nek, így rimelvén a Der Jüngling am Bache-ban:

Wi die Quelle rastlos hin! . . .
Wie die Kraenze schnell verblühen.

Nem is szólvá arról, hogy Heine meg az i-t ejtette ü-nek. Egyik dalában ugyanis így rimel:

In Nacht und Kissen geküßt . . .
Anmühtig liebes Bild . . .

L'art pour l'art.

Tavas előtt. Azt hiszem, az emberekben az tartja ébren az élethez való vonzódást, hogy lelkükben mindig a jövő napok egyik titkának képzelete alakul ki, amelytől várnak valamit és így mindig valami feszült várakozással teszik érdekessé az életüket és mindig napokról napokra tengődnek tovább. A gyengébbek kedvéért: kissé egyszerűbben kifejezve: ha az ember átél egy eseményt, egy mozzanatot az életben, legyen az jó vagy rossz természetű, mindig öregebbnek érzi magát egy eseménnyel, melyről eddig nem tudta, hogy hogyan fog végződni, de most már igen. Így azután az ember úgy képzelte magát, mintha már nem volna miért élnie, mert minden megoldódott előtte, aminek a titkát tudni akarta. Csak az a jó, hogy a legtöbb ember napokról-napokra kitűz magának egy eseményt, amelynek eredményére kíváncsi, így azután állandó lelki feszültséget — és ezáltal vonzódást az élethez, — biztosít magának. Vigyük ezt át a természetre: ugy-e megkapó gondolat, ha az ember elképzeleli, hogy az öreg, jégesapos, fehér köpenyes téli világ csak azért bírja el a fagyot, a deret, a kopárságot olyan megadással, mert vár valamit — a tavasztól! L'art, pour l'art.

Változatok. Régebben a férfi így kérte meg a jövőbeli hitestársát: Én vagyok a bíró, légy te a bíróné! Ugy-e, kedves dolog? A közeljövőben, mikor alkalmasint teljesen ledőlnek a válaszfalak a nő és férfi közt és a kenyérgéző, diplomás nő ennélfogva éppen úgy mehet férfinézőbe, mint a férfiak leánynezőbe, így fogja a menyasszony magának a völgyényt eljegyezni: Én vagyok a doktorkisasszony, tegyen engem asszonnyá, én cserébe férjül veszem önt.

L'art pour l'art.

Nők ne olvassák. A lányokban úgy lehet feltékenységet ébreszteni, hogy az ember elmegy mellettük és nem veszi őket észre, vagy pedig észreveszi őket és nem megy el mellettük. Asszonyokat pedig úgy, ha egy másik asszony férjét kövekezetesen ökörnek, vagy pedig kövekezetesen okos embernek nevezik. Megvallom, azért jeleztem ilyen címmel ezt az ötletet, mert tudtam, hogy akkor éppen elovassák, akiknek nem szabad és nem mehetnek hinni az igazságában, — a cím miatt. Így azután a káposzta is megmarad, a kecske is jóllakik.

L'art, pour l'art.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A meztelen nő.

— Henry Bataille négy felvonásos színműve. Ma bemutatták a Magyar Színházban. —

Már nagyon sokat beszéltek és írtak Bataille a nőjéről. Lázás érdeklődés után és a Magyar Színházban is ritkán ily előkelő és intelligens szép közönség előtt ma nálunk is bemutatkozott. Rosszabb a hírnél. Ez a diadalmas darab, amelynek sikerülten trükkös a címe, tulajdonképpen csak néhány — négy felvonásra mindenestre kevés — briliánsul megírt s irodalmi nivója nagyjelenetből áll, amelyeknek gyűjtő a hatása. De amíg ezekig a nagyjelenetekig a lazán befűzött, élettelen, sokszor hosszadalmas, sokszor teljesen idegen kis jelenetek nagy sokaságán át elérkezünk, addig színész és közönség belefárad az érdeklődés ébrentartásában, elveszti egymást, a színpad csak üres és holt szavak esatátere lesz és a nézőtér süketsege egyre kiáltóbb.

A meztelen nő a szerelmes nő, aki szerelmében, szerelmes férfiéért vívott harcában csak szíve, ösztöne, vágyakozása és reménytelensége szerint válogatja meg a maga fegyvereit, aki nőiességét, finomságát, csábításának ezer kicsi műanszát, mint az ócska holmit, leányja magáról megmutatja vérező sebére, szenvedéseit s tiz körümmel ásná ki a boldogságát. Bataille két szerelmes nője az egy férfiéért való versengésében az ilyen meztelen nő, akinek szenvedélyes harcát meglehetősen elírt, irodalmilag is erősen kompromittált ócska mese keretében nézhetjük végig. Ismerjük az egyszerre dicsőséget, hírt és vagyont szerzett festőt, aki első mámorában feleségül veszi eddig vele együtt nyomorgó kedvesét, akit a gazdagság, jólét, asszonyi versengés és képeinek divatbajjövése aztán mindjobbán eltávolít magától. Tudjuk, hogy végre megjön az új nő, meg kell jönnie, nem az egynek az egész életrevalónak, a megváltónak, megértőnek, velünk együtt szenvedőnek, hanem csak a másnak, az új környezetbe inkább beleillőnek, a finomabbnak, előkelőbbnek, a férfi hódító ambícióját inkább, azaz hogy egyedül feltűzölőnek. S egyszerre felbillen a háztartás egész mérlege, a szegény szürke veréb egyszerre viharvertté válik, az egykor oly kedves kis modell minden mozdulata most csupa szöglet, minden szava illetlenség s a pompában, fényben megint a testiség lefosztva csupa unalom és megszokott köznapi öregség. De női ösztöne a nagy, az eddig egész életét kitevő boldogság után csak annál erősebb, mert hiszen látja a veszedelmet s érzi a saját gyengeségét. Azért mégis harcába száll.

Az új asszony — itt a darabban a hercegnő — frissesége, testi s szellemi fölénye jogán, új szenvedélyének kegyetlensége jogán fűrt számot a férfira, akit csak akkor vett észre, amikor már az a férfi megérkezett arra a fokra, amikor érdemes bírlni. A nyomor, a küzdelem, az élettelen evés silány, izetlen, romlott éveit ám töltse ki a kokott szerelme, a magasabb új élet minden értéke új megmérés alá esik s ebben csak az új asszonynak lehet sulya. A férfi ha megtörtén, ha elhagyott fiataltsága emlékeitől megtépzva, de más szenvedélyétől, más diadaloktól és más küzdelem erejétől hajtva mégis melléje áll — a modell pedig, a régi kis modell kezdheti újra valamelyik elhagyott, elébe bukkanó, tán egyszer el is felejtett szeretőjénél.

Ezt a köznapi tragédiát megszokott környezetével, hatásával, számtalanszor megírt bonyodalmaival Botaille lazán, a legtöbb helyütt szintelenül és túl sokat magyarázva állította be: Sulyt csak néhány nagy jelenetre fektetett, ezekben irodalmi izlést, igen sok melegséget és közvetlenséget tudott nyújtani, de nagyjába véve az egész darab holt, esillogó, hideg dialogusok egymásra halmozása. Minden színpadi érzés, hatás és színpadi élet nélkül.

A modellt Medgyaszay Vilma játszotta finoman, tompítva, még a meztelen nő ösztöneit is valami pointeekre tagolt játékokat várt tőle, ehe-

közönség pointeekre tagolt játékokat várt tőle, ehelyett egyenletesen fejlesztett benső átélést kapott, ebbe a művészetbe mindjobbán belemelegedett s úgy nyílt színen, mint különösen a harmadik felvonás végén a művésznőt diadalmasan ünnepelte.

Csontos, a festő ma igen jó volt. A küzködő férfi szerepét inkább befelé játszsa meg, a szív hangjain s mintegy tompított fényében a szenvedélyeknek.

A hercegnő parádés szerepe már szerkezeti hibájánál fogva is szétesett Forrai Rózi alakításában. Néhány gyönyörűen megérezkített féljelenet, de egységes tüz, lobogás és élesítés nélkül. Rajtuk kívül Törzs Jenő elegáns alakítása, Réthei, Rátkai, Pap és Vágó kisebb szerepmegjatszása volt igen jó.

A közönség a majdnem teljesen felesleges első felvonás s a túl hosszadalmas második felvonás után is még nehezen melegedett bele a Magyar Színház premierjein megszokott hangulatba. A harmadik felvonás aztán meghozta az est sikerét úgy a színháznak, mint a szereplőknek.

A rendezés kiválósága Márkus László művészi tudását dicséri, a fordítás Adorján Andor finom, hajlékony tollát.

Miklós Jenő.

(*) Opera. A „Walkür“ mai előadásán Brünnhildét énekelte Gombarzewska Falken Maryla asszony, az Operaház vendége. Ezt a szerepet kitünően választotta meg a művésznő, alig találhatott volna olyat, amely a hangjának jobban megfelelt. A wagneri deklamációra amúgy is igen alkalmas az élesen akcentuáló éneklési módora, a walkür nyers, harcra vágyó éneke pedig különösen jól „fekszik“ a hangjának. Egészségesen, szilujan harsant fel ajkáról a Walkür-ruf és zengve csattogott a diadalmas „Hojo-toh“-ja. A harmadik felvonás nagy bucsujelenetét is művészzel énekelte végig, ámbár a lírai részeknél már zavarólag hatott hangjának a nyeresége és a tremoló. A közönség sokat tapsolta őt is, de valósággal ünnepelte Anthesit, akinek amerikai utja előtt ez volt az utolsó fölépte. Ma különben igen jól volt diszponálva és a hangja is üdőbb, frissebben csengett, mint máskor. A baladát pompásan énekelte végig, a tavaszi dalban lágyan, szerelmesen szongott a hangja, de a kardjelenet diadalittas, harsogó tónusát már nem bírta: üresen kongott az éneke és nem egyszer melléhibázott. A második felvonás lírájában már ismét jobban érvényesült. Wotan Szemere lélekelté a ő érett, mély művészi felfogásával és nagy zenei intelligenciájával. Feltünően tudta a hangját hozzásimítani a recitativus, kemény részletekhez épűgy, mint a bucsujelenet mélyeséges érzelmességéhez. Az ő Wotanja minden tekintetben elsőrangú alakítás volt. Wenzell, mint Hünding is kitünően megállotta a helyét: zord volt és kemény a játékában, a szerepe énekrészében pedig gyönyörű Wagner-stilusa érvényesült. Vasquezne jó Sieglinde volt, ámbár a modorosságáról nem tud leteenni. Frickát Fodoré énekelte meglehetősen bizonytalan intonálással. Nehéz feladatát kitünően végezte a zenekar Kerner mester vezetése alatt, akit a nagyszámú közönség a harmadik felvonás előtt szeretettel ünnepelt. (dó.)

(*) Nászinduló. Hosszas betegsége után ma lépett fel először Odry a Nemzeti Színházban. Ebből az alkalomból Bataille „Nászindulójá“-ból Reges-t játszotta, ezt a pompás szerepét, melylyel egyik legnagyobb sikerét aratta. A közönség, mely ezuttal teljesen megtöltötte a színházat, tüntető szeretettel fogadta a felépült művészt, akit az egész est folyamán elhalmozott elismerésével. A tetszésből bőven kijutott még Alszezhynének, Márkus Emiliának és Derző Józsefnek is.

(*) Az Operaházban holnap, szombaton hangversenynyel kapcsolatos előadást tartanak, amelynek különös érdekességet kölcsönöz Vecsey Ferencz, a világhírű fiatal magyar hegedűművész közreműködése. A Mendelssohn B. Felix szerzeményéből összeállított műsor a következő: 1. A Szentivánéji Álom zenéje (négy tételben), Kerner I. karnagy vezetésével, előadja a zenekar. 2. Himmusz a művészhöz. Karének magánzólamokkal fuvóhangszerkísérettel. Rékai Nándor vezetésével előadják Déri, Pichler, Várady S., Wenzell, a teljes férfi-

—báth.

kar és a zenekar 14 tagja. 3. Hegedűverseny, előadja Vecsey Ferenc hegédűművész, kíséri Kerner István vezetésével a zenekar. 4. Hazatérés. Daljáték egy felvonásban. Szerzők: M. Szóyer I. (Lisbeth), Fodorné (biróné), Ney B. (Kauz), Arányi (Hermann), Várady S. (bíró) és Juhász (bakter). Vezénylő karmester Márkus Dezső. Rendező Alszegehy K. főrendező. 5. Loreley, drámai regokép. Czimsszereplő Medek Annak, vezénylő karnagy Kerner I., rendező Alszegehy K. (Évi bérlet 35. sz., rendes helyárak.) Vasárnap bucsuzik a budapesti közönségtől Gembarzewska Falken Maryla lengyel énekesnő, a drezdai udvari operaház tagja a Paraszttársulat Santuzza szerepében. Ugyanezen az estén a Bajazzo-kat adják (a főszerepekben M. Szóyer, Környey, Takáts és Dalnoki fellépésével). Végül a Magyar Táncegyveleg kerül színre. (Bérleten kívül 8. szám. Rendes helyárak.)

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, azamaton új betanulással még egyszer kerül színre Shakespeare klasszikus tragédiája, az „Antonius és Kleopatra”, amelynek két vezető szerepét ez alkalommal is P. Márkus Emma és Somlai Artur játsszák. Vasárnap délutánra az „Ember tragédiája” van kitűzve K. Hegyesi Mari, Bakó és Gyenessel a három főszerepben; este pedig a színház szenzációs sikerrel Ibsen-újdonosságát, a „Vadkacsa”-t adják elő a bemutató-előadás szereplőivel. Hétfőn a klasszikus előadások során mérsékelt helyárak mellett Shakespeare „Hamlet”-je kerül színre Mihályfival a czimsszerepben.

(*) **A becsület halottja.** A pécsi nemzeti színházban ma este mutatták be Klug Zoltán pécsi 19. honvéd-gyalogezredbeli főhadnagyának. A becsület halottja” című társadalmi színművét. A főbb szerepeket Thury Zoltán, Csige Böske, Tóth Ilona, Szőke Gizi és Fehér Gyula játszották nagy sikerrel. A színházat a zsufolásig megtöltötte a város előkelő közönsége és a szerzőt zajos ovációkban részesítették és babérkoszorúval s egyéb virágokkal halmozták el. Klug főhadnagy páholyából mondott köszönetet az ovációkért. A darab nagy sikert aratott.

(*) **A „Király” huszonötödik előadása.** Flers, Caillet és Aréne népszerű vígjátéka, amelynek keddi előadása Hegedűs Gyula rekedtsége miatt elmaradt, holnap, szombaton érkezik a huszonötödik előadás jubileumához. A czimsszerepet természetesen Hegedűs Gyula játssza.

(*) **A „Tánczos huszárak” ötvenedik előadása.** Rajna Ferenc és Szirmai Albert nagyszerű operettje, a „Tánczos huszárak”, amely esténként megtölti a Király Színház nézőterét és a közönség minden este elragadtatva hallgatja Szirmai Albert pattogó, melódikus zenéjét, nagyon sokat kaczag a darab mulatságos helyzetén, csúttörtökön, e hó 25-én jut el második jubileumához, az 50-ik előadásához. Ezt a jubileumot a színház a szerzőkkel együtt meg fogja ünnepelni és gondoskodik arról, hogy a közönség az alkalom érdekességéhez képest méltó meglepetésben részesüljön.

(*) **Siremlék Horti Pálnak.** A magyar művészet oly fiatalon tragikus véget ért, sok reményre jogosító katonájának: Horti Pálnak a kerepesi sírkertben pihenő helyét művészi emlékekkel jelölik meg. Az emlék megmintázására kiváló művésznők: Teles Ede teljesen díjmentesen ajánkozott. Horti barátai és tisztelői felkértek, hogy a siremlékre szánt adományait sziveskedjenek Stetka Gyula festőművész címére: a budapesti festőmesterriskolába, Bajza-utca 23. szám alá juttatni. Az emléket még az idén felállítják.

(*) **Nemzetközi kiállítás Münchenben.** A hajór fővárosban ez évi június elsejétől október utolsó napjáig bezárólag nemzetközi művészeti kiállítás lesz, amelyen hivatalosan vesz részt Magyarország is. A kiállítás rendező bizottsága két nagy termet biztosított a magyar művészek számára. A közoktatásiügyi kormány a kiállításához magyar miniszteri biztosul Strobenz Frigyes Münchenben lakó festőművészt nevezte ki.

(*) **A magyar népművészet és a modern művészet.** Mihalik Gyula tanár az Iparművészeti Múzeumban ma előadást tartott „A magyar népművészet és a modern művészet” címen. Az előadó abból a tételtől indult ki, hogy a népművészet a szoros értelemben vett otthon művészet. Ha izlésünk annyira megtisztult, hogy a régi népművészet szépségét megértjük, ahelyett, hogy egyéni izlés és a különböző stílusok között ingadozunk, akkor eljutunk ahhoz a modern művészethez, mely faji nemzeti bélyegét nyomja rá az egész társadalomra. Az előadást nagyszámú közönség hallgatta végig és tapsolt az előadónak.

(*) **Vizsga-előadás.** Rákosi Szidi magániszéksékolájának növendékei szombaton, e hó 20-án vizsgálati előadást tartanak a Magyar Színház színpadán. Színrehozzák Failleron hálás szerepeiben bővelkedő, szellemes darabját, az „Ahol unatkoznak”-ot. Ez az előadás is rendkívül olcsó (koronás) árakon tartatik meg.

(*) **Kiállítás a Szépművészeti Múzeumban.** A Szépművészeti Múzeum első emeleti különtermében február 21-én, vasárnap nyílik meg Nemes Marcell kir. tanácsos antik képeinek gyűjteményes kiállítása, amelyben a régi mesterek közül Jordans, Ruysdael, Wynants, Goya, Lawrence, Tintoretto, Bruyn, Kalf, Mányoky és Bogdány vannak kiváló mesterműveikkel képviselve.

(*) **Hangversenyek.** Száz éve annak, hogy Mendelssohn Hamburgban született és száz éve lesz május 31-én, hogy Haydn József meghalt. A két lángelmének egy-egy remekét fogják előadni az Országos Szimfoniai Zenekar vasárnap, e hó 21-én este a Zenekadémiában tartandó ideai harmadik hangversenyén.

Bach „Actus Tragicus”-ának március elsején tartandó előadására már hetek óta készül az Akadémiai Zenekar a vegyes énekarral egyetemben. A zenekarhoz orgona és clavicembáló is csatlakozik. A nagánresek K. Durigo Ilona, Arányi Dezső és Takáts Mihály énekelik. Ezt a művet is, valamint Brams c-moll szimfoniáját és Bartók nagy zenekarra írt suitejét Hubay Jenő dirigálja. Jegyek a „Harmónia”-ban kaphatók.

Bachhaus Vilmos zongoraművész hangversenye szerdán, e hó 24-én lesz a Royal-teremben.

A Hubay-Popper-trió negyedik és idei utolsó kamarastélyere, mely pénteken, e hó 26-án lesz, a jegyek már csak mérsékelt számban kaphatók.

Sembrich Marcell, a nagyhirű énekművész március hó 3-iki budapesti hangversenye iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul.

Rosthy Annie a neve a legjobb körökben már is kedvelt fiatal énekesnőnek, ki Merli tanár iskolájából kikerülve, március elsején lép először a világot jelentő dobogóra. Rosthy ezen első önálló dalestélyét a Royalban tartja.

A Budapesti Egyetemi Énekkarok idei hangversenyét március hó 4-én rendezik a Vigadó termében, Hackl N. Lajos korigazgató vezetése alatt.

Yvonne Dubel, a párisi nagy Opera híres Wagner-énekesnője, pénteken, március 5-én rendezi első budapesti dalestélyét a Royal-teremben.

A Brüsszeli vonósnyegyves vasárnap, március 7-én rendezi 2-ik és utolsó kamarastélyét a folyó évadban dr. Adler Mihályé, a kitűnő magyar zongoraművész közreműködésével.

Hétfőn, március 8-án lesz a IX-ik filharmóniai hangverseny. Ezen a hangversenyen közreműködik Dohnányi Ernő hazánkfia Beethoven B-dur zongoraversenyével.

Bossi Ernő, az eszményi orgonaművész a hollandiai hangversenykörútját félbeszakítva, közóhajra március 10-én tartja a Zenekadémia dísztermében a második orgonastélyét.

Busoni Ferruccio, a világ egyik legnagyobb zongoraművésze, ki 10 éve nem lépett fel Budapesten, pénteken, március 12-én egyetlen zongorastélyét rendez a Royal-teremben.

Ysaye Jenő hegédűművész egyetlen hangversenyt rendez hétfőn, február 22-én, amely minden tekintetben fényesen igérkezik.

Kuszevitky Fergei zongoraművész kedden, március 23-án Henri Casadesus és Frédéric Lindemann kíséretében nagyszabású történelmi hangversenyt rendez a Royal-teremben. Ysaye, Kuszevitky, Dubel, Brüsszeli és Busoni hangversenyt Mery Béla rendez.

IRODALOM.

* **Nyugat.** A Nyugat legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Ignóty: Irodalmi viszonyaink és a nemzeti lélek. Lengyel Géza: A grafikus tárlat. Ady Endre: Versek. Balázs Béla: Embermese (novella). Peterdi István: Versek. Csáth Géza: Opium. A Figyelő című kritikai rovat tartalma: Hegedűs Gyula: Herceg Ferenc kivándorlásáról. Bródy Miksa: Lengyel Menyhért Falusi idill-jéről. Babits Mihály: Kosztolányi Maupassant fordításáról. Lengyel Menyhért: A honfitárs. Csáth Géza: Kun László. A Nyugat kiadóhivatala (VII., Akácfa-utca 5.) mutatóvényszámokkal szivesen szolgál.

* **Dr. Nagy Ferenc:** „A Magyar kereskedelmi jog kézikönyve”-ének hetedik kiadása, amely a részvénytársasági, pénzügyi és jogászvilágot érdeklő rendkívül értékes anyaggal bővült, most hagyta el a sajtót. Szerző ezt az új kiadását a legújabb bel- és külföldi törvényekkel, rendeletekkel és irodalommal egészítette ki, különösen az Ausztriával és a külföldi államokkal legújabbban kötött kereskedelmi és forgalmi szerződésekket, az üzletáruházasról és a csekkéről szóló törvényekkel, a részvénytársasági és szövetkezeti képezek vétségére vonatkozó eljárási rendeletei stb. stb. Az 1908 végéig keletkezett bírói határozatokat szerző munkájával szoros kapcsolatba hozta; emellett most is újból gondosan átvizsgálta az egész anyagot s ismét többszörrel, úgy alaki, mint érdembeli javítást eszközölt, főleg a kereskedelmi társaságok, a vétel, a fuvarozási és biztosítási jog terén. E nagyszabású mű, amely az óriási anyagnak minuciózus gondnal való feldolgozásával a maga nemében páratlanul áll, az elméletnek és gyakorlatnak rendkívül becses szolgálatot nyújt. A most megjelent hetedik kiadás oly sok és fontos új anyagot tartalmaz, hogy a régebbi kiadások mel-

lett is alig nélkülözhető ez a mai napig kiegészített és így anyagban és földolgozásban legtekélyesebb kiadás. Az Athenaeum a töle megszokott s a munkához méltó gondos kivitelben jelentette meg a kétkötetes művet, amely 24 koronába kerül.

* **A „Vasárnapi Ujság”** február 21-iki száma képközleményeiben bőven foglalkozik a Műcsarnok grafikai kiállításával, az angol királyi pár berlini látogatásával, a nürnbergi árvízzel, a budai „Álló kikötővel” stb. Szépirodalmi olvassmányok: Juhász Gyula és Tóth Árpád versei, Móricz Zsigmond novellája, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: emlékezés Markovics Ilka operaénekesnőről, Hanusz István arcképe, Sárosi Bella tárcacizilke: Négy királyné tárcacizilke a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 50 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **„A Család”.** Rendkívül változatos és érdekes tartalommal jelent meg „A család” új száma: cikket dr. Schaechter Miksa és a szerkesztő Ruttkay György írtak bele. Hangulatos novellákat Danielné-Lengyel Laurától és Cholnoky Lászlótól közöl a lap; Telekes Béla és László István versekkel szerepelnek a „Család” új számában, melyet a pszichométerről szóló leírás és egy érdekes pszichológiai probléma megvitatása is élénkítenek. Aktuális rovatok (Színházi napló. Közgazdaság) és Jánoska humoros megfigyelései ezutal is ötlettel és elevenességgel szolgálnak. „A Család” előfizetési ára egész évre öt korona. Kiadóhivatal: VII., Erzsébet-kört 26. sz.

* **La Verda Standardo.** Az esperanto nemzetközi segédnyelvnek ez az egyetlen magyarországi folyóirata legutóbbi számában is változatos és érdekes. Igen érdekes az Uránia-színházban színterített „Rendnek muszáj lenni” számos képpel tarkított folytatása és a nyelv megalkotójának, dr. Zamenhofnak egy beszéde. A lapból, melyben sok magyar közlemény is van, szivesen küld mutatóvényszámot a szerkesztő-kiadó: Marich Ágoston, Budapest, IX., Üllői-ut 59.

* **A „Jövő”** negyedik évfolyamának most megjelent első számából kiemeljük a következő cikkeket: Egy kérdés, egy felelet. Halottakhoz jöjjön az Élet (Advena Novus) Verse. A hazugság (Kaniszy Ferenc novellája.) Pénz és szerelem (rovat.) Az álmodó szobor (Oláh Gábor verse.) A megszűnt Thália (Beszélgetés Bánóczy Lászlóval.) Gyermekkorom (Gyagyovszky Emil verse.) Pesti olvasókönyv Kisváros (Negyedi Béla novellája.) A földrendésről (Sóbányi Gyula természettudományi cikke.) Ezenkívül gazdag rovatok. A kéthetente megjelenő újság Advena Novus és Kő Béla szerkesztik, a szerkesztésért Negyedi Béla felelős, szerkesztő-tulajdonos: Schröder Hugó. Egész évi előfizetési ára 6 korona. Mutatóvényszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Gyöngygyutca 13.

* **A magyar színműirodalom.** A magyar színpadok műsordarabjainak szövegekgyűjteményéről: drámák, tragédiák, vígjátékok, színművek, népszínművek, bobózatok s műkedvelő előadásokul és kis színpadoknak alkalmas színdarabok és monológokról szakszerűen összeállított jegyzéket bocsátott ki a Franklin-Társulat és Lampel R. (Wodjauer F. és Fiai) cég. A gondosan szerkesztett repertorium „Tájékoztató a magyar színműirodalomban” cím alatt jelent meg s a kiadó, valamint bármely könyvkereskedő kívánatra bárkinek ingyen küldi meg, aki ez iránt hozzá fordul.

* **Polgáriszkolai Közlöny.** Az Országos Polgáriszkolai Egyesület folyóiratának legutóbbi száma következő tartalommal jelent meg: Nagy Lajos „Égető kérdések, sürgős teendők” cím alatt a polgáriszkola és polgáriszkolai tanárok képzésének reformjáról szól. Páthy Károly a román katolikus polgári leányiskolák tanítástervjavaslatáról. Magyar László a nyilvános és magánvizsgálatok szabályozásáról vezet be egy vitát, melyhez hozzászólt Hantos Gyula és Böngér János. „A vetítőkészülék a polgáriszkolai oktatás szolgálatában” Volenszky Gyulától. Azonkívül változatos irodalom és vegyes rovat, melyben különösen figyelmet érdemel „Az asztalosműhely terve a székesfővárosban”, melyben arról van szó, hogy az ipari pályát az ifjúsággal megkedveltesse.

* **A Természettudományi Közlöny** legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Wartha Vincze: A levegő meghódítása kémiai cizelokra; Téglás G. Földregési adatok és elméletek az ókorban; Bartucz L. A honfoglaló magyarok embertani tekintetben; Zemplén Gy. A hélium folyósítása; Szalay L. Újabb kísérletek a jégverés leküzdésére; Bernard E. Az iocum és a rádium; Gorka S. A bélben élő baktériumok jelentőségéről. A Társulat közgyűléséről (titkári, pénztárnoki, könyvtárnoki jelentés, pályázatok stb.) Ezenkívül a füzetet a rendes rovatok (Csillagos és kérdések, feleletek, meteorológiai följegyzések) egészítik ki.

FŐVÁROS.

(A polgármester nem fogad. A polgármester hivatalos helyisége előtt ma táblát függesztettek ki, amely táblán az áll, hogy a polgármester senkit nem fogad és a polgármesteri teendők elvégzésére Rózsavölgyi Gyula alpolgármestert bízta meg. Az oka ennek az intézkedésnek a polgármester nagy elfoglaltsága, amelyben jelentéktelen ügyek miatt állandóan zavarják, úgy hogy a referensek gyakran órákon keresztül kénytelenek előszobázní, amíg a polgármester elkészült a felek fogadásával. Most nagy kérdések előtt áll a főváros és ezek sürgős megoldása ily körülmények között lehetetlen. Így haladéktalanul el akarja intézni a polgármester a lakáskérdést, az Attila-körút szabályozását, az Erzsébet-sugarút kérdését, továbbá igénybe veszi idejét a fővárosi törvény revíziójának és a polgármesterek legközelebb tartandó kongresszusának az előkészítése. Mindezen nagyfontosságú kérdések sürgős megoldását kívánja a polgármester s ezért bízta meg helyettesítésével Rózsavölgyi Gyula alpolgármestert.

(Védekezés a robbanó szerek ellen. A kerületi elöljárók előterjesztést intéztek a tanáshoz, hogy a könnyen robbanó szerek, mint benzin, ligroin, abszolút alkohol stb. tartására, kezelésére nézve szabályrendelet útján mielőbb intézkedjék. E szabályrendeletbe az előjárók a következő intézkedések felvételét hozzák javaslatba: 1. Üzlethelyiségekben s az azokkal kapcsolatos kéziratokban, pinczefülkékben benzin, ligroin, aether, szénkén, kolloidum, abszolút alkohol, egyéb petrolumesszencziák és azoknak keverékei (féregirtószerek, hajolajok) fél liternél nagyobb mennyiségben csak hatóságilag elismert, zárt, robbanásmentes edényekben tarthatók legfeljebb 25 kg. mennyiségben. Ennél nagyobb mennyiség csak hatósági szemle alapján engedélyezett egyéb helyen, módon és mennyiségben tartható. Terpentin, petrolum, firnisz, cyrin, valamint a magasfokú szeszfélek 1 literen felüli mennyiségben csak jól záró bádorgedényben vagy hordóban tarthatók. Az edényeket jól látható „benzin, stb. tüzveszélyes“ felirattal kell jelezni. 2. Ezeket a robbanó gőzöket fejlesztő és felette gyúlékony anyagokat a lakástól vagy üzlettől fallal és tűzbiztosan elkülönített kamrában vagy pinczefülkében kell tartani, melynek bejáráján kívül jól látható „benzin, stb. tüzveszélyes“ feliratot kell elhelyezni. 3. Nyílt gyertyával, gyúfával világítani tilos; a raktári készletek közelében levő közönséges gázlámpák Auer-égyékké alakítandók át; a gázlámpákat olyképen kell rögzíteni, hogy azok oldalt vagy fölfelé a gyúlékony tárgyaktól kellő távolságban legyenek; szükség esetén — ha e távolság oldalt a 30 cm., fölfelé az 1 m. távolságot nem éri el — hőfugó védelemeket kell közzébeiktatni. Az ólomgázcsöveket vascsövekkel kell kicserélni. A kályhákat, kályhacsöveket, a kéménytisztító ajtócskákat köröskörül 50 cm. távolságra teljesen szabadon kell hagyni. A vízvezetési csap mellett 1—2 vedret, esetleg extinktort kell tartani. Azonkívül még több rendelkezés felvételét kéri az előjárók.

(A pénzügyi bizottság ülése. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délelőtt dr. Vaszihevis János alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Az előadói tisztet dr. Berczel Jenő tanácsjegyző látta el. A napirend első tárgya a Magyar Lezártító és Pénzváltó Bank kérelme volt a ferencvárosi pályaudvarral szemben bérlet közraktárának dolgában. Ezzel az ügyvel a fővárosi közgyűlése is foglalkozott már és kimondotta, hogy a faszekeretű raktárakat hajlandó a banknak évi 9900 korona bérlet átengedni, ezenfelül a raktárak körül fekvő területért négyzetöblenként ötven fillért kér. A bank a közgyűlési határozattal szemben újabb beadványt intézett a tanáshoz, amelyben hajlandónak nyilatkozik a kívánt évi bér megfizetésére, de felmentést kér a környékbeli terület bérösszege alól, tekintettel azokra a középületekre, amiket a közraktárak szolgálnak. Az ügyosztály azt javasolja, hogy fogadják el az intézet ajánlatát, félévi felmondás kikötésével. Dr. Springer Ferenc nem helyesli, hogy a főváros bérlet követel a közraktárakért. Felhívja a bizottság figyelmét Bécs városának hasonló irányu és egyenesen Budapest ellen irányuló akciójára és ama nézetének ad kifejezést, hogy nem helyesli azt a politikát, amely bérösszeg fizetésére akarja kényszeríteni az intézetet. Sándor Pál elfogadja az ügyosztály előterjesztését.

tését. Báró Herczog Péternek sines kifogása az ügyosztály javaslata ellen, de hangsúlyozza, hogy a fővárosnak a legközelebbi jövőben behatóan kell foglalkoznia a raktárkérdéssel. Melly Béla tanácsos felvilágításai, továbbá dr. Feleki Béla és dr. Eulenbergh Salamon felszólalása után a bizottság hozzájárult az ügyosztály javaslatához. A napirend további során egy csomó kisajátítási ügyet tárgyalt a bizottság, s ennek kapcsán dr. Feleki Béla felhívta az ügyosztály figyelmét arra, hogy a kisajátítási eljárásoknál több körültekintést tanúsítson. Vita nélkül járult hozzá a bizottság Halmos János néhai polgármester és Gerlóczy Károly néhai alpolgármester arcképeinek megfestéséhez, valamint a Budavár visszavételét megőrkítő festmény költségeihez. Tudomásul vette a bizottság a fejlődési látogatások és a bosnyákok itt tartózkodása alkalmával felmerült költségeket és kiutalta a délolaszországi földrengés által sújtottak javára közgyűlésileg már megszavazott 30.000 koronát.

(Budavár visszavétele. A főváros közgyűlése tudvalevően annak idején elhatározta, hogy Budavár visszavételét megőrkíti. A tanács pályázatot hirdetett egy nagy festményre, de a pályázat meddő maradt, mert a beérkezett vázlatok egyike sem volt elfogadható. A tanács erre megbízta Vágó Pál festőművészt a vázlat elkészítésével. A pénzügyi bizottság mai ülésében a kép megfestésének a költségére negyven ezer koronát szavazott meg. Vágó Pál a husz négyzetméter nagyságú vázlatot köteles bemutatni a képzőművészeti bizottságnak.

(Nyilvános esperantó-kurzus. Budapest főváros tanácsa 8207—1909. sz. határozatával megegyezte a „Magyar esperantisták Társaságának“, hogy a Nagymező-utcai felső kereskedelmi iskola egyik termében nyilvános esperantó kurzust rendezhessenek. Ugyancsak ezen szám alatt megegyezte a főváros tanácsa azt is, hogy ama kurzusokra a főváros által fenntartott középiskolai jellegű tanintézetek tanulói is részt vehessenek. Az első ilyen nyilvános kurzus márczius 1-én kezdődik s 30 órában tart, heti három órában 10 héttel. Kurzusdíj 3 kor. Jelentkezni lehet a nevezett iskolánál február 21-től márczius 1-ig minden este 6—7 óra között a „Magyar Esperantisták Társaságának“ titkárnál Medgyesi János tanárnál. Irásbeli jelentkezések a titkári hivatalhoz (VII. Alpar-u. 8.) küldendők.

Mulatságok.

** Táncozó vacsora. Szerdán az Országos Kaszinó termeiben éppen olyan fényes, mint kedélyes és magyaros mulatság zajlott le. Hivatalos címre táncozó vacsora volt, mert a bájos táncosnők között többben még nem jutottak el a nyilvános házasság korához és kurtá szoknyájuk még titkoltok az ellen, hogy viselőjét bál szépségnek nevezik. A házigazda, Kaeskovics Géza országos képviselő, a közszeretnek örvendő somogyi nábob e bakfiss-rokonsít óhajította egy kis farsangi élvezet juttatni, a kedvükért rendezte a pazar mulatságot, melyből azután a már elismert bálkirálynők is bőven kivették részüket. A majdnem kizárólag parlamenti színezetű táncozó-vacsora vendégei között megjelent: Rekovszky István alelnök, Bolgár Ferenc s Meskó László államtitkárok, Chernel Gyula főrendiházi tag, Boncz Ödön min. tanácsos, Gózon László közigazgatási bíró, Leszkay Gyula háznagy, Kálmán Rudolf komáromi főispán, Balogh Mihály, Barsany Andor, Bottlik István, Éber Antal, Máriaassy Mihály képviselők stb. A lakullasi vacsora után a fiatalok Berkes bandájának muzsikálása mellett táncra perdült és a Kossuth Lajos-utczán már reggeli életkészen nyüzsgtek a járókelők, amikor oda fenn még javában ropták a csárdást és járták a boszont. A táncozó hölgyek névsora a következő: Ággya Sándorné, Balogh Mihályné, Bogáthy Józsefné, Boncz Ödöné, Chernel Gyuláné, Csorba Józsefné, Éber Antalné, Gózon Lászlóné, báró Kruchina Károlyné, dr. Trux Hugóné, Bogáthy Flóra, Boncz Ilonka, Csorba Bella, Kovács S. Ilonka és Margit, Siklóssy Czitta stb.

** Gyógyszerész-bál. Ma éjjel zajlott le a Royal-szálló fényesen felszített termeiben a régi, híres bálókra emlékeztető gyógyszerész-bál. Érdekeségét nagyban emelte az a körülmény, hogy a mai bál országos jellegű volt, amennyiben megjelentek a vidék gyógyszerészei is szép leá-

nyaikkal, hogy egy pesti nagy és szép bálnak kellemes emlékeivel utazzanak majd vissza. A megjelenő hölgyeknek kedves meglepetésben volt részüik: táncrend gyanánt egy fehér chagrinbőrű készült receptkönyvecskét kaptak, melynek hátlapján gyógyszerész-jelvények láthatók. A csinos apróságot Valuska János táncrendkészítő tervezte és készítette. A bál pont féltíz óraker vette kezdetét Balogh Károly cigánybandájának hangjai mellett a régi patikáros-csárdással: „Halld rózsám Katika, kell e doktor patika...“ kezdetű csárdással.

A fényesen sikerült bálnak a rendezéséért a száztágu fáradhatatlan rendezőseget, élén Bayer Antal gyógyszerészt, illeti a dícséret, akik a már feledésbe induló gyógyszerész-bált ily szép alakban felújították.

** Országos bucsu a Vigadóban. Az Országos Gyermekvédő Egyesület leányosztálya I. évi márczius hó 2-ikán, kedden délután országos bucsút rendez a pesti Vigadó termében. Ez az ünnepély napról-napra fényesebbnek ígérkezik. Az egész Vigadót művészi kezek alakítják falusi utczává, festői szépségű, pitvaros, rácsos kerítésű házakká. Lesz korema, többféle balt, mindentel bucsus sátor, stb. A főváros közönségét ez ünnepélyen kellemes meglepetés fogja érni. Sokféle mulatság és szórakozás vár rá; — nem fog várakozásában csalódni és nem sajnólják meg. A közreműködő hölgyek festői népviseletben árulnak mézeskalácsot, magyar eserepényeket és frissítőket olcsó áron. Felállítását nem kérnek s nem fogadják el. A rendezőség pályadíjat tűzött ki a legszebb és legkorszerűbb ruházatra. A pályadíjat a rendezőség köréből alakult bíráló-bizottság fogja megítélni. Az ünnepély délután fél öt óraker kezdődik. A gyermekereget a nyílt színpadon a legérdekesebb mutatónyok szórakoztatják. Lesz ott négytánc, spanyoltánc, zenebohóc, gyorsrajzó, bűvészműtánc, sőt fellépnek az angol Homes és Domes-testvérek, akik a Villand-testvéreket fogják utolérhető módon parodizálni. A felhők részére este fél kilenc óraker a Vigadó kistermében kabaret-előadás lesz. Nagy Endre társulatának elsőrendű tagjaival, külön műsorral. Fellépnek a többek között Ferenczy Károly, Fábian Kornélia, Sajó Géza, Németh Juliska. Ezt követi az urakból és hölgyekből alakult műcsai színtársulat mulatságos előadása. Beépőjege aa bucsura: felnőtteknek 2 korona, gyermekeknek 1 korona. A kisteremben rendezendő kabaret és színelőadásra 3, 5, 6, 8 és 10 korona. Ezek a bucsura való belépésre is jogosítanak. Jegyek kaphatók Zipsér és Körig zeneműkereskedésében (VI., Andrássy-ut 4. szám.)

** A „Fürdő-Egyesület Balaton-Lellén“ ma este a Vigadó kistermében a fürdőtelep szépítése javára táncestélyt rendezett. Az elmúlt időkben fényesen sikerült „lellé“ bál mögött nem maradt el a ma este lezajlott táncestély. Tiszta jókedv és feszületen mulatozási vágy uralkodott a megjelentek között, akik csak világos reggel oltak kellemes benyomásikkal a teljesen intim mulatságról.

** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete sport csoportjának e hó 20-án, szombaton este saját helyiségeiben, V., Nagykörön-utca 13. rendezendő táncestélye iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A tornászgárda bizonyára nemcsak a tornaterem porondján, hanem a táncsterem fényes parkettjén is sikeresen megállja a helyét. Jegyek elővételben egész napon át kaphatók az egyéti irodában, V., Nagykörön-utca 13. I. emelet.

** A Gyakorló Gyorsírók Társasága márczius 6-án este félkilenc óraker a Royal-szálló második emeleti termeiben hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. A hangverseny befejezéseül Lehar Ferencnek egy egyfelvonásos operettje kerül színpadra. Akik meghívóra igényt tartanak, forduljanak Szabolcs Ernő főrendezőhöz (Gróf Zichy Jenő-utca 4.)

** A budapesti hentesipartestület a budai Vigadó helyiségeiben (Szilágyi Dezső-tér) e hó 28-án (vasárnap) jótékonycélu táncvigalmat rendez.

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYÓVÍZ

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület orvosi szakosztálya ma délután tartotta meg alakuló ülését dr. Temesváry László egyetemi magántanár elnöke alatt; aki elnöki megnyitójában felhívta a nagyszámban megjelent orvosok figyelmét ezen jótékony intézményre, amely külföldön, különösen Németországban már régóta virágzik. Az orvosi szakosztály tagjai lettek: dr. Temesváry Rezső, dr. Lendvai Sándor, dr. Pfeiffer Gyula, dr. Adler Oszkár, dr. Senyey, dr. Jakabné, dr. Ráth Hanna, dr. Pozsonyi Jenő, dr. Szegváry István, dr. Fonyó, dr. Schatz, dr. Deutsch Ernő, dr. Frank Olga, dr. Königsberg Lea. Az ülésen megjelent dr. Balassa József főgimnáziumi tanár is.

(—) A művészet lélektana. A Műbarátok Körében péntek este dr. Alexander Bernát folytatta a „művészet lélektanáról” szóló előadását. Az érdekes előadás a Műbarátok Körének nagybárára hölgyközönség nagy érdeklődéssel és figyelemmel kísérte. A hallgatóság körében többek közt ott láttuk gróf Apponyi Sándort, gróf Tisza Istvánt, gróf Festetics Pált, gróf Csáky Albint és még sok más az ország mágnessai és előkelőségei közül. A legközelebbi zsuron, amely jövő pénteken, e hó 26-án lesz, Berzeviczy Albert „Shakespeare tündéreiből és boszorkányairól” tart előadást. Gróf Festetics Pálné elnöknő bejelentette, hogy a körbe újabban József főherceg, gróf Nádasdy Tamás, gróf Pálffy József, id. gróf Esterházy Pál, gróf Bánffy György, báró Orczy Andorné, gróf Károlyi Viktorné, báró Hornig Károly püspök, id. gróf Zichy Géza, báró Harkányi Béliáné léptek be tagokul.

(—) A Magyar Elektrotechnikai Egyesület tegnap tartott felolvasó ülésén Deutsch Lajos főmérnök értekezett az elektromos tényezők fejlődésének tényezőiről. A nagyszámban közönség mindvégig figyelemmel hallgatta az érdekes előadást.

(—) Felolvasás az orosz birtokpolitikáról. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület ma kezdte meg annak a nagyszabású birtokpolitikai anekdoták első részét, amely ez év őszén a magyar birtokpolitika összes aktuális kérdéseivel a szigorú objektív tudomány és a nemzeti haladás szempontjából fog foglalkozni. A sorozatos előadások a külföldi államok birtokpolitikájának ismertetésével kezdődnek, melyek közül elsőnek Gaál Jenő főrendiházi tag az orosz birtokpolitikáról tartott ma felolvasást. Előadó hosszasan foglalkozott a mai orosz birtokállapotok történeti ismertetésével. Az érdekes és nagyértékű előadást a jelenlévő nagyszámban előkelő közönség lelkesen megtapsolta.

(—) Az Erzsébetvárosi Kaszinó elsőemeleti nagyszalonnáján e hó 21-én vasárnap este félnyolc órakor dr. Guthi Soma felolvasást fog tartani. A felolvasás után a félemeleti étteremben vacsora lesz.

(—) A Magyar Pedagógiai Társaság e hó 20-án (szombaton) d. u. 5 órakor a M. T. Akadémia heti üléséremben felolvasó ülést tart.

(—) A Társadalomtudományi Társaság e hó 22-én este félhét órakor saját helyiségében felolvasó ülést tart, melynek tárgya dr. Szende Pál: Iparpolitikánk reformjának alapelvei című előadása.

SPORT.

(—) Főiskolai kardvívó-bajnokság. A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub által az e hónap 20-21-én rendezendő főiskolai kardvívó-bajnokság nevezései fényes sikerrel zárultak. Huszonötven neveztek a versenyre, ami főiskolai bajnoki vívóversenyek terén rekordszámba megy és már magában véve is biztosítja a verseny sikerét. A vívók minősítése szombaton délután pontban öt órakor, a csoportvívás (körvívás) vasárnap délelőtt kilenc órakor, a döntő mérkőzés pedig vasárnap délután négy órakor kezdődik az egyetem kupolaterében. A verseny meghívott közönség előtt fog lefolyni. Belépődíj nincs. A verseny-rendezéséért tegnap küldötte szét a belépőjegyül szolgáló meghívókat. Akik tévedésből nem kaptak meghívót, forduljanak dr. Speidl Zoltán főtitkárhoz, aki naponta este 6-7 óra között tartja hivatalos óráját a klub központi egyetemi helyiségében.

TÖRVÉNYSZÉK.

A levegőben lógó tartási igények.

Képtelenség a végrehajtási törvény novellájában.

Budapest, február 19.

A végrehajtási törvény köztudomásúlag két kategóriába osztotta a hitelezőket: közönséges és tartási igényre jogosult hitelezőkre. Ha már most a közönséges hitelező a végrehajtást szenvedett hivatalnok fizetésére kívánt végrehajtást vezetni, akkor annak törzsfejtéséből egyharmadrészt foglalhatott le, úgy, hogy 800 frt — 1600 korona — érintetlenül maradjon. (Közhivatalnok lakbérére csak lakbér fejében volt végrehajtás alá vehető.) Magánhivatalnok fizetéséből a közönséges hitelező fele részt vonhatott végrehajtás alá, úgy, hogy 500 frt — 1000 korona — maradjon érintetlenül. Ha azonban az adós közhivatalnok ellen a végrehajtást a feleség, törvényes leszármazók, vagy a szülők, az őket illető tartás miatt vezették, akkor a közhivatalnok fizetésének 300 frtot — 600 koronát — meghaladó része (1881: LX. t.-cz. 58. §.), magánhivatalnoknak pedig az egész fizetése (1881: LX. t.-cz. 63. §.) végrehajtás alá vonható. A régi törvény tehát mind a két esetben 500 frtot — 1000 koronát — feltétlenül biztosított a tartási igényre jogosultaknak, mely összeg senki más által, kizárólag ő általuk volt lefoglalható, ha egyébként még egy el volt is adósodva a végrehajtást szenvedő. A törvény ezen humánus rendelkezéséhez nem kell kommentár. A feleség, gyermek, szülők legyenek biztosítva, hogy a létminimumot semmiféle hitelező el nem viheti előlük.

Lássuk már most milyen változtatásokat eszközölt a novella a régi törvényen?

A köz- és magánhivatalnok fizetése közötti különbséget eltörölte, mert eltekintve attól, hogy a közhivatalnok lakbérére a novella szerint is csupán lakbér fejében foglalható le, — úgy a köz-, mint a magánhivatalnok fizetésének csak harmadrészt és pedig 2000 korona érintetlenül hagyásával, engedni lefoglalni. Ami pedig a tartási igényeket illeti, közhivatalnoknál (novella 9. szakasz) éppen úgy, mint a magánhivatalnoknál (novella 14. szakasz) a mentességet a felére szállította le. A törvényhozó — helyesen — úgy okoskodott, hogy a mentes 2000 koronából feltétlenül biztosít 1000 koronát a tartási igényre jogosultaknak, de 1000 korona létminimumot a hivatalnoknak magának is kívánt biztosítani, — melyhez a tartási igényre jogosultak se nyulhassanak, mert elvégre, aki dolgozik, annak enni is kell. E szerint a novella a feltétlenül mentes fizetés összegét a közhivatalnoknál 600 koronáról 1000 koronára fel emelte és a magánhivatalnoknak — szemben a semmit sem nyújtó régi törvényvel — 1000 korona összegben biztosította.

Mindez igen szép volna, ha az átmeneti intézkedéseknél a törvényhozó az egyszer-egyről egy kicsit meg nem feledkezett volna. Az átmeneti intézkedésekkel azonban végighuzott — intenciói ellenére — a fenti humánus rendelkezéseken.

Az átmeneti intézkedések (novella 31. §.) ugyanis megengedték, hogy a novella 9. és 14. §-ok ne engedjenek alkalmazást az ott részletezett esetekben. Ezen kívül pedig — a törvénynek visszaható ereje nem lévén — a régi törvény szerint a novella életbe lépte előtt foganatosított végrehajtásokra a törvény nem vonatkozhatik. Lássuk már most, hogy állunk az éleiben a tartási igényekkel igen számos esetben.

A férj közhivatalnok, akit még a régi törvény uralma alatt agyonexequáltak és lefoglalták a fizetését 1600 koronán felül. Most megítélnék a felesége, vagy a gyermeki számára évi 1000 korona tartásdíjat, de már — az új törvény alatt. Miután az új törvény 1000 koronányi részét a fizetésnek feltétlenül mentesíti, a régi hitelezők pedig csupán 1600 koronát hagytak érintetlenül, ennél fogva a tartásra jogosultak kénytelenek 1000 korona helyett 600 koronával beérni, holott a régi törvény 1000 koronát biztosított nekik feltétlenül!

Amde közhivatalnoknál még nem oly kiájtó az abszurditás, mint magánhivatalnoknál. Az eset ugyanaz. A férj ellen régi végrehajtások vannak vezetve, 1000 koronának érintetlenül hagyásával. Az új törvény uralma alatt a feleség, gyermekek, vagy szülők javára megítélnék 1000 korona tartásdíjat. Miután a férjnek 1000 koronáig feltétlenül a mentességi joga — a novella ugyanis az 1881: LX. tcz. 63. szakaszát hatályon kívül helyezte, a tartási igényjogosultaknak nem jut egy árva fillér sem, holott az idézett 63. szakasz nekik is feltétlenül biztosított 1000 koronát, minden más hitelező előtt!

Azt hiszem, fölösleges volna bizonygatni, hogy a novella nem akarta a tartásra szoruló hitves és gyermekek szájából kivenni a kenyeret. Pedig akarata ellenére azt tette. Legyen szabad tehát az igazságügyi miniszter urat felhívnom, pótolja a törvény hiányát rendeleti úton és mondja ki, hogy: „Amennyiben a végrehajtás az adós fizetésére a régi törvény szerint vezetett és tartási igényre jogosultak csak a novella uralma szerint szereznek végrehajtási jogot, akkor az 1881: LX. tcz. 58. és 63. szakaszai alkalmazandók”.

Dr. Gábor Gyula.

§ A Joghallgatók Tudományos Egyesülete tegnap este tartotta az évi tisztújító közgyűlését. Ifj. Nagy Dezső lelépő elnök beszámolójában kifejtte az egyesület eddigi tudományos működését, utalván arra, hogy az egyesület tevékenységét úgy fejtheti ki, ha jogászok közt széleskörű propagandát fejt ki. Azután megejtették a választásokat, melynek eredménye a következő. Elnök: Markos Olivér, alelnökök: Hoszpótzky Ernő és Eszláry István, főtitkár: L. Vincenti G., titkár: Weis J., főjegyző: Lutitszky Jenő, jegyző: Bóka Károly, pénztáros: Lavotta Miklós, ellenőr: Szóts Farkas, háznagy: Devich László, főkönyvtáros: Kartschocke József, könyvtáros: ifj. Némethy Károly. Vitaintézők: magánjogi: Boda Gyula, büntetőjogi: Hacker Ervin, társadalomtudományi: Héder János, közjogi: Bogsch Aladár, jogtörténeti: Lamotte Károly. Ezután ifj. Nagy Dezső indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a folyó évben az egyesület tíz éves fennállása emlékére nagy közgyűlést tart. Dr. Magyary Géza tanárelnök elismerését fejezte ki az egyesület eddigi működése felett és abbéli reményét fejezte ki, hogy az egyesület ezután is a régi nyomokon fog haladni. Ezután Markos Olivér, az új elnök megköszönte a megválasztást, s az ülést bezárta.

§ A Budapesti Ügyvédi Kamara működése 1908. évben. A Budapesti Ügyvédi Kamara most adta ki az igazságügyminiszterhez intézte az 1908. évről szóló jelentését. A jelentésben a választmány kiemeli, hogy jogi életünk a lefolyt 1908. évben kétségtelenül eredményeket mutat fel. Korszerű haladás jelei mutatkoznak a kodifikációnál, az ügyvédségnél, a bíróságoknál; az igazságszolgáltatás intézményei javulóban vannak. A Kurián felállították az ügyvédi tanácsot és az ügyvédi vizsgánál a kor teljes egyenjogúsághoz jutott. Az autonómia tovább is fejlesztetett az ügyvédi gyűlés és nyugdíjintézet létesítésével. A korlátlan verseny a pálya egészségtelen túlszűfoltása és a kötelező ügyvédi képviselőnek minimális köre; alapja az ügyvédek anyagi sérelmének. Az ügyvédi rendtartás reformja teljesen elő van készítve, az igazságügyminiszteren áll most már, hogy az ügyvédek kódexe mielőbb törvényvé válik. Felette sürgős a perrendtartás megalkotása. Elismeréssel szól a jelentés a bírói és ügyészi szervezet módosításáról, a büntető novelláról, a végrehajtási novelláról, a kereskedelmi üzemek átruházásáról. A kamara kéri a polgári törvénykönyv mielőbbi megalkotását az ügyvédi kar közreműködése mellett. A polgári perrendtartás megalkotása, a büntető törvénykönyv, a büntető perrendtartás jogorvoslati rendszere és a végrehajtási törvénynek végleges reformja, a kereskedelmi törvény módosítása, az áru részletű szabályozása, a csődjognak reformja, a telekkönyvi jog átalakítása elodázhatatlanul szükségesek. Sokáig késik a katonai büntető perrendtartás is. Günther Antal minisztertől várja a kamara a sajtó-reformot is. Szomorú jelenség az is, hogy házassági jogunk terén idegen jogkörök igyekeznek érvényesülni, közjogi szuverenitásunk kárára és ártalmára. A közszabadsági jogok még mindig nem részesülnek kellő és feltétlenül védelemben. Egyesületi és gyülekezeti jogunk a lehető legelhanyagoltabb. A kamara, habár sok a mulasz-

tás és a pótolni való, bizik Günther Antal igazságügyminiszterben, aki tanujelét adta, hogy az ügyvédi érdekek iránt teljes és komoly érdeke van. Figyelemre méltó a jelentésnek az ügyvédi rendtartás reformjáról szóló része. A kamara a mai rendezés alapján igen üdvös újításokat javasol. (Joggyakorlat a tudorságtól számítva, ügyvédhelyettesi intézmény, felsőbb bíróságoknál csak idősebb ügyvédek plaidirozhatnak stb.) A kamara erélyesen állást foglal a büntetői feljelentéseknek a hírlapok útján való közzététel ellen. A kamara övkönyve, amely egy 167 oldalra terjedő vaskos kötet s melyet dr. Szivák Imre elnök és dr. Pap József titkár irtak alá, részletesen foglalkozik összes igazságügyi állapotainkkal, u. m. bírói szervezet, gyermekvédelem, tőzsdebírók, községi jegyzők magánmunkálata stb. Beható bírálat tárgyává teszi a kormány kodifikációsális munkálatait: bányai, adóreform, munkabiztosítási szervezet stb. Igen érdekesek és tanulságosak a közölt statisztikai kimutatások is.

§ A „magyságos ur”. Ismert módja a csalásnak, hogy a jámbor, együgyű vidéki embereket háromszoros értékű hamis pénz ígéréssel csalják lépre s megfosztják több száz korona értékű valódi pénztől. A csalásnak ezt a módját kultiválta Kriszker Lajos rovttmultu trukszemvágó is, aki a múlt év nyarán szövetkezve Pénzes Ferencz horbelyseggel, továbbá Nedelkov Demeter és Ivanov Péter zöldségárusokkal, a bolgár kert munkásokat szemelték ki áldozatokul. A múlt év november havában rábeszélést Czarna János bolgár kertész, hogy adjon át nekik hatszáz korona valódi pénzt, ennek fejében ők majd kétezer korona értékű kitűnően sikerült hamis pénzt fognak neki átadni. Mutatóba mindjárt elébe tettek egynehány darabot a hamisított bankokból. Az együgyű Czarna János átadta a hatszáz koronát, amelyen a négy család testvériesen meg is osztzkodott. Mivel hosszú ideig többszöri sürgetésre sem kapta meg az ígért háromszoros értékű hamis bankot, Czarna megtette ellenük a büntető feljelentést, mire a rendőrség a közkereseti társaságnak mind a négy tagját letartóztatta. A vizsgálat során beigazolást nyert, hogy Kriszker Lajos volt ennek a család bandának a feje. Ő szerepelt ezen csalásoknál mint „Magyságos ur”, akire társai a kiszemelt áldozat előtt hivatkoznak szoktak. Kriszker régi ismerőse a rendőrségnek. A budapesti büntető törvényszék a sokoldalu férfiut csak nemrégiben ítélte el ugyan- csak csalás büntetvéért három évi börtönrre azért, mert detektívnek adta ki magát s házkutatásokat tartott s e közben kisebb-nagyobb összegeket csalt ki egyes felektől. A mai főtárgyaláson, mely Szepessy bíró elnökléte alatt folyt le, mind a négy vádlott beismerésben volt. Elmondották, hogy a 600 koronából, amelyet Kriszker vett át a panaszostól, fejenként 150 koronát kaptak. Nedelkov Demeter pipanaszolta azt is, hogy ezt a százötven koronát tőle azon melegében ellopták Magyar-utca 52. sz. alatti lakásáról Parvanov Dani és Parvanov Péter leskoviczi illetőségű zöldségárusok, akiket fel is jelentett e miatt. A két tolvaj azonban idejekorán megszökött s most a törvényszék körözi őket. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádjá és dr. Dobos László védelme után Kriszker Lajost 2 évi börtönrre, Pénzes Ferenczet és Nedelkov Demetert 8-8 hónapi börtönrre, Ivanov Pétert pedig 6 havi börtönrre ítélte mint tettestársakat csalás büntetvéért. Az ítélet ellen az ügyész és a vádlottak felebbezésel éltek.

§ Csalárd bukás. Kaufmann és Groszner Rákóczi-úti ruhakereskedő-cég a múlt év végén rövid fennállása után csődbe jutott. A tömeggondnok alig talált leltározni valót, mert a cég 80,000 korona értékű árut 27,000 koronára elzálogosított, a zálogjegyeket pedig Groszner Bernát apósának adta át kézzizálogul az általa támogatott követelés biztosítására. A hitelezők feljelentésére Groszner Bernátot néhány héttel ezelőtt letartóztatták. A vizsgálat folyamán dr. Kisfalvy A. Rezső védő bizonyítékokat produkált arra nézve, hogy Groszner csak eszköze volt a bűnös manipulációkban cég-társának, Kaufmann Adolfnak, aki az árukat elzálogosította és a zálogjegyekre kapott pénzt saját céljaira fordította. Ez alapon kérte Groszner szá-

badlábra helyezését, amit dr. Kovács vizsgálóbíró el is rendelt. Egyben pedig a megváltozott tényállás alapján Kaufmann Adolfot tartóztatta le.

§ A zágrábi felségárusulási pür. A nagyszerb propaganda miatt indított perben beterjesztett ügyvézi vádindítványt a horvát képviselők lefordították magyar nyelvre és ez a magyar szöveg holnap fog füzetben Budapesten megjelenni. A felségárusulási per letárgyalása rendkívül nagy arányokat fog ölteni. Az 53 vádlotton kívül több mint 300 tanut kell kihallgatni. Miután a törvényszék nem rendelkezik oly nagy terem felett, mely a bíróság tagjait, a vádlottakat, a 33 védőügyvédet, a zágrábi és bejelentett idegen hírlapírókat és még a közönséget is befogadhatná, a törvényszéki elnök úgy intézkedett, hogy a tárgyalást a közönség kizárásával fogja megtartani. A hírlapírók részére mintegy negyven ülőhely van fentartva.

§ Letartóztatott kereskedő. Braun Mayer nagy-kaposi kereskedő pár héttel ezelőtt 50,000 korona passzívával hitelezőinek legnagyobb meglepetésére váratlanul csődbe jutott. A bukást a Budapesti Védőgyűlés gyanusnak találván, csalárd bukás büntette miatt büntető feljelentést tett Braun Mayer ellen a beregszászi királyi törvényszéknél. A megindított vizsgálat első aktusa az volt, hogy dr. Illés vizsgálóbíró tegnap Braun Mayer letartóztatta és ellene a vizsgálati fogságot elrendelte.

§ Drága tandíj. Egy szegény sorsba jutott uriaszonnának, öz. Dezsényi Károlynak három évvel ezelőtt nagy gondot okozott, honnét teremtse elő gyermekeinek tandíját. Egyik ismerőse ajánlatára Donner Ede Rombach-utcai óráshoz fordult kölcsönért. Donner és felesége 100 korona kölcsönt adtak Dezsényinének havi 20 korona törlesztésre és 5 százalékos kamattal, azonban nyomban 26 koronát vontak le kamat fejében. Pár hónap múlva Dezsényiné újabb 100 koronás kölcsönt vett fel és bár Donnerék újabb 26 koronát vontak le kamat fejében, mégis 340 koronás hótót irattak vele alá. A szegény özvegyasszony pontosan fizette a havi részleteket és a kamatot. És mikor már 160 koronát letörlesztett volt, Donnerék az egész váltóösszeget perelték. Öz. Dezsényiné ekkor uszora vétésége miatt bűnvádi feljelentést tett Donner Ede és felesége ellen, a bíróság azonban bizonyíték hiányában felmentette őket a vád alól. A kir. tábla Agoraszó Péter bíró előadásában ma tárgyalta a kir. ügyészség felebbezését; a vádlottakat dr. Rendes Miklós ügyvéd védte. A tábla a vád és védelem meghallgatása után helybenhagyta az elsőbíróság felmentő ítéletét.

§ Szerelmi dráma. Schmied Béla kocsigyártósegéd éveken át közös háztartásban élt Gudmann Lajosné, született Bálint Lidiával. Három évvel ezelőtt Schmied Béla kivándorolt Amerikába, mely idő alatt Gudmanné Schlak Leó szállodai kapussal ismerkedett meg és ezzel kezdett szerelmi viszonyt. A múlt év végén Schmied Béla visszatért Amerikából s kérte az asszonyt, hogy lépjen vele közös háztartásra és költözzenek el a vidékre. Gudmanné azonban nem akart a fővárosból eltávozni, mert 14 éves fiát itt taníttatta. A múlt év december 9-én Schmied Béla újból felkereste az asszonyt. Az asszony azonban ismét elutasította, mire Schmied revolvert rántott és kétszer rálőtt Gudmannéra, akit mellén és karján súlyosan megsebesített. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa Zsitvay Leó elnökléte alatt Schmied Bélát ma vonta felelősségre szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt. A tárgyaláson a vádlott azal védekezett, hogy neki nem volt szándékában az asszonyt agyonlőni, ő a revolvert öngyilkossági szándékból vette és mikor az asszonyt 3-t elütötte, izgatottságában véletlenül sült el a kezében a revolver és sebesítette meg az asszonyt. Védekezését az esküdtbíró elfogadta s a vád alól Schmiedet fölmentette.

§ Egy takarékpénztár csődje. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt a Budai és Törökbalinti takarékpénztár r. t. (Törökbalint) ellen. Csődbiztosá a törvényszék Somoskeőy Dezső törvényszéki bíró, tömeggondnokká dr. Bielek Károly ügyvédet és tömeggondnok-helyettesé dr. Nagy András ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje 1909. márczius 24. napja, felszámolási tárgyalás pedig 1909. április 26-án lesz.

KÖZGAZDASÁG.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tevékenysége 1908-ban.

Budapest, február 19.

Nemzetgazdasági életünk talán a legkonzervatívabb egész Európában. Ezredéves ösfoglalkozásunk, a földművelés és az állattenyésztés erős bástyákkal védett falain alig-alig tud áthatolni a modern közgazdasági élet valamely egyetemesebb alapokon nyugvó felfogása. A magyaroknak veleszületett konzervativizmusa az ipar és kereskedelem természetzerű és szükségszerű fejlődésében az ösfoglalkozások veszélyét látja s azt nemcsak hogy féltékenyen nézi, hanem egyenesen bémítani is igyekszik. Akik figyelemmel kísérik az agrártörökéseket, azok tudják, hogy ma az ösfoglalkozást tűzők között egyenesen óvat az ipar és kereskedelemellenes magatartás. Lépten-nyomon akadunk titkos és nyílt törökvekre, amelyeknek bevallott célja az előttiük éppen nem rokonszenves „merkantil” törökvelek meggrátlása. Addig, míg ezek a látszólag ellentétes irányzatok csak a maguk szűkebb körében érvényesültek, nagyobb veszélyt nem jelentettek; mióta azonban egyenesen — ha csak egy törökveknél is — politikai program gyanánt jelentkeznek, igen komoly aggodalomra adnak okot. Nemzetgazdasági életünk még éppenséggel nem olyan erős, hogy bármely tényezőt, mely annak erősítésére szolgál, nélkülözhetessé, vagy elfojthassunk, A XIX. és XX. század leszűrhető tanulságai mind arra intenek bennünket, hogy csak az a nép boldogulhat, amely a saját nyersterményeit maga tudja földolgozni és saját szükségleteit azzal ellátni. Egyoldalú termeléssel boldogulni nem lehet. Csak az a közgazdasági irány gyarapítja a nemzeti vagyon, amely az östermelő s az ipari és kereskedelmi élet békés együttműködésével tudja nem egymás rovására, hanem egymás hasznára a közös cél érdekében dolgoztatni.

Erre a nagy munkára pedig a kormány közgazdasági politikája mellett első sorban a különböző közgazdasági érdekképviseletek hivatottak. Ezért érdemel különös figyelmet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a napokban közzétett jelentése 1908. évi működéséről, mert a kamara, miniat a rokontestületek között kétségtelenül a legsúlyosabb és legnagyobb tekintélyű, van hivatva arra, hogy bölcs mérsékletével megakadályozza a közgazdasági béke káros megbontását. És ennek a feladatának a budapesti kamara főnyesen meg is felelt. Igaz, hogy e tekintetben az 1908. esztendő is számos alkalmat nyújtott neki. Négy minisztériumnak régóta összehalmozódott kodifikátori munkásságával szemben kellett a törvényesen gondozására bizott érdekek védelmében helyt állania. Egyik törvényjavaslat a másikat követte, úgy, hogy gyakran munkatorlódás állott be. A pénzügyminisztérium két törvényjavaslattal, a szeszadó-reformmal, a beruházási törvényjavaslattal foglalkoztatta a kamarát; a kereskedelemügyi minisztérium részéről az ipartörvény revíziójával, a vasárnapi munkaszünet reformjával, a betegség és balesetre szóló biztosítási törvény végrehajtásával, a vasuti üzletszabályzattal, a konzuli hírszolgálat reformjával, a borkivitel szubvenzionálásának kérdésével, a foszfortilalom ügyével; a földművelésügyi minisztérium részéről a börtörvény revíziójával, a paprika- és juhturókereskedelem rendezésével, a közös hadsereg terményszükségletének ügyével, a fogyasztási szövetkezetek szubvenzionálásával; az igazságügyi minisztérium részéről pedig a végrehajtási törvényjavaslattal, az uszora-törvényjavaslattal, a polgári perrendtartás reformjával s a homestead törvényjavaslattal jutott nagyobb munkához a kamara. Ehhez aztán hozzájárult a török bojkottból, a szerb és román kereskedelmi viszonylatok rendezetlenségéből, egyes vasuti tari-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatá valódi áldás gyomorbaajosok-
nak és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 allér,
nagy üveg 60 allér.

fák változtatásából, a petroléumipar terén felmerült versenyháborúból, a benzinnel dolgozó iparágak szabályozásából, a sóborszeszrendeletből, a kispesti munkaházak téglaszükségletének iparellenes fedezéséből stb. kifolyólag felmerült munkáknak egész sora. Nem is tartatott még soha annyi amkét, szakértekezlet s bizottsági ülés a kamarában s a kamara képviselével másutt, mint éppen az 1908. évben. Mind e nagy feladatot a gondozására bizott érdekek hathatós védelmével sikeresen oldotta meg a kamara és — ami különösen nagy figyelmet érdemel — úgy, hogy a saját eszméinek és érdekeinek hathatós támogatása közben az ellentábor jogos érdekeibe soha bele nem ütközött, sőt azokat mindenkor figyelembe vette. Ez a magas nemzetgazdasági nézőpont adja meg a budapesti kamara nagy és elismert súlyát.

E nagyobb munkák mellett természetesen a kamarát a kerülete ipari és kereskedelmi élete bőven foglalkoztatta folyó ügyekkel is, úgy, hogy a kamara irodájának tevékenysége az 1908. évben 32.761 iktatószámra terjedt s amelynek sokoldalúságáról, nemkülönben a kamara irodájának serény munkásságáról az alábbi számadatok nyújtanak némi tájékoztatást. Nagyszámu véleményt adott a kamara miniszteri, törvényhatósági vagy bírósági főlhívások következtében; ilyen vélemények adatok: végeladás iránti kérvényekről 23, bíróságok és hatóságok megkeresésére különböző kereskedelmi szokásokról 212, állami kedvezmények és segélyek iránti kérvényekről 620, az ország czimerének használhatósága iránti kérvényekről 18, pénzügyi hatóságok által beküldött üzleti könyvek bélyegkötelezettségéről 3, szesz-nagykereskedés engedélyezése iránti kérvényekről 4, benzinnel adómentesen való használhatósága ügyében 105, iparsó engedélyezése iránti kérvények tárgyában 304, különböző iparjogi kérdésekről 74 esetben. Bizonyítványt kiállított a kamara 1323-at, cégbejegyzési kötelezettség ellenőrzésére elintéztett 21,088 esetet. A lajstromozó hivatala lajstromozott védjegyet 1511-et, mintát 1462-öt, véleményt mondott e közben 848 esetben. A kamara nyilvános közigazdasági könyvtára az elmúlt évben mintegy 10 hónapig állt a nagyközönség rendelkezésére. Az elmúlt évben a könyvtárban 4610 könyv vételeztetett ki, amibe nincsenek beleszámítva az átnézett folyóiratok, hetilapok, szótárak és lexikonok. Könyvtári gyarapodás: 985 mű, illetőleg 1065 kötet.

A budapesti kamara mult évi tevékenységének e rövid ismertetése mindennél ékebben dicséri az elnökség nagy hivatottságát és a tisztikar elismerésre méltó teljesítő képességét.

A Schlesinger és Polákovits terménykereskedő-cég megszűnik. Az ország egyik legnagyobb terménykereskedő cége, a Schlesinger és Polákovits-cég, — amint értesülünk — megszűnik. A cégnek az egész országban kiterjedt hálózata van s minden fontosabb városban volt képviselete; de külföldön is jól ismerték. A cég két tulajdonosa, Polákovits Mátyás és Sándor Pál, ezental gazdálkodni fognak, míg magát az üzletet valószínűleg a cég főbb hivatalnokai veszik át.

Borkereskedők a bortörvény ellen. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére ma délelőtt az ország minden részéből nagygyűlésre gyűltek egybe a magyar borkereskedők, hogy állást foglaljanak az új bortörvény végrehajtási utasításával szemben, amely egynesen lehetetlenné teszi a borkereskedelem létezését. Az ülést a Budapesti Kereskedelmi Kamara nagytermében tartották meg. Az ülést Ullein József borkereskedő, a Soproni Ipar- és Kereskedelmi Kamara elnöke vezette, aki rövid beszédben ismertette az új bortörvényt a kereskedőket ért sérelmet, amelyet még hatványozott a végrehajtási rendelet. Zima Tibor, az aradi kamara másodtitkára ezután fölolvasta azt a két memorandumtervezetet, amelyet a nagygyűlés a földmivelésügyi és kereskedelemügyi minisztereknek kíván átnyújtani. A memorandum föl sorolja a kereskedőket és termelőket ért sérelmeket és abban csucsosodik ki, hogy a végrehajtási rendelet értelmében vezetendő nyilvántartást mint teljesen lehetetlen és az egész kereskedelmet megbénító intézkedést a miniszterek hatályon kívül helyezték. A nagygyűlés elfogadta a memorandumot és azt nyomban átnyújtotta a földmivelésügyi miniszternek. Darányi Ignác kijelentette, hogy a magaszéről szivesen hajlandó megfontolás tárgyává

tenni a memorandumban foglaltakat. A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a miniszter biztató válaszát. Azután a küldöttség Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert kereste fel.

A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. mérlege. Ma tette közzé a mult évről szóló mérlegét a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T., mely ez évben negyvenéves jubileumát is megünnepli. A társaság, mint már előre jeleztük, 1908-ban 3,343.319.99 korona tiszta nyereséget mutat ki (1907-ben 3,244.494 K). A bruttó nyereség azonban jóval nagyobb, mert a különféle tartalékokat majdnem másfél millióval javadalmazták s a jutalékszámra is tetemes. Így elérte a társaság, hogy 20,897.706 koronára rugnak már a tartalékjai. Az igazgatóság a február 27-re összehívott közgyűlésnek, miként a mult évben, az idén is 32 koronás osztalékot hoz javaslatba, ami a részvények 16 százalékos jövedelmezőségének felel meg. A társaság főzáróadása 1908. decemberben 31-én a következők voltak:

Vagyoni Beszerzések, építkezések és beruházások számlája: Bányák értéke Salgótarjában, Kistermőn, Petrozsényban, és Vulkánban 10.402,698 K 15 fill. Pénztár és értékpapírok: pénztárkészlet Budapesten 110,841 K 36 fill., pénztárkészlet Salgótarjában és Petrozsényban 184,733 K 25 fill. Betétek pénztárkészletnél 4.594,824 K 79 fill. Cselekvő váltók 8524 K 79 fill. Értékpapírok (magyar koronajáradék, záloglevelek, részvények) 4.664,380 K 30 fill. 64 drb Felsőzsilvölgyi kőszénbánya társulati részjegy 1.295,406 K 25 fill. Összesen 5.950,786 K 55 fill. Letétek értékpapírokban 436,154 K 08 fillér, összesen 11.294,864 K 82 fill. A hivatalnokok nyugdíjalapjának értékpapírai és ingatlan 1.976,908 K 90 fill. Ingatlanok leltára és anyagok értéke 1908. december 31-én: a) Földbirtokok Salgótarjában, Baglyasalján, Zagyván, Inaszón, Etesen, Petrozsényban, Vulkánban stb. 1.192,378 K 66 fill.; b) Berendezések és leltár 13.479,055 K 60 fill.; c) Letarolásra megvett erdők: 1.388,925 K 93 fill.; d) Üzemi anyagok 2.344,842 K 46 fill.; e) Élelmiszerek 398,542 K 89 fill.; f) Szénkészlet 106,977 K 35 fill., összesen 18.910,722 K 89 fill. Adósságok: Különböző adósság (szénszámlák) 4.575,102 K 69 fill. Foglalk és függőszámlák 210,617 K 86 fill., összesen 4.785,720 K 55 fill. Főösszeg: 47.370,915 K 31 fillér.

Teher. Részvénytöke: 90,000 drb részvény a 200 K., összesen 18.000,000 kor. Tartalékok: Leirási tartalékszám: 8.311.114.94 K. Tartalék alap számla: 11.703.387.75 K. Tartalék értékpapírok árkülönbségeért 285.425.60 K. Tartalék kétes követelésekért 178.000 K. Külön tartalék tervezett új befektetésekre stb. 419.780.52 korona, összesen: 20.897.708.87 K. Hitelezők. Különböző hitelezők: 1.376.238.87 K. 64 drb. Felső-Zsilvölgyi kőszénbánya társulati részjegy hátralevő kamatmentes vételára 493,000 K. Letétek értékpapírokban 436,154 K 08 fill. Hátralevő munkabérek 1908. december hóról Salgó-Tarjában és Petrozsényban 408.926.45 K. Hátralevő osztalékok és részvénytöke visszafizetés 3212 K. Az igazgatóság és a hivatalnokok jutaléka: 364.314.05 K. Összesen: 3.081.845.45 K. A Hivatalnokok nyugdíjalapja 2.048.041 K. Nyereség és veszteség számla: Tiszta jövedelem 1908-ra az 1907-iki maradvánnyal együtt 3.343.319.99 K. Főösszeg: 47.370.915.31 K.

Nyereség- és veszteség-számla 1908-ra. Tartozik: Adósság: 1908. évi adó Salgótarján után 212.320.50 K. 1908. évi adó Petrozsény után 206.161.95 K. Összesen 418.482.45 K. Leirási tartalékszám: leírás a gépek, eszközök és egyéb üzletfelszerelések elhasználása folytán beállott értékkülönbségekért 1.000.000 K. Tartalék alap számla: a tartalék alap növeléséért 1908-ra 300.000 K. Jutalékszám: jutalékért az igazgatóság és a hivatalnokok részére 1908-ra: 364.314.05 K. Tiszta jövedelem az 1907-iki maradvánnyal együtt: 3.343.319.99 K. Főösszeg: 5.426.116.49 K.

Követel: Maradvány 1907-ről: 364.493.52 K. Kamatszám: értékpapírok és takarékpénztári betétek kamata 390.279.29 K. Szénszámla: bányák bruttó jövedelme 4.671.343.68 K. Főösszeg 5.426.116.49 K.

A Hinterseer-féle keztügyár felszámolása. 1907. évben alakult meg 360.000 korona alaptökével a Hinterseer keztü- és börtügyár részvénytársaság. A társaság — úgy látszik — nem tudott boldogulni, mert a legutóbb tartott közgyűlésen elhatározták a felszámolást. A részvényesek mintegy 180.000 koronát veszítenek.

Fizetéképtelenségek. Kokas Jenő eszmai fűszerárkereskedő fizetéképtelen. Tartozása 202 ezer korona. Hitelezőinek 35 százalékos egyezséget ajánl, amely összeget két részletben fiztő. — A bécsi hitelezői védegyelet jelentése szerint Molnár Jenő zentai cég megszüntette fizetését.

A hajózási kartel ellen. A Dunagőzhajózási Társaság bojkottálása által teremtett helyzetben változás nem állott be. A Dunagőzhajózási Társaság s az érdekkörébe tartozó összes hajózási vállalatok tegnap este értekezletet tartottak, amelyen részt vett Csatóry Frigyes udvari tanácsos, a DGT. magyarországi vezérigazgatója, Oppler Ignác s Dél-német Dunagőzhajózási Társaság igazgatója, Gerster Lajos a Ferencz-csatorna igazgatója, Weisz Jakab és Wolfinger Lajos. Az értekezlet határozatahoz képest a kartellált vállalatok a következő közleményt adták ki:

A Magyar Gabonakereskedők Szövetsége a napilapokban közzétett nyilatkozatában az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság bojkottálásának célja gyanánt a „nevezett társaság által alkalmasított elavult, méltánytalan és egyoldalulag erőszakolt forgalmi határozmányok módosítását” jelöli meg. Minthogy — a díjtételektől eltekintve — a gabonaszállítványok rakodási munkaideje, a munkás-sztrájk esetén való eljárás, az esedékes várhozadási illetékek felszámítása és más, közös megállapodások tárgyát képező határozmányok a Dunagőzhajózási Társaságot épp úgy kötik, mint a megállapodásban részes többi hajózási vállalatot, ezekből kifolyólag a Dunagőzhajózási Társaságot egyoldaluan nem illetheti olyan szemrehányás, amely egyszerűen a megállapodásból kifolyólag az abban részes egyéb hajózási vállalatot is nem érthetné. A hajózási vállalatok valamint hogy a fuvardíjtételek megállapításánál mindig tekintettel voltak a gabonauzlet igényeire, épp úgy nem zárkoztak el és nem fognak elzárkózni a jövőben sem az érdekeltek egyéb méltányos óhajai elől, ha azok megfelelő módon jutnak tudomásukra. Budapest, 1908. évi február hónap 19-én. A megállapodásban részes hajózási vállalatok.

A jegybank új fiókja. Az Osztrák-Magyar Bank úgy látszik, nem igen hisz az önálló magyar bank föllállításában. Ugy rendezkedik be és terjeszkedik, mint hogyha uralmát megdönthetetlennek tartaná. Legujabban Nyíregyházán nyit fiókot. A várostól már kapott is e czélra telket.

Csődök. A Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara közlése szerint Srattai I. és A. Todorescu galaczi szesz és gyarmatárú cég ellen a csődöt megnyitották. A bejelentések határideje e hó 16-ika, a felszámolás határideje e hó 26-ika. — Ugyancsak csőd nyitott G. Hochmann galaczi kézmű- és rövidárú cég ellen. A bejelentés határideje február 20., a felszámolás határideje márczius 2.

Elnökválasztás az O. M. G. E.-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyen Bujanovics Sándor alelnök bemutatta gróf Károlyi Mihálynak, hozzá még az elnökválasztás napjának estéjén Párisból intézett következő szövegű táviratát:

„Páris, február 14. Távirati értesítést kaptam, hogy daczára annak, hogy szives voltál levelemet közgyűlésen felolvasni, 160 szótöbbséggel O. M. G. E. elnöknek lettem megválasztva. Kérlek, légy szives nevémben hivatalosan kijelenteni, hogy bár igen nagyra veszem a belém fektetett bizalomnak ezen megnyilatkozását, magamat természetesen a neked címzett és a közgyűlésen is általad felolvasott levélhez tartva, a megválasztást el nem fogadom és az elnökségről ezennel lemondok. Szives közbenjárásodat köszönve maradok tisztelő híved Károlyi Mihály.”

Bujanovics Sándor alelnök javaslatára az egyesületi tanács elhatározta, hogy gróf Károlyi Mihály lemondását a márczius hó 9-én délelőtt 10 órakor tartandó igazgatóválasztmányi ülés elé terjeszti és akkor fog az új elnökválasztás időpontjának megállapítása tekintetében javaslatot tenni. Amennyiben gróf Károlyi Mihály a jelöltséget újból vállalni hajlandó, úgy egyhangú választásra van kilátás, amennyiben jelöléséhez gróf Zselénzski Róbert és pártja is csatlakoznék. Ez esetben az elnökválasztás még a tavasszal fog megtartatni, míg ellenkező esetben a tanács a választásnak öszre való halasztását fogja az igazgatóválasztmányának javasolni. Addig az alelnökök vezetik az egyesület ügyeit.

A magánvasutások fizetése. A magánvasuti alkalmazottak illetményeinek rendezéséről ma Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter jelentést terjesztett a képviselőház elé. A jelentés elmondja, hogy az államvasutak évi fizetéssel bíró alkalmazottai illetményeinek rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a Ház határozatot fogadott el, hogy a törvényjavaslat életbeléptetésétől számított egy év alatt tegyen a ke-

reskedelemügyi miniszter jelentést, hogy mindazon vasúti vállalatok, melyekre a törvényjavaslat hatásköre kiterjed, minő intézkedéseket léptettek életbe alkalmazottaik illetményeinek javítása érdekében. A kereskedelemügyi miniszter először is utasította az összes közforgalmu géperejű vasutakat, hogy hat hónapon belül a vasúti szolgálati rendtartás 25. szakaszában érintett külön illetményszabályokat is felülvizsgálják részletes szabályzatot dolgozzanak ki és jóváhagyás végett terjeszték fel. Ez az egyes vasutaknál kisebb-nagyobb akadályokba ütközött. Ez akadályok mellett is sikerült az önállóan kezelt vasutak és a két legnagyobb helyi érdekű vasút illetményszabályzatának tárgyalását az ideig befűjezni. Ezek a vasutak a kassa—oderbergi, a déli vaspályatársaság magyar vonalai, a győr—sopron—ebenfurti, a mohács—pécsi, az aradi és csanádi egyesült vasutak és a szamosvölgyi vasút. Ezután a jelentés ezen vasutak új illetményszabályzatait részletezi és ismerteti. A többi vasutakra vonatkozólag a jelentés megjegyzi, hogy a nehézségeket tekintetbe kellett venni a kisebb vasutak túlyomó részének kedvezőtlen anyagi helyzete miatt, de mindazonáltal ezeknek is nagyobb része elkészítette már a szabályzatot és a hátralékos vasutakat illetőleg intézkedett a kereskedelemügyi miniszter, hogy ezek is nagyobb késedelem nélkül befejezzék és eléje terjeszték szabályzataikat.

Alaptőkefelemelés. A huszonöt év óta fennálló Makói Takarékpénztár legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy 300.000 koronányi alaptőkéjét 600.000 koronára emeli fel. Az alaptőke emelését a takarékpénztár nagy forgalma indokolja. Egyben a vezérigazgatói állásra egyhanglag Lukács Mórt, az intézet eddigi főkönyvelőjét választották meg.

Felolvasás a bankügyről. Székely Ferencz, a Belvárosi Takarékpénztár elnökiigazgatója e hónap 24-én, szerdán este 8 órakor a Fővárosi Kereskedők Egyesülete (IV., Koronaherczeg-utca 5. sz.) földszinti dísztermében a bankügyről előadást tart. Az előadás iránt ugy pénzügyi, mint politikai körökben igen nagy az érdeklődés. A felolvasáson vendégeket is szívesen lát az egyesület.

A Hitelbank közgyűlése. A Magyar Általános Hitelbank márczius 19-én, pénteken délelőtt tíz órakor tartja 40-ik rendes közgyűlését a következő napirenddel:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1908. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1908-ik üzletről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatfordítása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. Választás az igazgatóságba.
6. A felügyelő-bizottság választása és tiszteltetésének megállapítása.

Villamos vasut Nagytétényig. Már megirtuk, hogy a budafoki villamos vasutat kiépítik Nagytétényig. Ez ügyben a kereskedelmi miniszter jelentést terjesztett a képviselőház elé. A jelentés kiemeli, hogy a budapest—budafoki vonalon évről-évre mindinkább emelkedik a személyforgalom, amelynek rendszeres és gyorsabb lebonyolítása érdekében feltétlenül szükséges a második vágány kiépítése, minthogy egy-egy kocsinak a kitérők mellett néha negyedóránig is kell vesztegelnie és így a közlekedés a menetidő tekintetében bizonytalanná válik, ami számos jogos panaszra adott okot. A második vágány kiépítésével ezek a panaszok megszűnnek és a vonal élénk és sűrű személyforgalmának gyors lebonyolítása biztosítva lesz. A vonal meghosszabbítása által Budafok, Nagytétény, Kistétény, Erd és Diósd községeknél régi óhaja fog teljesülni és különösen a Nagytétény kies vidékét felkereső közönség érdekét szolgálja.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 19.

A készáru-piacon ma csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és nagynehezen határozták el magukat még tegnapi árakat is fizetni. Mivel másrészt az eladók sem nagyon erőltették a dolgot, csak jelenőketelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 11000 q buza kelt el, eleinte változatlan tegnapi, később már csak néhány fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 27.60 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 26.60 korona, 76 kilós fejejmegyei, úszkös búzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs 20 fillérrel olcsóbb, zab és árpa változatlan, tengeri csendes. Forgalomba került: 100 q rozs, 20.40 koronás áron, 400 q zab 17.90—18 koronás áron, és 500 q cinquantin 17.30 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a szilárdság azonban csak néhány perczig tartott, mert igen sürgős realizálási hajlam támadt, ami gyorsan és jelentékenyen lefelé nyomta az árfolyamokat. A tegnapi zárlat-hoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza, az októberi buza és az áprilisi rozs negyvenhat-negyvenhat fillérrel, az októberi rozs ötven fillérrel, az áprilisi zab harminczkét fillérrel, a májusi tengeri huszonhat fillérrel csökkent.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 80 k 27.45 K, 100 q 79.5 k 500 q 79 k 27.70 K, 200 q 79 k 27.40 K, 100 q 79 k, 100 q 79 k 200 q 79 k 27.60 K, 200 q 79 k 27.30 K, 100 q 78 k 27.50 K, 1000 q 77.5 k, 500 q 79.5 k 27.40 K.

Felsőmagyarországi: 820 q 80 k, 800 q 79.5 k 27.40 K, 320 q 79.5 k 27.30 K.

Pestvidéki: 200 q 78.5 k 27.40 K, 100 q 78.5 k 26.70 K úszkös 100 q 78 k, 100 q 77 k 27.20 K, 100 q 77 k 27.20 K, 200 q 77 k 27.10 K.

Fejejmegyei: 500 q 78 k 27 K, 220 q 76.8 k 26.80 K, 100 q 76 k 26.60 K úszkösgegyű.

Beeskereki: 3300 q 78.8 k 27.45 K tavaszi száll.

Somogyi: 100 q 76.5 k 26.50 K.

Török-Beesei: 500 q 79 k 27.80 K.

Zab: 100 q 17.80 K, 100 q 18 K kpf, 200 p. 16.55 K kpf par. dohos feketés.

Rozs: 100 q 20.40 K kpf par.

Cinquantin: 500 q 17.30 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	26.50—27.30
"	76	26.45—26.75	80	27.30—26.65
"	77	27.—26.75	81	26.75—26.60
"	78	26.05—27.15	82	—
Fejejmegyei új	75	—	79	27.75—27.70
"	76	26.25—26.45	80	26.50—27.50
"	77	26.45—26.75	81	—
"	78	26.75—26.95	82	—
Pestvidéki	74	—	78	26.45—25.10
"	75	—	79	27.—27.05
"	76	26.25—27.25	80	26.80—27.05
"	77	25.55—25.75	81	—
Bácskai új	74	—	78	26.50—27.—
"	75	—	79	26.75—27.15
"	76	26.35—25.95	80	27.25—27.15
"	77	27.15—27.35	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.40—22.—
" közepminőségű új	—	—	—	21.10—21.45
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.10—17.—
" II. rendű	—	—	—	16.30—16.90
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.65—17.90
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.65
Tengeri beföldi új	—	—	—	14.50—14.90
Repce: Káposztaropce	—	—	—	—

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra 13.36—13.40—13.15—
Buza októberre 11.51—11.52—11.30—

Rozs áprilisra 10.60—10.59—10.61—10.30—
Rozs októberre 9.70—9.71—9.51—
Zab áprilisra 8.86—8.78—
Tengeri májusra 7.53—7.52—7.44—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.10—13.11
1909. októbert buza	11.23—11.24
1909. áprilisi rozs	10.34—10.35
1909. októberi rozs	9.44—9.45
1909. áprilisi zab	8.74—8.75
1909. májusi tengeri	7.39—7.40

Budapesti gabonaforgalom.

1909. február 17-től 1909. február 18-ig.

Erkezett Elszállított

	m é t e r m á z s a	
Buza	7936	—
Rozs	707	—
Árpa	785	—
Zab	1125	—
Tengeri	612	302
Liszt	102	10195
Korpa	—	2820

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén gyenge hangulat és lanyha irányzat mellett indult meg a forgalom. Az előtőzsde meglehetősen üzletelen volt s ez az üzletelenség megmaradt a déli tőzsde elejéig. Ekkor a zárlat felé arra a hirre, hogy a nagyhatalmak elismerték a bolgár királyságot, javulás indult meg s az értékek magasabb árfolyamokon zárultak. Ez a javulás elsősorban a hitelrészvényeknél mutatkozott, melyek közül az Osztrák hitel 638.50 koronáig, a Magyar hitel pedig 738.50 koronáig emelkedett a tegnapi lanyha zárlat után. A többi részvényre nézve alig volt hatással ez a kedvező fordulat, mert nagyobbára változatlan árfolyamokon zárultak. A helyi piacon mérsékelt volt a forgalom. Néhány kötés volt a Drasche-féle részvényekben és a konvertált jezálog sorsjegyekben, mely utóbbiakat a közzelgő huzásra való tekintettel a váltóüzletek keresnek. A járadékpiac változatlanul lanyha volt s csak a zárlat felé mutatkozott néhány filléres javulás a koronajáradék árfolyamában. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 627—626—628.50 koronán, Magyar hitel 736.50—736—738.50 koronán, Államvasut 669—671 koronán, Leszámitolóbank 481.50 koronán, Jelzálog 426—426.50—426 koronán, Rima 529—527—527.50 koronán, Városi villamos vasut 261 koronán, Déli vasut 101.50 koronán, Magyar koronajáradék 91.42—91.45—91.40 koronán, Közuti 572.25 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 627—626—626.25, Magyar hitel 736.56—736, Osztrák-magyar államvasut 669, Jelzálogbank 426—426.50—426, Rimamurányi 529—527—527.50, Magyar koronajáradék 91.42 és fél 91.45—91.40 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 626.50—626.75, Magyar hitel 736—738.50, Leszámitolóbank 481.50, Jelzálogbank 426, Rimamurányi 527.25, Városi villamosvasut 261, Közuti vaspálya 572.25, Déli vasut 101.50, Magyar koronajáradék 91.40 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, február hónap végére 12—14 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 628.50, Magyar hitel 738.50, Államvasut 670, Leszámitolóbank 482, Jelzálogbank 428, Rimamurányi 529, Városi vasut 262, Közuti 572.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, február 19. (Saját tudósítónktól.) Az árfolyamok olyan magasságban maradtak, mint tegnap délelben, de említésre érdemes üzlet mégsem tudott kifejlődni. A konzum nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra és a kínálat is felette csekély volt. Bónitól hatott az exportállamok nagy gabonakivitele, így Argentína a múlt héten az előző heti 161.000 tonna exporttal szemben 172.000 tonna búzát rakott hajóra.

Téli kabátot . . 35 frtért IV. körület, Belváros
Smoking-öltönyt 35 „ Magyar-u. 3.
Frakk-öltönyt . 45 „ I. emelet. Telefon 116—59.
Prima öltönyt . 30 „ Kossuth Lejón-u. mellett

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú őr szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelmeből, többszöri próbával. prima munka.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 14—14.40, bá-
nái 13.75—14. mosoni 13.25—13.50, tótfelvidéki
13.25—13.60, délviasuti 13.25—13.50, marchfeldi
12.85—13.20.

Rozs: tótfelvidéki 10.45—10.65, csepeli 10.40
—10.55, pestmegyei 10.65—10.75, délviasuti 10.45
—10.60, különféle magyar 10.40—10.60, osztrák
10.25—10.45.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi
8.20—9, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80,
csepeli 7.90—8.40, középduinai állomások 8.20—8.80
délviasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10,
tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.75—8. Cinquantin 8.85—9.40.
Magyar zab 9.25—9.65, válogatott 9.65—10.05,
cseh—morvaországi és alsó-ausztriai 9.35—9.45.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 19. A tőzsde nyugtalansága a
politikai viszonyok miatt az osztrák-magyar-török
entente létrejötté ellenére sem szűnt meg, de a ki-
nállat mindazonáltal nem öltött nagyobb mérvet
és az árfolyamok legnagyobb része csak kis mérték-
ben hanyatlott. Hitelrészvényekben és Államvasuti
részvényekben nagyobb helyi eladásokat eszközöl-
tek, Alpesi bányarészvények azonban ellentállottak.
A Dunagőzhajózási társulat részvényei tegnapi
legmélyebb árfolyamokhoz képest valamivel javul-
tak. A korlátártek árfolyama csak nagyon kis
mértékben változott. A déli tőzsde nyugodtan,
alig változott árfolyamokkal indult. Később helyi
visszavásárlásokra általános javulás állott be, da-
cára annak, hogy Berlinből lanya irányzatot
jelentettek.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 626, Laenderbank 432.75, Államvasut
669, Délviasut 102, Alpesi 627.50, Rimamurányi 528,
Fegyvergyár 616.25, Török sorsjegy 182, Orosz járadék
97.70 K.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 627.—, Magyar hitel 735.50, Anglo
291, Bankgyűléslet 519.25, Földhitel 1059, Laenderbank
433, Union 536.50, Államvasut 669, Délviasut 102.50,
Dunagőzhajózási 898, Alpesi 620.25, Rimamurányi
528, Orosz járadék 97.20, Török sorsjegy 182, Fegyver-
gyár 617.

Bécs, február 19. (Magyar értékek zárata.) 4 szá-
zalekos aranyjáradék 111.60, Tiszai és szeg. kőcs.
sorsjegy 143.50, Magyar hitelbank részvény 739.—,
Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rima-
murányi 527.—, Magyar cukoripar —, Adria hajó-
zási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék
91.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —,
Magyar nyer.-k. sorsjegy 192.60, Kassa-Oderbergi
Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 425.50
Magyar keres. bank 3450.—.

Bécs, február 19. (Osztrák értékek zárata.) 4/2 szá-
zalekos papírjáradék 94.10, 4 százalékos osztrák arany-
járadék 114.70, 1860-as sorsjegy 155.25, Osztrák hitel-
sorsjegy 470.—, Angol-osztrák bankrészvény 290.60.

Bécsi Bankvein 519.40, Osztrák-magyar bank 1746,
Déli vasut 102.10, Dunagőzhajózási társ. 907.—, Dohány
részv. 853.50, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv.
116.97, Osztr. Lloyd 415.—, 4/2 szaz. ezüst jár. 94.10—
98.10, Osztr. koronajáradék 94.—, 1864-es sorsj. 267.50,
Osztrák hitelintézet részvény 628.25, Union Bank
537.—, Osztrák Landerbank 433.50, Osztrák-magyar
államvasut 669.00, Elbevölgyi vasut 442.00, Alpesi
részvény 628.75, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár
239.87, Lipótkohó 405.50, Töröksorsjegy 181.7

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, február 19. A mai tőzsdén a forgalom
igen szűk határok között mozgott, miután a new-
yorki tőzsde állandóan tartó gyöngesége és a teg-
nap londoni tőzsde bágyadt magatartása, vala-
mint a mai bécsi tőzsde ingadozó magatartása fo-
kozták az uralkodó kedvetlen hangulatot. Nagyobb
realizációs eladásokra azonban leginkább csak a
bányatekkek piacán került a sor, ahol az irány-
zatot az Iron Monger kedvezőtlen jelentése is be-
folyásolta. Az esések itt vezető értékeknel több-
nyire 1 százalékot tettek ki. A többi piacon a
politikai helyzet kedvezőbb megítélésére és a pénz-
bőségére való tekintettel kivétel nélkül nagyobb el-
lentálló képesség mutatkozott, csak amerikaiak
szenvetked Newyorkkal egyetértésben nagyobb
szeszteségeket. Szilárdságukkal tüntek ki továbbá
a Norddeutscher Lloyd részvényei. A további fo-
lyamatban bágyadt forgalom mellett újabb, kisebb
esések voltak följegyezhetők. Csak zárlat felé, va-
lamint az utőtőzsdéi forgalomban érvényesült a
bécsi tőzsdéről érkező kedvezőbb hírekre könnyű
javulás, amely különösen az osztrák hitelrészvé-
nyek árfolyamában jutott kifejezésre. A készpénz-
piac ipari értékei tulnyomó részt gyöngébbek
voltak. Napipénz 1 1/2, ultimóra 2 1/2 százalék mel-
lett kínálva, magánleszámitolási kamatláb 2 1/4
százalék.

Zárlathoz jegyeztetik: 4/2 százalékos papírjá-
radék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40,
osztrák hitelrészvény 199.25, Déli vasut 17.60, orosz
bankjegyek 216.05, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.—,
Disconto Commandit 187.70, Dinamittruszt 160.—, Har-
peni 190.—, Unifikált török járadék 94.50, 4/2 száza-
lékos ezüst-járadék 94.25, 4 százalékos magyar arany-
járadék 94.40, Magyar koronajáradék 144.25, Osztrák-
magyar államvasut 144.25, Bécsi váltóár —, Olasz
járadék —, Alt. villamosági Edison 227.10, Gelsen-
kircheni —, Laurakohó 199.90, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) február 19. 4/2 százalékos papír-
járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40,
Osztrák hitelintézet részvény 198.50, Osztrák-magyar-
államvasut 144.00, Északnyugati vasut —, Bustieh-
radi vasut —, Londoni váltóár 204.97, Bécsi Bank-
vein 132.70, Villamos részvény —, 3 százalékos
magy. aranykölcsön —, 4/2 százalékos ezüstjáradék
98.30, Osztrák koronajáradék 94.35, Magyar korona-
járadék 92.20, Osztrák-magyar bank 126.00, Déli vasut
részvény 17.60, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár

854.16, Párisi váltóár 812.66, Union bankrészvény —,
Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) február 19. 4/2 százalékos ezüst,
járadék 98.20, 1860, sorsjegy —, Déli vasut 17.70,
4 százalékos aranyjáradék 98.75, Osztrák hitelrészvény
199.10, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz jára-
dék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.70,
Nyugodt.

London, február 19. Angol consol 85 1/2.

Paris, (Zárlat) február 19. 3 százalékos Francia já-
radék 95.00, Osztr. aranyjáradék 98.90, Magyar arany-
járadék 95.—, 3 százalékos Olasz járadék 103.35, Déli
vasut elsőbbségi kötv. 289.—, 5 százalékos marokkói
járadék 525.—, 4 százalékos spanyol járadék 971.02
4 százalékos unifikált török jár. 95.05, Török sorsjegy
176.—, Török dohányrészvény 378.—, Osztrák földhitel-
intézet 1148.—, Osztr. Landerbank 480.—, Magyar jel-
zálogbank —, Banque de Paris 1582, Banque Otto-
mane 711.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut
109.—, Hartmann gépgyár 516.—, Urlikányi köszén —
Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra
(rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Bel-
giumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó
Svájczra (rövid) 5/32, Csek Londonra 251.65, Magán-
kamatláb 1.75 Szilárd.

DIABOLO! Legjobb övszer fér-
fiaknak és nőknek!
Orvosilag ajánlva: Ártalmatlan! Vegyszermentes! Feltétlenül megbízható! Sterilizált! Egy üveg (tartalmaz 8 adagot) 3.50 korona. Két üveg (tartalmaz 12 adagot) 6.— korona.
Egyedüli főraktár:
POLLITZER SÉRVBULATORIUM
széles körű orvosi
felügyelet alatt
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8. felem.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

Február 19. Sertésus és vágott borjú élénk keres-
let mellett jó árban érkecsithető, némikülöben a lezart
szopos barány. Vágott baromfi változatlanul árai mag-
sak s felküldését ajánlhatjuk. Rózsaburgonyában a hoz-
talok rendkívül gyérek, a kereslet nagy. Makói hagyma
igenteltemes áremelkedést mutat, az irányzat szilárd. Vaj
jól keresett s emelkedő irányzatú. Tojás változatlan,
mihelyt az idő melegebbre fordul, visszatartatva
lesz a hirtelen nagy áresés, Az exporttevékenység élénk.
Mai árak:

Husneműk: marhahús hátulja 110—130 K, eleje
84—100 K, vidéki borjú, bőrbőn hosszan mérve anyle-
vonás nélkül 96—112 K, helybeli borjúhús 132—140 K,
sertésus szalonnával 136—140 K, lehozott sertés 144—
148 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 120—
128 K, szalonna füstölt 133—144 K, olvasztani való
132—136 K, haj 140—144 K, sertészsír 144—148 K,
mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg-ja
1.40—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar
3.—3.20 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K.

Vad: vaddisznó —80.—90.— K kg-kiánt egészben.
Fenyvesmadár kötegye 1—1.20 K.
Baromfifélék: Fló: rántani való csirke 2.20—2.80
K, sütni való csirke 2.20—2.80 K, sütni való 3—3.40

Budapesti értéktőzsde.		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		Mai záró árfolyam		
	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Penz	Áru
Államadósság								
Magyar aranyjáradék	111.50	112.—	98.25	99.25	425	435	374	380
Koronajáradék	91.40	91.80	92	93	220	225	319	321
Magy. kir. állampénzt. jegy	100.30	100.7	98.25	99.25	1450	1460	910	950
Államkölcs. Vaskapu céljára	77	77.50	92	93	265	300	450	455
1870. évi nyerevénykölcsön	198	197	99.50	100.50	295	306	950	1000
H.-Szlavon reg. kőtv.	98	99	94	95	335	344		
Magyar földteherm. kötv.	98.25	94.25	90.50	91.50	855	875		
Horv.-Szlavon	98.50	94.50	89	90	612	617		
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs.	146.50	150.50	93	94				
Egyesített járad. papírban	98	98.55	108	109				
ezusztben	114.75	115.25	93	94				
Osztrák aranyjáradék	94	94	108	109				
Koronajáradék	94.20	94.70	98	99				
államj. 1860. évb.	157	160						
1864. 200 K. n. é.	268	272						
1864. 100 K. n. é.	268	272						
Epeit sz. f. kölc. adómen.	90.25	91.25						
Temes-bégy. szab kölc.	95	96						
Záloglevelek, elsőbbségek								
Egyes. budapesti f. v. takp.	97.75	98.75						
Hazai bank r.-t. Ramat. kötv.	92	93						
Kisbirt. orsz. földhitelint.	98.50	99.50						
60/2 é. 3/0	100.75	101.75						
M. agr. és járad. zalogk. kötv.	93.50	94.50						
" " " " " " " "	97.75	98.75						
" " " " " " " "	97.50	98.50						
M. áll. takp. r.-t.	92.25	93.25						
" " " " " " " "	90	100						
Magyar földhitelintézet	92.25	93.25						
" " " " " " " "	84.05	85.05						
" " " " " " " "	90.85	91.85						
Magy. helyi árd. vas. kötv. 50/2 évre	99	100						
Magyar jelzáloghitelbank	98	99						
" " " " " " " "	91.50	92.50						
M. jelzáloghitb. közs. kötv.	91.50	92.50						
" " " " " " " "	118	120						
" " " " " " " "	124	127						
" " " " " " " "	122	124						
" " " " " " " "	97	99						
Magyar orsz. központi takp.	98.50	99.50						
" " " " " " " "	93	94						
Magyar takp. közp. jelz.	99	100						
" " " " " " " "	98	99						
" " " " " " " "	99	100						
Osztrák-magyar bank	98.25	98.60						
Pesti hazai takp. közs. kötv.	98.25	98.65						
" " " " " " " "	92	93						
" " " " " " " "	91.75	92.75						
" " " " " " " "	102.80	104.80						
Záloglevelek, elsőbbségek								
Pesti magy. keresk. bank	98.25	99.25						
" " " " " " " "	92	93						
Pesti m. keresk. b. közs. köv.	92	93						
" " " " " " " "	99.50	100.50						
Adria tengerhajózási r.-t.	94	95						
Budapesti közúti vasp. társ.	90.50	91.50						
Budapest vill. vár. vasut r.-t.	89	90						
Budapest-pesti vasut.	93	94						
Kassa-oderbergi vasut 1889.	108	109						
" " " " " " " "	93	94						
" " " " " " " "	108	109						
M. folyam- és tengerb. r.-t.	98	99						
Bankok								
Angol-osztrák bank	268	294						
Budapesti bankgyűléslet r.-t.	40	43						
Első magyar iparbank	386	391						
Fiumei hitelbank	270.50	271.50						
Hazai bank részvénytársaság	350	355						
Hermes m. áll. váltóüzlet r.-t.	218	221						
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	410	415						
Magyar agrár- és járadék b. r.-t.	738.50	739.50						
Magyar áll. hitelbank	428	427						
Magyar jelzáloghitelbank	563	564						
Magyar kereskedelmi r.-t.	153	161						
Magy. kir. szab. osztályosorsj. r.-t.	481.50	482.50						
Magyar leszámítoló és pénzv. bank	1029	1029.50						
Magyar takarékp. közp. jelz. bank	138.50	139.50						
Osztrák hitelintézet	1745	1755						
Osztrák-magyar bank	33.0	33.0						
Pesti magyar kereskedelmi bank	535	540						
Unionbank	535	540						
Takarékpénztárak								
Belvárosi takarékpénztár	611	618						
Budapest-érsébetvárosi tkp.	198	208						
Budap.-st.-Lipótvárosi takarékp. r.-t.	144	145						
Budapest tkp. és orsz. zalogk. r.-t.	428	412						
Egyesült budapesti f. v. takarékp.	2095	2105						
Magyar általános takarékpénztár	508	606						
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	1580	1600						
Pesti hazai első tkp.-egyesület	15075	15100						
Biztosító társaságok								
Bécsi biztosító társaság	480	490						
Bécsi élet- és jár.-biztosító int.	740	760						
Első magyar áll. biztosító társaság	9875	10000						
"Foncier" pesti biztosító intézet	260	265						
Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.	280	290						
"Nemzeti" baleset biztosító r.-t.	210	215						
Pannónia viszontbiztosító intézet	2250	2300						
Gőzmalmok								
Borsód-miskolci gőzmalom	425	435						
Concordia-gőzmalom r.-t.	278	282						
Első budapesti gőzmalom r.-t.	1450	1460						
Erzsébet-gőzmalom-társaság	265	300						
Luiza-gőzmalom r.-társaság	295	306						
Pesti benczermalm-társaság	335	344						
Pesti molnárak és sütők gőzm. r.-t.	855	875						
Pesti Viktoria gőzmalom	612	617						
Iparvállalatok								
Beocsini cementgyári Unió r.-t.	629	630						
Budapest-szentlőrinci téglagyár	360	370						
Északmagyarországi köszémbánya	278	282						
F.-magyar. banya- és kohómu	575	585						
Intv. téglagyár	875	900						
Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	450	453						
Kőszémbánya és téglagyár r.-t.	146	150						
Magyar aszfalt részvénytársaság	615	625						
Magyar általános köszémbánya r.-t.	206	212						

K, kacsá sovány 3.40-4.20 K, kacsá hizott 6-7 K, lud, hizott 13-18 K, tyuk 3.60-4.40 K, pulyka 8-10 K, páronkint. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50-1.70 K, hizott ruca 1.60-1.70 K, hizott pulyka 1.40-1.70 K, levestyuk 1.40-1.50 K, kg.-kint. Pulard 1.80-2.- K, darabonkint.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.30-2.50 K, II. 2.10-2.20 K, főzővaj (kőpült) 1.60-1.80 K, tehenitúró -16-24.- K. Valódi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségek: burgonya (vagonáru) sárga 9.20-9.60 K, rózsá 9.80-70.- K, kifli 10-14 K, sárgarépa 18-20 K, pereszelyem 18-20 K, vöröshagyma makói 28-32 K, vöröshagyma közönséges, hazai 16-20 K, fokhagyma közönséges, hazai 16-20 K, fokhagyma 40-50 K, káposzta 16-20 K 100 kg.-kint.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.20-1.60 K kg.-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb. 60-60 K, másodrendű 30-40 K, harmadrendű apró áru 12-20 K. Körte elsőrendű 1.60-2.- K, másodrendű 60-80 K, dió I. 40-60 K, dió II. 30-40 K, 100 kg.-kint.

Vegyesáruk: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 80-90 K k.-kint. Tojás: bácskai 97-99 K eredeti ládaként (140 darab.)

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszéki állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Február 19-én. Előző napi eladási maradvány: 588 drb sertés, 80 drb süldő, 7 drb malacz. Pótfelhajtás 43 drb sertés, 16 drb süldő. Mai felhajtás 915 drb sertés, összesen 1546 drb sertés, 96 drb süldő, 7 drb malacz. Eladott 1075 drb sertés, 85 drb süldő, 7 drb malacz. Mai maradvány 471 drb sertés, 11 drb süldő. Következő árak jegyzették: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 108-112 fillér, II-odrendű 280-300 kilogramm 102-106 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlyban 132-140 fillérig, fiatal közep 220-300 kg.-ig életsúlyban 130-142 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm 134-142 fillérig, fiatal könnyű 140-300 kilogrammon felül 128-132 fillérig, könnyű 140-300 kilogramm életsúlyban 132 fillérig, belföldi süldő 92-116 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Február 19. Felhajtott 993 drb élő borjú, (közbe 18 rugott), 22 drb leölt borjú, 52 drb élő bárány, 185 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 90-98 fillérig, kivételesen 100-104 fillér, közepminőségű élő borjúkért 80-88 fillérig, leölt borjúkért 100-110 fillér, silány és rugott borjúkért 40-60 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Élő bárányokért 10-10.4 K, leölt bárányokért 10-16 K, páronkint. A nagy felhajtás folytán az irányzat lanyha volt, az árak 8-10 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

A várakozási idő hosszú volt, de Maitland betegsége és az érte való gond annyira elfoglalt az első hetekben, hogy nem maradt időm másra gondolni. Azt is nagyon jól látam, hogy Florencet is nagyon elfoglalta ugyanez a gond. Mikor végül annyira összeszedte magát, hogy az izgalom nem árthatott tulságosan, elbeszéltem neki az izgalmas találkozását, melyben Florencenek része volt atyja halottas szobájában.

Maitland először elsápadt az ijedtségtől, hogy Florence élete mily vesztélyben forgott. Aztán hosszabb ideig gondolatokba merült s végül így szólt:

Hogy ez a nagy gazember Ragobah volt, ez bizonyosnak látszik, de nem érvezik meg az előző eseményekkel! Ha ő gyilkolta meg Darrowot, legsürgősebb teendője volt, hogy biztonságba helyezze magát. Ehelyett ott mászkál a gyilkosság helyén, mint egy kísértet — ez olyan észszerűtlen, hogy nem tudom magamnak megmagyarázni. En is éreztem e tények logikátlanságát, de épp oly kevésbé tudtam magyarázatát találni, mint Maitland. Gyorsan elmondtam tehát még neki, hogy milyen lépéseket tettem ebben az ügyben; hogy Bombayba sürgönyöztem; és megvolt az az elégtételeim, hogy Maitland teljesen meg volt velem elégedve. Sőt ettől a percztől kezdve még türelmetle-

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Nórva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborcz, Ung) and water level measurements (méter) for various dates (febr. 18 febr. 19, febr. 18 febr. 19).

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 19. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezető-sével megbízott miniszterelnök a bányászat körébe tartozó kezelés ágazatoknál alkalmazott mizsaki tisztviselők létszámában Székely G. és Z. Knöpfler Gy. bányatanácsosi czimmel felruházott főmérnököket, valamint Wiesner A., Lischauer Lajos, Greisiger R., Fox Károly, Úrmessy Kálmán, Joós Lajos, Schubert Ede és Kovács Károly főmérnököket bányatanácsosokká, Arkosi Gusztáv és Magyar Mihály mérnököket főmérnökökké, Adámósy Ferenc segédmérnököt mérnökké, Spitzer Pál és Danó Dezső tisztjelölteket, Fazék Gyula és Glöck Zoltán főiskolai tanársegédeket, Grünhut Gyula tisztjelöltet, Krepelka Ferenc és Kalotsa Imre főiskolai tanársegédeket és Abzinger Gyula, Schick Zs. Leó, Gerincey Pál és Gröbel Emil tisztjelölteket segédmérnökökké, a bányarvosok létszámában dr. Faier Gusztáv, dr. Teleky Kálmán, dr. Jancsó Ödön és dr. Kádár Antal orvosokat kerületi főorvosokká, dr. Sós Antal és dr. Kovács Gábor bányarvosokat főorvosokká, a nagyági és társulati bányaművelő alkalmazott dr. Szmik Gyula főorvost ebben az állásban a VIII. fizetési osztályba; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Juhász Karóly leveles tanítónót a mezőtelki állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé; az igazságügyminiszter Jankovics Tibor egri járásbírói joggyakornokot a lugosi járásbíróshoz jegyzővé; a fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke Sichert Antalt a XI. fizetési osztályban levő gépészt a X. fizetési osztályba, Horn Izidor révaltisztii rangban levő gépfelügyelőt a XI. fizetési osztályba; a kassai itélőtábla elnöke dr. Vajó József ügyvédjelölt nagy-

nebbül várta a Bombayból érkező híreket, mint Florence, vagy én.

Végre megérkezett Siddonnak egy hosszú levele, amelyet izgalomtól reszkető hangon olvastam fel Maitlandnak, kinek ismét szabad volt kijárnia és épp nálunk vacsorázott. A levélben Siddon rövid bevezetés után, melyben biztosít segítségeről és jóindulatáról, ezt írja:

Örömmel értesíthetem olyan valamiről, ami a szomorú esetre vonatkozik. Legelső sorban is ismernem kellett a dráma színelvét, amely itt lejátszódott, és elmentem a Malabár-dombra, ahol Darrow ur annak idején szerelmesével találkozott. Mindjárt megtaláltam a banánfát, mellette a barlangot a titokzatos üreggel — mindezt pontosan Darrow ur utasítása szerint. A barlang és a fa most már egy kerthez és villához tartozik, melynek tulajdonosa Blaschek ur. Ez az ur igazi német vendégszeretettel fogadott, s mikor elmondtam neki, hogy szeretnék közelebbit megmutatni egy bizonyos Rama Ragobah nevű fakirról, egy másik fakirhoz, Parináma nevéhez utasított, mint aki bizony tud majd felvilágosítást adni.

Elgondolhatja, milyen kellemesen voltam meglepődve, hogy Parináma oly jól ismeri Ragobah-t. Egy csomó rupiát adtam neki s a következőket tudtam meg tőle:

Ragobah, kit a kérdezett harminczöt éve ismer, éveken át távol volt Bombayból s jelenleg sínes a városban. Kegyetlen és boszútálló természete végett mindenki gyűlöli, sőt Parináma maga is. Az utóbbi megerősítette, hogy Ragobah felesége több, mint husz évvel ezelőtt, titokzatos módon meghalt s ha esetleg nem is Ragobah keze által, de

kaposi lakost a kassai itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a szegedi itélőtábla elnöke Tóth Gyula szegedi járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Oláh János felsővisi járásbírói irnokot a máramaroszegei törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskorú Lachs Leontine mosonj lakos családi nevének Bogárná-kert átváztoztatását megengedte.

Pályázat. A nagyszombeni állami elemgyógyító-intézetnél másodorvosi állásra márczius 10-ig lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan derültre változott. Kevés csapadék tegnap még helyenkint a/keleti részeken fordult elő. A hőmérséklet ország-szerte súlydelt és a keleti, főleg pedig az északi részeken erős éjjeli fagy volt; amintum Rajecz-fürdőn —33 C. fok és a maximum Fiumében 7 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max. min.

minden bizonynyal az ő hibájából. Rokonai közül már csak férje és egy unokabátyja élnek. Ez az unokabátyja Moro Scindia, ámbar személyes ellensége Ramának, mindent tud feleségére és ő rá vonatkozólag, azonban esküt tett, hogy ez eseményekről hallgatni fog. Végre Parináma beleegyezett és ígértét adta, hogy este nyolc órakor Moro Scindia-val, eljön Blaschek ur villájába. Érdeklődtem még Ráma külső megjelenése iránt és elmondta, hogy Ragobahnak, nagy és erős testéhez arányitva igen kicsinyek a kezei és lábai; a bal lába meg van esonkítva, gyenge és a járása merev.

Már most úgy rémlik, hogy ha a nyert tényeken végig pillantok, sűrű háló húzódik Ragobah körül, amiből nem fog tudni kimenekülni. Tudtukkal csak neki lehetett oka a gyilkosságra. Az áldozata tudott a fennálló halálos ellenségeskedésről, és előre megjósolta végzetes kimenetelét. Továbbá: Rama eltávozott Indiából, hogy az emberek meggyőződése szerint, kik jól ismerték, boszút álljon egy ellenségén és az elutazása után való időben, röviddel a gyilkosság elkövetése előtt Bostonban lehetett. Annyira biztos vagyok abban, hogy Ragobah a gyilkos, hogy minden meggondolás nélkül letartóztatom, amint visszajön.

Továbbá még arról akarom értesíteni, mit beszéltem Moro Scindia-val. Ez a beszélgetés tolmács nélkül folyt le, mert vendégen művelt és vagyonos tagja a Waisya-kastnak. Folyékonyan beszél az angol nyelvet. Jobbnak láttam a tiszteltemeltő férfivel tanuk nélkül beszélni és ezért Parinámat és a tolmácsot kiküldtem a szobából.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szombat, 1909. február 20-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Antonius és Cleopatra.

Tragédia 5 felvonásban. Irták: Shakespeare. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:
 Marcus Antonius Somlay
 Octavius Caesar Gal
 Aemilius Lepidus Bartha
 Sextus Pompejus Dezső
 Ptolemaeus Páty
 Demetrius Mihályfi
 Enocharus Szacsvay
 Eros Mészáros
 Maecenas Horváth
 Menecrates Bonis
 Menas Bakó
 Alexas Rozsahegyi
 Seleucus Lévai
 Iós Hajdu
 Paraszt Gabányi
 Hírnök Fehes
 Kleopatra Márkus E.
 Charmian Molnár R.
 Iras Várady A.
 Octavia György I.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak. Rákosi Sándor magánzenészközlőjének vizsgálati előadása:

A hol unatkoznak.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendezés helyárak.

A meztelen nő.

Színmű 4 felvonásban. Irták: Henry Batallia. Ford.: Adorján Andor.

Személyek:
 Pierre Berniere Csontos
 Louise Cassagne Medgyaszay
 Chabran herceg Törzs
 Chabran hercegnő Forrai R.
 Rouchard László
 Curtin Váro
 Greville Réthey
 Rosini Z. Molnár
 Lafargue Dobi
 Arnheim Rátsai
 Roussel Körmeny
 Selier Papp
 Chaillard Vándori
 Souson Cassagne Loránt
 Carsinné Tarnóky G.
 Isadora Lorinz Fábán C.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irták: Hajna Ferenc. Zenejét Szép Ernő versére szereltte: Szirmai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg Gábor
 Von Flüggen Szirmai
 Von Saarburg Csizsér
 Von Dennenwitz Sárosi
 Von Stackelberg Margittay
 Heilbrück Simai
 Canisius Wolf Papir
 Herma, neje Erdői B.
 Thea, leánya Petrács S.
 Prosch Libor Németh
 Ede, a fia Ötvös G.
 Dürenstein Salrayn
 Erna, a felesége Nyarányi
 Hertha, leányuk T. Harmath
 Dr. Froelcker Raskó

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Ma 9 1/2 órákor! Kezdeté 1/2 9 órákor!

Az első stáció.

Bobózat. Irták: SATYR. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„BADE ZU HAUSE“

Jelenet a gőzfürdőben. Irták: Satyr. Rendező: Rott S.

Nappali pénztár délelőtt 9-11 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-6. emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/2 2 órákor. Telefon 14-22.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-87.

Ma és minden este 9 1/2 órákor!

A „Münchener Scharfrichter“ kabaré alapítójának és első tagjainak rövid vendégszolgálatára.

Marya Delvard — M. Henry Carl Hollitzer — Heinz Lebrun — Arous Troll — Oscar Len. Művészeti esemény! Budapestben először. Azonkívül a fényes magyar műsor (Az előadás második része teljesen német.) Jegyek: 6, 5, 4 és 3 kor. Bilet és kedvezményes-jegyek érvénytelenek. Elővétel rendes áron. — Bővebbet a plakátok.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Mendelssohn-est.

I. A „Szentivánéji álom“ zenéje.

II. Himnusz a művészekhez. Előadja a teljes létszám. A magánzenészek: Pichler, Várady és Venczell énekl.

III. Hegedű verseny. Zenekar kísérettel játsza: Vecsey Ferencz.

IV. Hazatérés. Énekes játékok egy felvonásban. Szövegét ford.: Várady Sándor.

Személyek:
 A bíró Várady S.
 A bíróné Fodoré
 Liebth M. Szeyer I.
 Hornmann Arányi
 A korekondó Ney B.
 A bakter Judasz

V. Loreley. Drámai regénykép. Csímszereplő: Medek Anna.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

A király.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Caillavet és Aréne.

Személyek:
 A király Hegedüs
 Chamaranda Fenyesi
 Bourdier Góth
 Martho Varsányi I.
 Blond Szaróczy
 Sernin Chamaranda Tancay
 Tibériás Góthné
 Lelorrain Tibanyfi
 Corneau Vendrei
 Cruchet Balassa
 Gabriel Gyö.ó
 Ivolyot Sarkadi
 A püspök Kazaliczky
 A szenátor elnöke Harsányi
 Riporter Bardi

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URÁNTA SZINHÁZ.

Az orsz. m. kir. színháziak Akadémia előadása:

A három testőr.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

A sakkos órák.

(Az Apollo saját fölvetése.) — Az Ezüstpart. — Waterloo. — Életmentő bernáthyi kutyák. — Szerelmek és az öt érzék. —

Néma ajkak.

— Nincs otthon a macska, tan-ezolnak az egerek. — Nyaktörő autómobil. —

Julius Caesar.

Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepeken 3 órákor.

Szerdán, márczius 3-án a fővárosi Vigadó nagytermében este 1/2 8 órákor

Sembrich

Marcella világhírű énekművész nő egyetlen hangversenye.

Jegyek a 15, 10, 8, 6, 4 és 3 kor-ért a „Harmonia“ zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-u. 20. sz. kaphatók.

Szerdán, február 24-én este 1/2 8 órákor a Royal-szálló termében

BACKHAUS

Vilmos zongoraművész hangversenye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia“ zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. szám, kaphatók.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonság!

EGY NAGY PETITE.

Bohózat. Irták: Lucian. — Ezt követi:

SZERELMI FÉSZEK.

Bohózat. Irták: Glinger és Tausig. Ford.: Steinhardt. Továbbá: Steinhardt, Gyúrós, Nedecz, Sándor, férfi kettős, Pápay teljesen új magánzenészközlő, valamint: The Sobbern, amerikai ének- és táncművész női teltelte. Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv Kontinés dohánykülönlegességi áruházaiban, Andrássy-ut 29.

A remek telikertben reggelig tánc és zene. — Elsőrendű attrakciók. — Beleépődij nincs.

Vasár- és ünnepnap délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyáru előadás.

ROYALORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor

„Szenzációs ujdonság“

A nimfa és a faun násza.

Prof. Burghard's Mythologi Revüed — A meglepő-nedett mythologia. (A szépségességék modorában).

Azonkívül a 14 attrakcióból álló fényes műsor!

A hálósobalány. 3 kicsi nő.

Milán király fia.

Tréfák, aktuális kuplék, mókák, magánzenék. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt áron, délelőtt 10-2, délután 3-6-ig. — Vasárnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru előadás.

A telikert tükörtermében Royal-Cabaret és táncatrakciók reggel 5 óráig.

PARISIANA-MULATÓ

Márvány-palota. Igazgató: Friedmann A.

Szerecsen-utca (a magy. kir. Operával szemben)

Nappali pénztár 10-11-ig és 3-6-ig. Telefon 161-43.

Kezdeté 10 órákor.

A szenzációs februári műsor.

12-1 óráig fényes Cabaret előadás a tündéri telikertben. Ma szombatn február 20-án, 12 órákor éjjel

az első Nagy Karnevál-Bál

a mulató összes helyiségében. — Az összes művészek fényes jelmezekben működnek közre.

Minden hölgy egy bomboniert kap ajándékba.

3 elsőrendű zenekar felváltva szolgáltatja a zenét: A honvédzenekar Bachó karmester vezetésével. A newyorki néger zenekar s Balog K. hírneves cigányzenekara.

BELEPÉSDÍJ 3 KORONA. — Jegyek kaphatók: Hirsch nagyteremben Andrássy-ut 19. szám.

200-300 nagyságban nyíró! Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 krért.

Szőnyeg-ujdonság!

Rosenberg és Qitt

női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy árubáza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítványi 1895.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Wildmann Imre igazg.

Ma és mindennap

Harmony Four

THE BRAKES || FURNARINA

Rastus and Banks

Hans Hauser || MISS VOLTA

és a többi elsőrendű különlegesség.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Salvator Sör

friss csapolás ma és mindennap, míg a készlet tart. Palackokban a hához is szállít díjmentesen.

Várady József ezelőtt Prindl Nándor

Andrássy-ut 51. szám. Telefon 24-28.

Kalap-Király

a legegységesebb öszi ujdonságok megérkeztek s a nagydíjű közönség figyelmét felhívjuk rájuk gyártmányu 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak.

Különös gondot fordítunk Belső partifogásért eszedünk műhelyünkben Harsányi u. 33. női kalapok átalakítására.

Osztermann és Stern kalapos-mester.

Szigorúan szabott árak! Eskü-ut 6. (Klotild-palota).

DELI

Étterem és kávéház.

a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán), az újonnan átalakított FIVE O'CLOCK.

Étteremben naponta Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez.

A fényesen berendezett emeleti díszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.

A meleg és hideg ételeknek hához szállítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.

DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

Hatschek N. opti ushoz, CSAK Károly-körút 6. sz.

a hol szemüvegek és látóeszközök is legelőbban kaphatók.

Ingyen árjegyzék bérmentve.

RÓZSATEJ

Kitűnő teint-ápolószert 2- kor. fiatalos udeseget kölcsönöz a bőrnek, balzsamszáppal hozzá 60 fillér.

OSAN

Kitűnő fog-ápoló szájjal 1 kor. 76 fill. Fogpor 88 fill.

TANNINGENE

Legjobb hajfásztószert 5 korona. Hetekig megmarad, és nem engedli festékét. Sötétszőkőre, barnára és feketeire.

ANTON J. CZERNY, Wien, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. 5. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

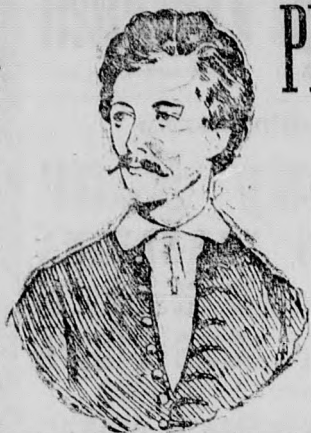
Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jószágát részletfizetési kedvezményvel is biztosítja.

Bredeti francia gyártmányú para, selyemgönggyű és halálgyalog (ezt az 10, 2, 3, 4, 5, 10 koronáig). Egy korona beküldése után franko és bérmentve küldök 3 db. legfinomabb minőségű (mindnyolc oldal) mellett NEUMAYER LIPT Budapest, szomsz. áru-különlegességek VI., Váci-körút 3. sz., Auferfönyház

PETŐFI SORSJEGYET

vegyen minden magyar ember!

Főnyeremény 25.000 K.

Összes nyeremények 76.000 K.

Legkisebb nyeremény 20 korona. Huzás márczius 6-án este 7 órakor a Magy. Kir. Lottóigazgatóságnál (Budapest, Vámpalota.)

Egy sorsjegy ára 1 kor.

Negyven sorsjegy rendelésnél ajándékba adjuk **Petőfi összes költeményeinek díszkiadását.**

Sorsjegyek kaphatók a bankokban és dohánytözsdekben.

Sorsjegyiroda: IX., Boráros-tér 2. sz.

**Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre**

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

Magyar Általános Hitelbank.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az 1909. évi márczius 19-én, pénteken délelőtt 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utca 12. szám) tartandó

negyvenegyedik rendes közgyűlésre

meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1908. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1908-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatfordítása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. Választás az igazgatóságba.
6. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bír.

A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhívotnak, hogy részvényeiket a lo nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 14 nappal

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, **Brassóban, Debreczenben, Fiumében, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szabadkán és Temesvárott** az intézet főköjainál.

Bécsben a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel- und Gewerbe című intézetnél, vagy S. M. v. Rothschild bankháznál, **Berlinben** a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél vagy S. Bleichröder bankháznál, vagy végül

M. m. Frankfurtban a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél letétbe tegyék.

A részvények számrendben összeállítva a benyújtó által sajátkezűleg aláírt jegyzék kíséretében nyultandók be.

E jegyzék Budapesten és az intézet főköjainál **egy**, Bécsben, Berlinben és M. m. Frankfurtban **két** példányban állítandó ki.

A letett részvényekről a benyújtó elismervényt kap. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyűlés utáni visszaszolgáltatni. A közgyűlésre belépti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, az intézet főköjainál pedig, valamint Bécsben, Berlinben és M. m. Frankfurtban nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatni.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt **nyolcz** nappal a közgyűlés előtt az összes fentebb felsorolt letéteményezési helyeknél a részvényesek rendelkezésére bocsátatik.

Budapesten, 1909. évi február 19-én.

Az igazgatóság.

KÜLÖNFÉLÉK.

Gondmadár ...

Gondmadár, te már ott vijjogtál
Az én bölcsöm felett,
Fekete szárnyad suhintásán
Lelkem megremegett.
Nem tudtak továbbzni téged
Az altató dalok,
Sem a mesék: a hős királyfik,
A szárnyas angyalok.

Később, hogy nagyobb gyermek lettem,
Sokszor feltűnt nekem,
Hogy apám melyen fel-felsőhajt
Fitokban, éjeken,
Hogy a szemét, ha rámpillantott,
Olykor törülgeti:
Szomorú tákrét a jövőnek
Te tártad fel neki.

Te mérgezted meg éjszakáim,
Szép fiatal korom.
Miattad hordás barázdákat
Lázverte homlokom.
Miattad vértelen a testem
S felkem fáradt, beteg.
Te hoztad korán utitársul
A gyászt, a könnyeket.

Te választottál széjjel minket
Egy őszi reggelen.
Megirigyelted gyönyöröktől
Csillámló serlegem.
A csókjainkba belezúgtál:
„Elég volt, válni kell!”
Legdrágább lombját életemnek
Te hervasztottad el ...

A vívódások forró éjjén
Már fel nem lázadok.
Belétorodtem, elfáradtam,
Hű rabszolgád vagyok.
Megyünk eszedesen egymás mellett,
— Nincs több dal, álmódás ...
Már bontakozik a távolbőz
A végső állomás.

Nórrádi Pan Dezső.

(Az agysúly viszonya a testsúlyhoz.) Az agy súlya a test súlyához viszonyítva általában annál nagyobb, minél nagyobb valamely állat szellemi képessége. E növekedést az agysúlyban pedig kiválóan az agyfélteke nagyobb volta okozza; embernél például az agyféltekék az agysúly hétnyolczadrészét teszik. A csukánál az agy súlya ugy aránylik a test súlyához, mint 1:1300-hoz, a békánál, mint 1:1100-hoz, a juhánál, mint 1:351-hez, a galambnál, mint 1:104-hez, a kutyánál, mint 1:103-hoz, a majomnál, mint 1:40-hez és az embernél, mint 1:30—35-höz. Kivétel fordul elő természetesen olyan állatoknál, melyeknek aránytalanul nagy a testsúlya, mint a teknősbékánál (1:2240), vagy elefántnál (1:500), de ha az ilyen kivételektől eltekintünk, az agysúly a testsúlyhoz arányítva annál nagyobb, minél nagyobb az állat szellemi képessége. Sőt az emberek között is nagyobb intelligenciával bíró egyének agya átlag súlyosabb a szellemi képesség alantabb fokán állóknál. Az ember agysúlya Hushcke szerint középértékben nyolcz száz-ezerhatszáz gramm között ingadozik. E közepsúlynál könnyebb agyval bírnak a kisfejúek (mikrokefalok) és hülyék (kretének); Cromwell agya azonban 2233 gramm, Cuvier-é 1829 gramm és lord Byron-é 2283 gramm súlyú volt. Azonban igen természetes az is, hogy a nevelés és gyakorlat bizonyos határig a kisebb agysúllyal bíró ember szellemi képességét éppen úgy fokozhatja, mint ahogy a nagy agyval bíró ember, elhanyagolt nevelés mellett, tudatlan marad. Magasabb szellemi képességgel bíró gerinces állatok és emberek agya az agy tekerédeiben is dusabb, miáltal az agy felülete és kéregállománya nagyobb lesz.

(A Dreyfus-ügy könyvtára.) Ochs párisi gyémántkereskedő s a Dreyfus-család rokona Páris város könyvtárának érdekes gyűjteményt ajándékozott. Annak idején összeszedte mindazt a könyvet, röpiratot, fontosabb újságcikkeket, karrikaturát, mely a Dreyfus-ügyre vonatkozik s azóta is egyre gyűjtött ez irányban. A gyűjtemény 3000 egyes iratot tartalmaz, melyek 800 kötetbe vannak kötve s huszonnolcz nyelv szerepel bennük. Az a könyv, melyet Dreyfus a fogsága alatt írt, maga tizenöt nyelven jelent meg. Még plakátok és értekek is vannak a gyűjteményben, mely a maga nemében a lehető legteljesebb.

(Az antisuffragette-ek. Az angol hölgyek egy része megelégedvén a suffragette-ek garázdálkodásait, tulságos reklámhajtásukat és a parlament ellen intézett rohamait, antisuffragette ligát szervezett, melynek a napokban volt alakuló gyűlése Oxfordban, Müller Miksa híres nyelvtudós özevényének elnöklése alatt. Lady Jersey határozati javaslatot indítványozott, mely elismeri a női befolyást a családi életet érintő bizonyos helyi és városi intézményekre, de egyébként az igazi nők vállain annyi teher és kötelesség nyugszik, hogy ezeket nem lehet fokozni. Szerinte neveléses a suffragette-ek az az állítása, hogy a politikát a nők szavazataival kell megtisztítani. A lady határozati javaslatát óriási többséggel elfogadták.

(A guayanai nagy gonosztevők.) A párisi apachek boldognak érzik magukat, ha a nyaktőlől megszabadulnak, mert Guayanába, az Ördögzigetre kerülnek, melynek paradicsomi exotikus szépségeiről annyit olvastak, hogy szinte vágyának oda. A való azonban alaposan különbözik az ábrándtól. Az éghajlat gyilkoló, lassu halállal kínozza agyon az odakerült gonosztevőket s az ottani hatóság is csak azért humánus a foglyokkal szemben, mert az illetőket ugyanis kérelhetetlenül s nem is oly sokára elviszi a halál. A foglyoknak szabadságukban áll elmüket tetszés szerint megjavítani, ha pénzük van s a betegeket is gondosan ápolják, mert a nap ugyanis irgalmatlanul vézi hőhőmunkáját. Manda, a rettegett apache, ki az „aranyisasik” apachébőlgygyel oly hírhedt párt képezett Párisban, nemrég halt meg, nemkülömben Briere, öt gyermekének gyilkosa. Nemsokára mások fogják követni. Gould, a nizzai gyilkos már csak árnyéka önmagának s a legkönnyebb munkákat alig képes végezni. A hatalmas természetű Soleilland, a borzalmas kéjgyilkos is teljesen oda van, mankó nélkül már járni sem tud s többet van kórházban, mint szabadon. Ullmoról, a hazáruuló tengerésztestőről is nagyon kedvezőtlen hírek érkeznek. Már többször akart öngyilkos lenni, de környezete megakadályozta s most bele van nyugodva sorsába. Szóval a száműzöttek földje a korai halálnak földje, mely gyötrelmebb és kegyetlenebb, mint aminőt a nyaktlók által szenved az ember.

Telefon 64-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kedde 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelső nagy művészi közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve.
Telefon 64-20.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelvényt megszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOK (vej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.
Feltámasztás díjtalan. Telefon 24-20.

GUMMI

és HALHÓLYAG
óvszer-különlégségek,
valódi francia és amerikai gyártmány,
eredeti csomagolásban!

Orvoslag ajánlja. Feltétlen biztos

Árak tucatszámánál: korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16. Női óvszer „Pessarium occlusivum” Mensinga tanár sz. rint K 3-5. Bevezető készülék hozzá K 3.-

Uj! „Auto vaginal Spray” a jelenkor legmegbízhatóbb női különlegessége K 15.- „Dianna-óvszer” havibaj-kötő hólyagok részére K 11.-

Heskötők, gummi gőcsarharisnyák és lüregátorok. — Szátküldés eredeti gyári árák és titoktartás mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keleti J.
gummi áruk és betegápolási eszközök gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

A Czeplédi Népbank Részvénytársaság évi rendes közgyűlése

1909 évi február hó 28-ik napján délelőtt 10^{1/2} órákor az intézet üzleti helyiségében fog megtartani, melyre a t. részvényesek meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentésének, az 1908 évi zárszámadásnak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyeresemény felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Kollár Vilmos igazgatósági tag elmozdítása.
4. Netáni írásbeli indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság.

12. §. Ki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni kívánja, tartozik részvényét — helybeliek a gyűlés napját megelőző két napon, nem helyben lakó részvényesek a gyűlés megnyitására — az igazgatóság által kiküldött bizottság előtt bemutatni és csak az így tényleg bemutatott s a közgyűlést megelőzőleg legalább 60 nappal nevére irt részvény után és esetleg kelő meghatalmazás alapján fog részükre a szavazási igazolvány kiszolgáltatni.

Mérleg-számla.

Vagyont: Pénztár K 31475.06. Váltak K 968478.49. Jelzálog, biztosított váltók K 1366330.—, Kezességi kötelevények K 29758.—, Jelz. biztosított kötelevények K 782665.—, Folyószámlák (fedezetlen) K 52140.21. Értékpapírok K 36607.65. Ingatlanok: intézeti székház K 12000.—, Ingatlanok: föld- birtok, háztelkek eladás és parcellázás alatt K 186222.10. Átmeneti tételek: visszesz. kamatok K 5952.12. Átmeneti tételek: hátralek kamatok K 9355.70. Tiszti orvadások K 12100.—, Vízumi K 4144.57. Felszerelések K 5518.—, Összesen: K 3616560.90.

Alaptőke K 30000.—, Tartalékok K 228529.28. Nyugdíjalap K 25000.—, Gimnáziumi alap K 2000.—, Betétek K 2060639.76. Visszeszámítás K 59592.67. Hitelezők folyószámlája K 17933.04. Átmeneti tételek: váltókamatok K 28600.—, Átmeneti tételek: kötelevénykamatok K 5451.74. Összesen (fel nem vett) K 634.—, Biztosítéki letételek K 12100.—, Tiszta nyereség: áthozat 1907. évről K 4300.—, 1908. évi nyereség: áthozat 1907. évről K 45760.41. Összesen: K 3616560.90.

Veszteség- és nyereség-számla.

Teher: Betétek folyókamatok K 21881.50. Betétek tőkésített kamatai K 73127.01. 10 százaléktól betétkamatadó K 9500.66. Adók K 16877.45. Tiszti fizetések K 20541.50. Igazgatóság és felügyelőbizottsági tagok fizetése K 6700.—, Igazgatóság és választmány napibiztsági díjai K 3404.—, Épület fenntartás, fűtés, világítás, postabérek, nyomtatványok, illetékek, vegyes kiadások K 9124.82. Visszeszámítási kamatok K 44279.11. Jótékonyozási kiadások K 541.90. Gimnáziumi alapítvány kamata K 100.—, Tiszta nyereség: áthozat 1907. évről K 4300.—, 1908. évi nyereség: áthozat 1907. évről K 45760.41. Összesen 254938.66.

Jövedelem: Nyereségáthozat 1907. évről K 4300.—, Kamatok és díjak K 23113.33. Folyószámlai kamatok K 355.—, Házbérlőjévedelem K 4280.94. Összesen: jövedelem K 1404.50. Ingatlan- és egyéb jövedelem K 12568.36. Jutalékjévedelem K 916.33. Összesen: K 254938.66.

Kelt Czepléden, 1908. évi december hó 31-én.

Udvardy Károly s. k. pénztárnok, Horváth József s. k. elnök, Leib Vilmos s. k. vezérigazgató, Koszorus Gyula s. k. czégl. főkönyvelő.

Bíró József s. k. Dely Béla s. k. Sz. Parkas János s. k. Gyömrei János s. k. Fáczy János s. k. Dr. János Gyula s. k. Várkonyi István s. k. Turi Mihály s. k.

A jelen mérleg és veszteség-nyereségszámla a felügyelőbizottság által megvizsgáltatván, a fő- és segédkönyvekkel, valamint értékekkel mindenben egyezők és helyesnek találtatott.

Dr. Halász László s. k. f. ü. b. tag. Sivó Jenő s. k. f. ü. b. tag. Dely Károly s. k. f. ü. b. elnök. Dr. Traub József s. k. f. ü. b. tag. Szerdahelyi Vilmos s. k. f. ü. b. tag.

Megjelent! ★ Megjelent!

DR. NAGY FERENC: „A MAGYAR” KERESKEDELMI JOG KÉZIKÖNYVE

különös tekintettel a bírói gyakorlatra és a külföldi törvényhozásra.

HETEDIK, A LEGUJABB TÖRVÉNYEK ÉS GYAKORLAT ALAPJÁN ÁTDOLGOZOTT KIADÁS.
A két kötet ára 24 korona.

A jelen új kiadás felöleli a legújabb bel- és külföldi törvényeket, rendeleteket és irodalmat. Különösen az Ausztriával és a külföldi államokkal legújabbán kötött kereskedelmi és forgalmi szerződéseket, az Üzletátruházásról és a csekk-ről szóló törvényeket, a részvénytársasági és szövetkezeti közegek vétésére vonatkozó eljárásiról, stb. Szerző kiegészítette művét az 1908. végéig keletkezett bírói határozatokkal, melyeket munkájával szoros kapcsolatba hozott.

Kapható a kiadó „ATHENAEUM” irodalmi és nyomdai részvénytársulatánál — és minden könyvkereskedésben.

958. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű- és közszerész

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
kötél-szen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az ered.

F. Berguerand fils,
párisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen, zárt leveleken küldetk.
Kivágatott az „E. vetértés”-ből. 25705

Birtokeladás és vétel.

Leldenfrost László és Bauer Antal

birtokvételek és eladások közvetítésére

Bpsten, VI., Dálnok-u. 26., földszint 2.
alatt közösen irodát nyitottak.

Megbízásokat készséggel vállalnak.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei megvannak fertőzve és aki fiatalkorú könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak egy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas szentes hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírv. intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hujcső-, hólyag-, ideg- és hátrgörcs-bajokat, az önfertőzés és szifilisz-úrbajait, magömlést, elyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezárvart, aranyeret, sérveket, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyeget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Márczius 15-iki irodalom!

SAS EDE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben	7.— kor.
SEBŐK ZSIGMOND: Kossuth Lajos életrajza. Kötve	—60 fill.
RAKOSI VIKTOR: Korhad fakeszeszek. Harmadik ívf. kiad. Diszköt.	4.— kor.
PÓSA L.: Szél az éne. Szavaltai való haz. versek, füzve 2 K. diszköt.	4.— kor.
RAKOSI VIKTOR: Hős fiúk. Regényes történet a szabadságharcból. Diszkötésben	7.— kor.
PÓSA LAJOS: A szabadság hősel. Képek az 1848-49. szabadságharcból. Képekkel	—60 fill.
Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költ.	—60 fill.
GAUSS VIKTOR: A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Képekkel	—60 fill.
GAÁL MOZES: A vasember fia. Történeti elbeszélés, képekkel	1.50 fill.
Sem apó. Történeti elbeszélés	—60 fill.
HÁVAS MIHÁLY: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel	—6 fill.
KRUDY GYULA: A komáromi fiúk. Történeti elbeszélés	1.— kor.
Előre. Hazafias elbeszélés, képekkel	—60 fill.
LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képekkel	1.— kor.
A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel	1.50 fill.
MADARASSY L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés	1.— kor.
PERÉNYI LAJOS: A hazáért. Hazafias elbeszélések, képekkel	—60 fill.
TÁBORI RÓBERT: Gábor Áron. Történeti elbeszélés	—60 fill.
FARKAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi és 1 nő	—30 fill.
ILLYÉS BALINT: Hazafias költemények. Ara füzve 3 kor., kötve	5.— kor.
ÖNNEPI VERSEK: Szerkeszti dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2. kiadás. Ez a gyűjt. mény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Ezzelről az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrésztől remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ara füzve 3 korona, diszkötésben	5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

A széküldés megkezdődött
Luxus áraján nincsenek,
darabja

6

FORINT

Valódi harszi kanárik, a legfinomabb énekturákkal, fuvola- és fülemile-hangzsal, mely gyász- és ivben gördülő énekekkel. A legújabb készülék szerint betanított, ziffer-féle hangolás. Ható a próbaidő. Kicsérölés meg van engedve. Teny-szónótény 1 forint 50 kr. Kanári-táplálék 5 kg. zsák, 1 frt 50 kr.

A. SAUER
Melterhőien bei Karlsbad.

Az „Egyetértés Vasárnapjában”

megjelent clichék
mérsékelt áron kaphatók az

Egyetértés kiadóhiva'a'ában Bpest, VI., Eötvös-u. 32.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjfellettel legutóbbi bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII. Baross-tér 18. Telefon 97—66.

Csemegeszlőt,
fagymentesen csomagolva postakosaránként 3.50 K. csemegéalma, papírheju dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézédés szilvalekvárnak 90 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztát hasábbal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,
kosárúvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvar kg.-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillérről, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Fajborokat,
lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával. Kisústön főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Temetkezési
vállalkozás, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár E. 46.

Pénzelöléggel
beraktározunk butort, zongorát, automobilt, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházzal szemben. Telefon 119—05. 26997

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1968-ban. Biztos allasközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czirme vigyezzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól függetlenül. Telefon 64—68. Betétek egész napon át. 28944

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Csoda grammofon
200 koronás, hatalmas, vadonatúj 16 forintért eladó. Lemezek! Nyai-utca 5. sz., ajtó 5. 5722

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok
Rézagy — — — — — frt 45.—
Vasagy matraccezal — — — — — 8.50
Gyermekágy — — — — — 11.50
Sodronyágy-betét — — — — — 3.60
Vas- és rézbutorok gyártárában.
WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz.
TELEFON 57—91.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelöléggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárába csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 3. szám, ezéltt Gyár-utca.
Telefon 14—09.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

A legelőnyösebb résztöltétekre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepen
Prospektus és árjegyzék ingyen. 640
Budapest, Király-u. 58.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV. Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezéltt VI., Rózsa-u. 44.) Néteveszeze össze más hirdetéssel. 661

LEGNAGYOBB Pénzelöléget
kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hűtő, automobill, könyvek és kuránsárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiséginkbe bizományba beraktározza.
TAUSZIK és TÁRSA
VI., GYÁR-UTCZA 21. SZ.
TELEFON 83—97.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban állandó nagy raktár
LAUB LIPÓT
BUDAPEST, 648
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsíró-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírói, gépirási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Októvatos gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és mászó iró-dája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szeptimásztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres gépirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kerjen tájékoztatót. 262

+ Soványaság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodástól jólállást. Verszegénység, gyöngöcség, idegesség ellen és gyomorba-josoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kor. Használati utasítással. Főraktár: Baláze Nőr E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Pénzt, rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áru, melyeket legutányosabb bizományba beraktároz
Tauber és Társa
VI., Nagymező-utca 25 sz.

Ha meglepő és praktikus alkalmi aján-dékra akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6, (volt Granátos-utca) cözeghez forduljunk. E régi szőlődözégnél előnyösen szerezhettünk be arany-, ezüst- és ékszerárut. 29505

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszeret és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48. —

Beszélő-gépek
legjobb szerkezetű erős és tiszta hangú, 15 forinttól feljebb, lemezekkel.
Kapható
Habán Alajos
műgépésznel,
Budapest, Izabella-tér 3. sz.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép, zarszerkezetű, nyel 5 évi jótállással csakis
SINGER A.
műgépésznel
Bpest, főútel Akáofa-u. 55. Mindennemű varrógépek javítását a legutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagony butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. I. em.
Kazinczy-utca sarok. 267

GUMMI
és francia halhólyag különlegességeink u. m.:
„NEVERIP”
2, 4 K-ért tucatonként
„HERKULES”
3, 5 K-ért tucatonként.
„GARANTIE”
(elszakíthatatlan) 3, 5, 8, 10, 12 K tucatonként.
Kapható:
Glück, Schmeidek és Rosenberg
nagykereskedőknek,
Epost, VII., Rákóczi-ut 86/E.
a Keleti p. u. közelében.
Küldünk 3 mintát bérmentve, 1 kor. belyeg beiktatása után. Szétküldés díjkréten.

Ha főhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérről. 26796

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhettök be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában. Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9—11.

Mme. Valter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Pecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal mindennemű szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legelőnyösebb kivitelben, szolid árk mellett. Atalakítások elfogadtnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

BUTORI
részletre is mélyen leszállított áron kapható a
Butor - Udvarban,
Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.)
Árjegyzék ingyen.

INGYEN! + GUMMI +
és különféle óvszer-árjegyzéket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.
NAKIRA
törvényesen védett férfi gummikülönlegesség, tucataja 12 kor., 4 tucattól 20% engedmény.
Uterus-Spray
legjobb hygienikus női szert 14.— korona.
GUMMI-HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12 korona tucataja. **Mintogyódtémény** 12 darab 4 kor. Pese velus 3—8 kor-ig. **Irrigator** 3 kor. és fejjebb. **Bidec** vasallványon 8 korona.

+ Magyar Orvosi Műszertár +
Budapest, VII., Bákóci-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)
Festos cimre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Vadászfegyver
Ritka kedvező alkalmi vétel egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewerekulesu Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bücksiflute 40 frt. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp aczélcsovékkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, perza szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép
27 forintért
karika-bajtost 40 forintért, centralbóbin 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. **Krausz Henrik** varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz 6. Vízonteladókuk árendédm

Saját gyártmányu fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától fel ebb. Elvállalok; mindenféle kutszibonabb kivitelben, szolid árk mellett. Atalakítások elfogadtnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Hajfestő-fésű.
egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját val di szőkére, barnára vagy feketére! Teljesen ártalmatlan! Évekig használható! Ezek használhatlan. Egy darab ára 6 korona.
SCHÜLLER, Wien, III/E. Krieglbergasse 6. Számos elismerő-és köszönő-levél.

A Franklin-Társulat kád-szában legújabbban megjelent:
ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYÜJTEMÉNYE
Közli, számos fizikus közreműködésével
ABRAHAM HENRIK
az „Ecole normale supérieure” tanára, a „Société française de physique” fűttikára.
Fordította Sztjártó Miklós.
I. rész: Műhelymunkálatok — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika.
II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával.
Ára a két kötetnek 16 K.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedő, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYTASOK
KÜLDÜNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ BÉPÉT 5 KORONÁÉRT ÖT SZÉSPARTYVAL 55-68 cm. MAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA + SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPV. BELÜM HINDONÓTT. FELVÉTE TMB. 6
SZAVATOSÁG
ANNEMEN IRÁNYBAH RÁFAEL FÉNYKÉPÉRTŐ ÉS FÉNYKÉPÉRTŐ MŰTÁRA BUDAPEST, VI. KER. BILÉP-0-66 KÜTTŰTTVE AZ 1908. ÉVI PÁRIISI NE MZETTŐZI KÁLLITÁSON ÖSSZKÖZLÉV. KERESZTTEL B. ARANY-ÉREMMEL.